

31/7/27

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జనవరి నెల 31-వ తేది సోమవారము

No. 254

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అత్యున్నతమనంతరపు పుష్కరమన బహుళ త్రయోదశి.

నంబర్ ౨౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యబడి. పంచభాష చీటి మూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

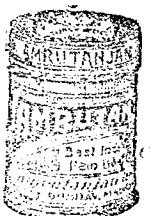
అమృతాంజనము న కల విధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే జెమట వట్టుటవలెన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనంబిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపీధి, మ ద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు

1 దినములు మాత్రమే

1-2-1927 తేది నాడు మా కడపటి ప్రదర్శనముందును. తరువాత బహుళవారానికి పోవుదుము.

10-1-1927 తేదినుండి 1-2-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీవారు

రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

32%

దశావతారవయిను ప్రదర్శింతురు

పగటి నాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములపై ప్రారంభించబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలపై ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3-0-0; 2-0-0; 1-2-0; 1-0-0; అజూలు 0-8-0 మాత్రమే.

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టిక్కెట్లు 1-కి ర్పు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజన్యచేయబడును.

ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిల్లై, ప్రొవైజరు.

ఆటంకవరచుటకు దుర్బుట

బకసారి
దీనిని
ఉపయోగించి

ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి

లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు

దీని
నిజమును
గ్రహింపుడు.

Regd. అమృతమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంభపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరికముగా తయారుచేయబడినవి.
TradeMark తంబూలుమతోగాని, విడిగాగాని ఉప సాగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అగ్గిమ, పిల్లలవకేము, క్రక్కల కళ్ళు, అగ్గి
భేది, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంషము, యలబద్ధము, అగ్గిచే గలగు కడుపునొప్పి మొద
లగువాటికి వజ్రాయుధము వలెదీ. అనుపాన పత్రమునూడ వంపబడును. కాల, దేశ, లింగ వియ్యు భేదము
లేక అనేక సరి రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. వసివిడ్డలకు, బాంతలను అమృతమువంటిది.

250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పొట్టుఖర్చు 0 4 0, పొట్టుఖర్చుతో సహా 6 కి ర్పు 1 8 0,
12 కి 2 13 0, 25 కి ర్పు 5 3 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమృతమైన సుగుణమును చూచి
బహుదనంబు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది.
గౌరవపోకుండుటకై మా వర్తక గుణులనుచూచి తీయుడు. ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును.
తేనిచో ఈ దిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

సాళ్యపు వెంకటాచల పండితులు ప్రొవైజరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

అమృతమునకు

సోగలేని పొడగు కేళలపై
తొటాలు లోడింగు శేపులు.

250 కి ధర రూ 0-12-0

నల్ల పొడగు కేళలపై శ్రీ
లోడింగు శేపులు.

0-12-0

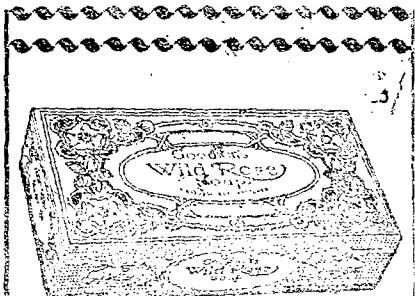
సోగలేని పొడగు కేళలను ముతలో లోడింగు రుపాచలప
మాడ నాడవచ్చును.

Spencer & Co, Ltd Madras.

మహాస్వారావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి ఆనందమునువది.
తలతిరుగుట, నోటనీరూడుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పూల, నుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వజ్ర
యుధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావైద్య సంస్థానమున తయారయి
నది-నెల రు 1-కి రు 5/-.

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

FRAGRANCE UNSURPASSED.

The constant use of this Toilet Soap will preserve the velvety softness of your skin.

Made by GOODWIN'S, MANCHESTER

Agents: P. HOLT & Co.,
P. O. BOX 237

Chittoory Ranganath, Coor.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్ర, ఉడయవరం చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది. కావున నాయొక్క దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నొకమాడు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. దీనిని గుఱించి అధికముగా వ్రాయనవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రదీపము 6-2-1927 తేది ఆదివారమునుండి 5-3-1927 తేది వరకు

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:—ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం||

రాత్రి ప్రదర్శనములు:—ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గం||

మాకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకము విక్రయించబడును.

ప్రవేశ కట్టములు రూ. 3, 2, 1, 0-8-0.

కావలెను!

కావలెను!!

కావలెను!!!

బంగారు, వెండి నగలు పనిచేయువారు, టర్నరులు, ఇంజనీరులు, కరమలపనిచేయువారు, స్పిన్నింగు లేతుపనిచేయుటయందు అనుభవము గలవారు తమతమ దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. స్వయముగావచ్చి మాట్లాడుట మంచిది. యోగ్యత, పనితనము ననుసరించి జీత మివ్వబడును.

ఎం. సత్యనారాయణచారి, ప్రొవైటరు,

లక్ష్మీవర్కును నెం 8, కాళికెట్టిపేది, మద్రాసు.

"STAR BRAND"

SULPHATE OF AMMONIA.

నక్షత్రపుమార్కు సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియా ఎరువులన్నిటిలోను తమమైనది

విశేషముగ నుపయోగపెట్టబడుచున్నది.

అందరిచేతను మంచిగని పొగడబడ్డది.

ఓ వ్యవసాయకులా రా!

అమోనియాను సమానముగ నెరువుకలదా? మీరు ఎప్పుడైన నుపయోగించియుంటిరా? వేలమంది దానిని పరీక్షచేసిరి. లాభకరముగానున్నందున, విశేషముగ కొనుటకు వచ్చుచున్నారు.

ఎరువులన్నిటికిని రాజైన యాసల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాను, పరి చెఱకు, పొగాకు, రాగి, పజ్జలు, జొన్నలు, తమలపాకులు, ద్రాక్షతీగలు, నిమ్మచెట్లు, నారింజచెట్లు, ఉల్లిగడ్డలు, బంగాళాదుంపలు, పసుపు, అరటి, కొబ్బరిచెట్లకు మొదలైనవాటికి ఉపయోగించవచ్చును. నీటిలో వేయగానే కరుగును. వెంటనే పైర్లకు వినియోగపడును. చెడువాసన యెంతమాత్రమును లేదు. మతాచారములకు వ్యతిరేకమైన వస్తువు యెంతమాత్రమును చేర్చబడలేదు. అంతే గాక, ఇంతకంటె చాకయైన యెరువు మరొకటిలేదు.

ఒక్కొక్కపైరుకు ఎంతెంతవేయవలసినది, యేలాగు వేయవలసినది, మొదలైన వివరములను మాకుగాని, యీ క్రింద తెలుపబడిన మాకంపెనీ ప్రచారకులకుగాని, సర్కారు వ్యవసాయపు యిలాకావారికిగాని వ్రాసినయెడల వివరములు తెలియగలవు.

డిపోజిటులు.	విలాసములు.	ప్రచారకులు.
సామర్లకోట	ఇండో అగ్రిడిపో బోర్డు పెద్దయ్యగారింట్లో	వి. రామశేషశర్మగారు
బెజవాడ	ఇండో అగ్రిడిపో (పెద్ద పోస్టాఫీసు దగ్గర)	R. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు
తెనాలి	ఇండో అగ్రిడిపో (రైలుస్టేషనుదగ్గర)	"
చినగిరి గ్రామము	కరణం చినరామయ్యగారు	కరణం చినరామయ్యగారు
నెల్లూరు	చెరుకుమూడి లక్ష్మీనరసయ్యగారి డిపో	C. పట్టాభిరామయ్యగారు
కొడవలూరు	పైడా సుబ్బరామయ్య శెట్టిగారు	పైడా సుబ్బరామయ్య శెట్టిగారు
నాగమడుపేట	కే. కృష్ణరావుగారు	కే. కృష్ణరావుగారు
కోడూరు	సి. వి. సుందరరాజముగారు	సి. వి. సుందరరాజముగారు
కడప	ఇండో అగ్రిడిపో	M. సర్వజ్ఞరావుగారు
వేంపల్లి	వీటూరు వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టిగారు	వీటూరు వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టిగారు

80 పౌనుల తూకముగల 'నక్షత్రపు' మార్కుగల సల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాబస్తా 1 కి రు 8-8-0 వంతునైన వ్రాయబడినవారివద్ద లభించును.

ఫలితము చాలయెక్కువగా నుండవలెననుకొరిక గలరైతులకు, సల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాతో, నక్షత్రపు మార్కుగల నూపర్ ఫాస్ ఫేటూకూడ పైరులకు నుపయోగించవచ్చును. ఇదికూడా మాడిపోలలో నమ్మబడుచున్నది. 112 పౌనుల తూకముగల బస్తా 1 కి రు 5-8-0 మాత్రమే.

ఒకేమాదిరిగాని లేక రెండుమాదిర్ల యెరువులను ఒకేపర్యాయము నాలుగుబస్తాలు కొనువారికి, రైలుకర్షులు కంపెనీవారు భరించి, అదేవెలకే కొనువారికి సమీపముందుగల రైలుస్టేషనుకు పంపుదురు, ట్రాకుగా కొనువారికి ఇంకను చాకగా నమ్మబడును

Fertiliser Propaganda of India, Limited,
Secretaries:—SHAW WALLACE & Co., MADRAS.

భీమవరంలో త్వాగరాయోత్సవములు

అధ్యక్షులు శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు, జమిందారు, ఎమ్. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

30-1-27 తేదిన గూడుట

సంగీతము ప్రాచీనచరిత్ర

శ్రోతానందమును, తద్వారా ఆత్మానందము గలుగుటయే సంగీతశాస్త్రప్రయోజనము. సామవేద గానము వైదిక గానము. దీనినుండి గంధర్వగానమును గలిగినది. దీనివలన గాయనలకు చిత్తైకాగ్రత కలుగును. చిత్తైకాగ్రతాయోగముచే పరమాత్మైకత్వము గలుగును.

కావున సంగీతజ్ఞానము చతుర్విధపురుషార్థములకు నిదానమై తనరుచున్నది. ఆస్టాదశ విద్యలలో గాంధర్వవేదవిద్య ఉపాసింపదగిన విద్యగా శ్రుతిస్మృతి లుద్బోధించుచున్నది.

పశ్చిమఖండ మనాగరకతాప్రాచీనమున నున్నప్పడే, భారతదేశము సకల కళావాసమై, ప్రతి కళయు పరమాత్మజ్ఞానమందు కేంద్రీభవించి తదారాధకుల కాధ్యాత్మవాసన గలిగించుచుండెను. వేదానుప్రాణితమైన సామవేదము శ్రావ్యతను జగత్ప్రసిద్ధము. తాండవలాస్య డ్రీడ్డు మహానటుడు (శివుడు) ప్రాతిపదికము. మహాతీగానవిలోలుడగు నారదుడు సంగీతవ్యాసనకర్త. తుంబురుడు తదనుయాయి. హనుమంతులు సంగీతవిద్యాస్థాపకుడు. నారద తుంబురులు గానమునకు భరతముని నూత్రప్రవృత్తి వ్రాసి, గాననాట్యము (ఆటపాట)లకు గల సంబంధమును దృఢపరిచెను.

మతంగ, కీర్తనర, కోవల, కంబళ, అశ్వతర, అభినవగుప్త, సోమేశ్వరాదిబహుకవులు సంగీతశాస్త్రమును సర్వాంగ సుందరమొనర్చి ధన్యులైరి. క్రీ. శ 1150 సంవత్సరములప్రాంతము శార్వదేవుడు రచించిన సంగీతరత్నాకరము సర్వత్ర వ్యాపించి ప్రస్తుతసంగీతవిద్యకు మూలధారముగా నున్నది.

భరతఖండమందలి గానవిద్యావరణిణి, మన శాస్త్రముల రచనాఫక్తి విమర్శించిన కొలది ఆర్యభూమియందు భక్తివిశ్వాసములు ప్రజ్వలిల్లు చుండును. శాస్త్రకర్తలు శాస్త్రములను సమగ్రముగా రచించిరిగాని, పశ్చిమఖండ శాస్త్రములవలె నెప్పటి కప్పుడు మానవపరిశోధనాబలమున నృధి జెందునట్టి అవకాశముతో రచింపలేదు.

ప్రస్తావనాంతమైన సంగీతశాస్త్రమును జూడుడు. సంగీతశాస్త్రమునకు బ్రాణము నాదము. ఆనాదశబ్దమందలి నకారము ప్రాణము. దకారము అగ్ని. ప్రాణాగ్నిసంయోగమువలన నాదము గలుగుచున్నది. నాదమువలన శ్రుతులు, శ్రేణులవలన స్వరములు, స్వరములవలన రాగములు, రాగములవలన గీతములు కలుగుచున్నవి. నాదము అతిమందము మొదలు అత్యుచ్చము వఱకు 66 (శ్రుతులు) విభాగములుగా విభజించిన సంగీతజ్ఞాన విభజనము నెంతనికొనియాడగలము? ఏదేశమందును నీశాస్త్రమింత నూత్నపరిణామదృష్టితో సంకల్పింపబడియుండలేదు.

భారతదేశము మహాన్నతస్థితియందున్నకాలమున రాజులు కవిత్వమును పోషించినట్లే గానమును పోషించుచుండిరి. గానకవిత్వములు సరస్వతీ మాతృప్రపములని కవులు త్రేక్షించియున్నారు. మాతృప్రసవమేగా భారతపురుషులకు ప్రాథమిక జీవనాధారము. అనగా శక్తిసామలతోడనే సంగీతము పోషియున్నారు. కావుననే పాడగలిగినను, పాడలేకున్నను, ప్రతి మానవుడు గీతము నభినందించుట, జంతుస్వాభావికలక్షణమై యున్నది.

సంగీతము సర్వజనాశ్రయము

సంగీతమునకు స్థానములగు స్వరములు యావత్ప్రపంచమునకు నొకవిధముగానే యున్నవి. కావుననే సంగీతభాష ప్రపంచమందలి మానవులందఱిని సముఖముల గావించుచున్నది. దీనికి కులమత విభేదములులేవు. ఎవ్వడు విద్యాధిక్కువాడాదరింపబడుచున్నాడు. ప్రకృతియంతయు సంగీతమయముగా నున్నది. చిలుకలపలుకులు, కోవెలకుతలు, పావురములకాళింపుల కంటె సప్తస్వరకల్పన నిశేషమున మానవుడు మధురస్వరములను బల్కగలుగుచున్నాడు. నాగస్వరమునకువిషవంతమును కృష్ణస్వరము మైమరచి గానరసాస్వాదనము గావించుచున్నది. లేళ్లు గానవశతమ వేటకానిధనుస్సునకు గురియగుచున్నది. శ్రీకృష్ణుని మురళీగానము గోవ్రజమును జోక్కించుచున్నది. జ్ఞాన

విశిష్టమగు మనవుని కానందము గూర్చునది గానకళ యనిన నాశ్చర్యమేమి? రాజ్యము బ్రహ్మకొట్టు కలెమ్మికంటె, రాలు గరిగింపు విమలగాంధర్వ మెంతవలె ప్రదమైనవో యూహించువు.

ద్రావిడదేశ సంగీతము

సార్వజనికమైన సంగీతము యెందుపాయలుగా జీరియున్నది. ఒక గానవాహిని ఉత్తర హిందుస్థానమున వ్యాపించినది. రెండవపాటు ద్రావిడదేశాటా ప్రదేశముననుండు తాండవించుచున్నది. మనము ద్రావిడసంగీతవాహినిలోనివారము.

వేదకాలమున సామవేదగానము, అధర్వణవేదములములు బైవసాన్నిధ్యము బడయుట కెట్లుపకరించెనో మనదేశమున గాంధర్వ సంగీతముగూడ అమానుషప్రక్రియల జూపించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. 400 సంవత్సరములక్రిందట గోపాల నాయకు డను ఆంధ్రుడు ఉత్తరహిందూస్థానమున నున్న ఒక రాజసభకు బోయి అచట దీపక రాగమునుపాడి దీపమును వెలుగ జేసినట్లు చెప్పుచుండురు. 150 సంవత్సరము క్రిందట తంజావూరు సంస్థానము సరస్వతీవిహారమందిరముగా నున్న కాలములో వైదిక శ్రేష్ఠులగు వీరరాఘవయ్య, గాలిలేని మండువేసంగికాలములో వసంతరాగమును పాడె వాయించి చల్లగాలిని తెప్పించి చల్లగాలి వీరరాఘవయ్య అను విరుదును పొందినట్లు ఆ దేశస్థు లిప్పటికిని చెప్పుకొనుచుండురు.

100 సంవత్సరముల క్రిందట ముద్దుసామిదీక్షితులు వాన లేనికాలమున అమృతవర్షిణి యను రాగమును పాడి వాన కుంపురలను బుట్టించె ననియు చెప్పుచుండురు.

ఆంధ్రుల గానకళానైపుణి

కవిత్వమున కెట్లు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు కల్పవృక్షమో ఆంధ్రులయందు గానవిద్య వ్యాపించుటకుగూడ నాయశోలి కుడే పునాదిగానున్నాడు. శ్రీకృష్ణ దేవరాయలనాడు ఆంధ్రుల నేకులు దక్షిణ దేశమునకు బోయి గానవిద్యాంశులుగా పరిలియున్నారు. రాయలనాయకులలో పెక్కురు గానకళా వ్యక్తులై సంగీతమున బోషించియున్నారు. అమృతవర్షనాయకుడు గోవింద దీక్షితులను పోషించి గానకళానిధి యను గ్రంథ రచన కాధారభూతుడాయెను.

తంజావూరి రఘునాథరాయలు సామెత్తు గోపాలాచ తారమనదగిన ఆంధ్ర సంగీతకవి యగు శ్రీత్రజ్ఞుని పోషించి గానకళను వృద్ధి గావించెను.

శ్రీత్రయిపదములను, అందలి ఆంధ్రభాషా సరళతను గూర్చి మీలో ననేకులు వినియుండురు. ఈ సందర్భమున క్లుప్తముగా నొక సంగతిని చెప్పుచున్నందులకు మన్నింపుడు. శ్రీత్రజ్ఞులొకనాడు కాంభోజీరాగమున “భామరో శకునము పిడితి మువ్వగోపాలండు వచ్చునని కామించి నాగుల కలయు చెలులజూచి కరగి చింతనొందితి” ఇంతవరకుచెప్పి తక్కినదానిని ఆస్థానకవులలో నెవ్వరిచేతనైన ప్రార్థించెయింపు మని చెప్పి రామేశ్వరయాత్రకు పోయెను.

ప్రభుభరచనా పటిష్ఠులగు కవు లనేకులు నిరంతరము ప్రార్థించేయుటకు పయిత్నించిరి గాని దినములు, పక్షములు, నెలలు గడచినను ప్రార్థికాలేదు.

ఆసమయమున శ్రీత్రజ్ఞులు రామేశ్వర యాత్రనుండి రిచ్చి,

“రామ రామ యీమేనితో వాని మేము చూడవలెనా మొదటిపాండే చాలా” అని ప్రార్థించేయగా నందలి పరమార్థమును గ్రహించి పండితులందఱు నీవు సాక్షాత్తు గోపాలుడవేమని జ్ఞాపించితి. పూర్వసంగీతవేత్తలు, సంగీతలోలురై ఆధ్యాత్మ్యసంభాషలై గానకళకు వన్నె దచ్చి యున్నారు. నేడు మనల నెల్లర నిచట సమావేశపరచిన మహోత్సవములకు కారణాత్ములగు శ్రీ త్యాగరాయలవారినిగూర్చి యొకటి రెండుమాటలు చెప్పి సంగీతము ప్రస్తుతకాలముందెట్లు వ్యాపింప జేయవలెనో ఆ విధానమును క్లుప్తముగా విశదీకరించెదను.

శ్రీ త్యాగరాయలు

శ్రీ త్యాగరాయ మహోత్సవములను జరుపు నీమహోత్సవ సమయమున శిష్యుడగిన విషయములలో, ఏ మహాపురుషునిగూర్చి యీ యుత్సవములను జరుపుచున్నామో ఆ మహా నీయుని, అట్లక్షణభిరుని పవిత్రచారిత్రమును జెప్పుట తధారాధ క్షమమూర్ఖులమని తలచితిని.

మన దేశమందు అద్వైతసిద్ధాంతము విశదీతమై “సర్వం శక్యతి” అని యెంచుటచేత మహాపురుషుల జీవితచరిత్రమును నైతము వ్రాయు నాచారము లేకపోయినది.

250 సంవత్సరములనుండి యేకధాటిగా కొట్టుకొని జనులచే నుపాసించబడు కృతులకు ఆధారభూతు డగు నా మహా వహుని జీవితమునుగూర్చి చెప్పుటకు ఆధారములు లేకపోవుట గోచరించును.

అయినను, కృతులను బట్టి కవిని తెలిసికొను ఆంధ్రుల మార్గమును బట్టియు, నే నప్పుడప్పుడు, త్యాగరాజ మార్గ గాములగు వాగ్గేయకారకుల సంభాషణలను బట్టియు, నితర గ్రంథములను బట్టియు, సంగ్రహించినట్టి నామమాత్రములైన కొలది పరికరములతో యథాశక్తిని నామహామహుని జీవచరిత్ర ను క్లుప్తముగా వక్కాణించుచున్నాడను.

నేటికి దాదాపు 250 సంవత్సరములక్రిందట మనదేశమున చలి విశ్వసాగులు, ఆచారవిధులను నేటివలె జీవనోపాధికై నేర్వక పరమార్థమును సాధించుటకై నేర్చుచువచ్చిరి.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలమున ద్రావిడదేశమునకు జని అటనేసిరినవాన మేర్పరచుకొని యున్నవారిలో “గిరిరాజకవి” యను ఆంధ్రబ్రాహ్మణుడు తిరువాయూరిలో నుండగా రామ బ్రహ్మమును అయిదవకుమారుడు జనించెను. ఆ రామబ్రహ్మము వేదశాస్త్రములందు మిక్కిలి నేర్పరియని మేర్పడసియుండెను. కాని బహుబీదవాడై యుండెను. ఆవీదవాని మూడవకుమారుడే మనత్యాగరాయలు. రామబ్రహ్మమునకు తిండికి జరుగక కుమారులతో నాయూరినుండి తంజావూరి సమీపముననున్న పంచ నదతీత్రమునకువచ్చెను. త్యాగరాయలు తండ్రియొద్ద వేదశాస్త్రములను నేర్చుకొని 14-వయేట తల్లిదండ్రులు స్వర్గమున కేగగా సంగీతము నేర్చుకొంద మను ఆపేక్షతో నచటనేయున్న నగరి విద్యాంశుడగు శొంతి వెంకటరమణయ్యవద్ద సంగీతమధ్యించుచు ఏకసంతోషాహి యగుటవలన అతిశ్రుముగా గానవిద్య నేర్చుకొని, ఆపుణ్యతీత్రమునకు వచ్చిన ఒక భాగవతోత్తముని యొడ శ్రీరామనామమంత్రోపదేశమును బొందెను అదినములలో నిప్పటివలె ఈమంత్రములో నేమన్నదని తెలియకుండనే ఖండించు నాచారము లేదుగావున, 98 కొట్ల శ్రీరామనామ ముచ్చరించితివేని జీవన్ముక్తుడ వయ్యెదవని గురువులవలన తెలిసికొని ప్రతిదినము 125000 (ఒక లక్ష యిరువదియైదువేలు) శ్రీ రామనామమును జపింపదొడంగెను. ఇట్లు నిర్వాహితముగా 21 సంవత్సరములు జపముచేయగా భక్తవత్సడు శ్రీరామచంద్ర మూర్తి ప్రత్యక్షమై సంగీతమునకు సాహిత్యమొనర్చుమని ఆజ్ఞాపించెను.

ఒకనాడు శ్రీరామసన్నిధిని నామస్మరణ మొనర్చుచుండగా తన్మయుడయ్యెను. వాకిట నప్పుడాయెను. ఇదియేమని చూడగా, శ్రీరామచంద్రమూర్తి లక్ష్మీనామమేతులై విశ్వామిత్రులతో, యాగరక్షణార్థముగా వెడలుచున్నట్లు దర్శనమిచ్చి ఒక క్రుతిలో అంతర్ధానమయ్యెను. ఆక్షణమండే అప్రయత్నముగా

“జాల కనకమయచేల సుజనపరివార జలగంభీర” అని అతాతా రాగమున అర్ధపుష్టిగల పదకయ్యతో పాడదొడంగెను. ఇదియే శ్రీ త్యాగరాయలవారి మొదటి సాహిత్య రామ సంగీత్రనము.

తరువాత, “రామా నిష్ఠే నమ్మినాను” అని హుళాన రాగమున జగత్ప్రసిద్ధమైన గానమును గావించెను. త్యాగరాజుల గాన రసమాధురి భూవాసులకేగాక ఆకాశసంచార్ముడగు నారదునిగూడ నాకర్షించెనని చెప్పుదురు.

నారద సందర్శనము

ఒకనాడు త్యాగరాయలు తలంటుకొనుచుండగా నారదుడు బ్రాహ్మణ యతివేషమున వచ్చి త్యాగయ్యగానము వినగోరెనట. త్యాగయ్య తలంటుకొనుచుండేయే పాటబాడగా నా బ్రాహ్మణుడు మహూర్తకాల మదివిని నీతో సరియగువారరుదు, అని పుస్తకమిచ్చి అనుష్ఠానములు దీర్చికొని భిక్షువచ్చెననని చెప్పిపోయెను. ఎంతసేపటికిని ఆతడు కానరాడు. ఇరుగు చారుగు వారల నెవ్వరి నడిగినను అట్టి యతి రానేలేదని చెప్పిరి. త్యాగరాయలు రాత్రినాకు నిరీక్షించియుండి రాత్రి పూజ యొనర్చుకొని నిరాహారయై నిద్రించు చుండగా స్వప్నమున నాయతి సాక్షాత్కరించి, “నేను నారదుడను నీ విద్యా మహిమ అనుష్ఠానపరత గని పగటిలో యతిగా నీకు దర్శనమిచ్చితిని. నేను నీ కొసంగినపుస్తకము స్వర్గార్థము. ఇది భూలోకముందు వ్యాప్తిచేయుము. ఇక నీకుసంగీతమున చంచలత నివృత్తియగును” అని పలికి యవృత్తమయ్యెను.

తెల్లవారి లేచి “స్వర్గార్థము” మను గ్రంథమును జూచి త్యాగరాయలు పరమానందభరితుడై “నారదగుహస్వామి” అని దర్పారు రాగమున సంగీత్రన మొనరించి, పొంగి పోరలు నారదభక్తి కమానముగా “నారదగానలోల” అను అతాతా కీర్తనమును పాడుచు రచించెను.

శ్రీత్యాగరాయలు “స్వర్గార్థము” మను గ్రంథమును జూచిన పిమ్మట రాగరహస్యములు సమగ్రముగా తెలియుట చేత అనేక అపూర్వ రాగములందును, మేళకర్తలందును, సంగీతలక్షణము అనుమాత్రమేని తప్పిపోకుండ, భక్తితత్పరములైన నేయ కీర్తనలను రచించెను.

గొల్లభక్తుని సందర్శనము

శ్రీత్యాగరాయలు భక్తిపరమమై బ్రహ్మానంద సాగరమున నీమలాడుచుండు సమయమున కేరళదేశమున నివసించు గోవిందస్వామి యను గొల్లనికి శ్రీరామమూర్తి స్వప్నమున గానిపించి పంచనదతీత్రమందున్న నా భక్తుడగు త్యాగరాజు నకు నీగానమును వినిపించి సంస్కారా బోధయమని, నెలవి య్యగా నాతడజ్ఞేవచ్చి త్యాగరాజు గానమును విని, భక్తిజ్ఞాన సంగీతజ్ఞానములను భూలోకమునకు జవిజూప నేతెంచిన ఈశ్వర మూర్తి యని కొన్నియూడి, సామపూజ యొనర్చి పండరావురికి బోయెను.

గంగాతీర భక్తుడు

త్యాగరాజయొక్క అమానుష లీలావిలాసము అపూర్వ సంగీతజ్ఞానము భారతదేశమెల్ల ప్రాకిపోయెను. గంగాతీరవాసి, యొక భక్తుడు త్యాగరాజ స్వామిని దర్శింపవచ్చినప్పుడు స్వామి “దాశరథి” అని తోడి రాగమున గావించు కీర్తనమునకు పరవకు డాయెనని చెప్పుదురు.

శరభోజీ మహారాజ సందర్శనము

త్యాగరాజస్వామి కీర్తిప్రభ దేశాధిపతుల సాగరాజములందు గూడ ప్రవేశించగా మైసూరు, తంజావూరు ప్రభువులు త్యాగరాజును ఆస్థానమునకు రమ్మని పత్రికలను బంపిరి. కాని మహాభక్తుడు, సర్వసంగపరిత్యక్తుడు. ఆతని కేమి కావలెను? రాజాధిరాజులతో పనియేమి యని పెడలపండ్డెను. తంజావూరు ప్రభువు పంచనదతీత్రమునకు వచ్చి త్యాగరాజును తన బసకు రమ్మనగా నాతడు

“నిధి చాలసఖమా-రామునిసన్నిధి చాలసఖమా” అని సంగీత్రనమును చేయుటను విని శరభోజీమహారాజే త్యాగయ్య మందిరమునకు వచ్చి గానామృతమును గ్రోలి ఆ రామభక్తుని దర్శించి కృతార్థుడయ్యెను.

శ్రీత్యాగరాజు పెరుమాళ్ళను నేవించు తలంపు గలిగి తిర్వయ్యారలను పోవుచు తిరుపతికి బోయెను. శ్రీవెంకటేశ్వరుని కెప్పుడును తెర అడ్డముగా నుండుచుగదా. త్యాగరాజుగా రది జూచి,

“తెరదీయగరాదా” అను కీర్తనము నవ్వుడే పాడుచు విరచించిరి.

త్యాగరాజు భక్తి ఆనాటి కానాడెక్కువయై పరిపాకమునొందిన కొలది సంసార విముఖులై యెక్కువయై రాసురాసు ఆవిషయమున నిర్లిప్తత యేర్పడెను. ఇదిగాంచి అన్నదమ్ములు విసిగి కొని ఆతని శ్రీరామ విగ్రహమును నూతిలో పారవేసిరి. స్వతంత్రముగింతో ధర్మముని తలచినదానిని నిర్వహించునపుడు, తన్వ్యతిరేకులందరు ధర్మపరుని హింసించుట లోకమున నాటికిని నేటికిని నొక్క తీరుననే యున్నదిగదా!

త్యాగరాజసమయమున అన్నల నేమియనక శ్రీరామ చంద్రుని తలంచుచు

“ఏపాపముచేతితో, అనుభక్తిపరకమైన గాన మొనర్చుగా, నా విగ్రహము నూతిలోనుండి నచ్చెనందురు. అప్పుడు ఆనందబాష్పపూరితయనుడై శ్రీత్యాగరాజు “ఎట్లా దొరికితివో, అని పాడి, “ఎకంతరాని తన కెంతహాని చింతింపను శ్రీరామ” అని రాయెనగరగునట్లు వైరాగ్యభావోధ మొనరించి యున్నాడు.

భక్తి లేని సంగీతము ప్రాణములేని శవమువంటిది. గానముయొక్క పరమప్రయోజనము భగవంతుని గానరూపమున నుపాసించుటయే. ఇదియే సంగీత విద్యాపరమరహస్యము. దానికి శ్రీ త్యాగరాజమూర్తియే జీవోదాహరణము. రాసు రాసు శ్రీత్యాగరాజునకును శ్రీరామచంద్రమూర్తికిని సంభాషణలే జరిగినట్లు త్యాగరాజయొక్క

“కొలువమరుగా” “గిరిపై నెల్లకొన్న రాముని” మన్నుగు సంగీత్రనములు స్పష్టపరచుచున్నవి.

శ్రీత్యాగరాయ నిర్వాణము

శ్రీత్యాగరాయల నిర్వాణమునకు పది నెలలకు పూర్వ మొకనాడు శ్రీరామచంద్రుడు ఎదుటదొలి, ఇకనీవు పది నెలలు భూలోకవాసము చేయవలసియున్నదని నతడు చెప్పగా, త్యాగరాజు పరిపరిచివలను స్వామినివేడగా, నతడు నీవు సన్యసిండుము జన్మవిముక్తి బొందుదవని నెలవిచ్చెను. అదినము సమీపించెను.

“కామమండరాగ” అని స్వామిని నిరూపణచేసికొనుచు త్యాగరాజు పగలు అపరాధ్య సమయమున, నెలకొంది జనులు రామనామస్మరణము చేయుచుండగా “వానకీకాంతస్వరణే” యమము అంజలిహస్తములతో పరమావసానము చేరిరి.

నిర్వాణము జేంచునాటికి శ్రీత్యాగరాజునకు 77 సంవత్సరములవయస్సు.

తాత్పర్యముగా నొక అంశమును బట్టిచేయు నంతటికి నా దేశము సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్-గౌరవము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ద్రావిడ దేశము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

చిన్నతంబి మొదలియారు ఎం. ఏ.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

హద్యవిశేషములు

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

కర్తవ్యము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

నాటకకళ

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ప్రారంభవిద్య

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

సంగీత విద్యార్థులకు

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

జ్యోతిషము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

ఖద్దరు నిర్మాణ విక్రయములు

1926 అక్టోబరు నెల లెక్కలు

రాష్ట్రము	నిర్మాణము	విక్రయము
	రూపాయలు	రూపాయలు
అబ్దుల్	2285	2450
ఆంధ్ర	15831	17167
వంగ	35067	58218
బొంబాయి		21263
బర్మా		8376
బెంగాల్	767	1038
కర్ణాటక	8694	5051
ఉత్తర మహారాష్ట్ర	270	5577
దక్షిణ మహారాష్ట్ర		138
పంజాబు	8872	10585
ప్రదేశ్	62528	90293
ఉత్తర	2806	8285
మొత్తము	128122	219451

(మా. క. గాంధీ - ఎం.ఎం.కి.మా. 20-1-27)

దక్షిణాఫ్రికా భావినఖ్యత

సూచనలు

ఆంధ్రానుగారి తండ్రి

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

సాహితీసమితి సమావేశము

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

నోరీ నరసింహశాస్త్రి

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

Advertisement for a book or publication, featuring a portrait of a person and text in Telugu.

ప్రశ్న

అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది. అతనిని సంగీతమున ముగిసి యున్నది.

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ

అక్టో, జనవరి 29:—సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు సర్ వెసేలు వాల్టెగారు, 'అడ్వకేటు' పత్రికలో న్యాయవాదులు, న్యాయశాఖాధికారులను గురించి విమర్శించుచు ఈక్రిందివాక్యమును వ్రాసిరి:— "న్యాయశాఖాధికారులలోను, న్యాయవాదులలోను అక్రమముగ ప్రవర్తించువారు పలువురుండుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది."

నేటిదినము శాసనసభలో చింతామణిగారు ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారికి తెలిపి న్యాయశాఖాధికారులను, న్యాయవాదులను ఈవిధముగ దూషించుట అక్రమముకదా యని ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున హోంమెంబరు నవాబు గుట్టారిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, సర్ జార్జివాల్టెగారు సాధారణముగ న్యాయవాదులలో ఇతర వ్యక్తులయందువలెనే నీతి తాహ్సాప్రవర్తనపరులున్నారని వ్రాయుట తప్పుకావని సమర్థించిరి. శాసనసభలో జరిగిన వర్తన సర్ వాల్టెగానికి తెలుపవలయునని చింతామణిగారు కోరిరి గాని ప్రభుత్వసభ్యుడు అందులకు కూడ అంగీకరింపలేదు.

అందుపై చింతామణిగారు ఈవిషయమై చర్చింప అడ్డరకమెట్లుతీర్చిన ముపపాదించిరి. అడ్డరకము మెంట్లు తీర్చినను అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదంపడెను. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ జనవరినెల 31-వ తేదీ సోమవారము

మ్యూజిల్లులు	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము
	గత 24 గంటలలో	అత్యధికము	గత 24 గంటలలో	అత్యధికము	గత 24 గంటలలో
గో.ప. ర. పూర్వ	0.15	0.08
విశాఖపట్టణం	82.1	70.1	...	2.20	+ 1.74
కాకినాడ	81.4	68.7	...	3.21	+ 3.02
మచిలీపట్టణము	83.7	68.8	...	0	0.23
కర్నూలు	91.0	63.6	...	0	0.18
బళ్లారి	89.0	62.8	...	0	0.11
ఆనంతపురం	0	0.12
కడప	90.0	65.4	...	0	0.43
నెల్లూరు	87.3	69.1	...	0.07	1.61
మద్రాసు	86.8	68.1	...	0.57	0.82
కడపూరు	83.1	70.0	...	1.06	0.50
నీలము	89.6	64.7	...	0	0.31
కోయంబుత్తూరు	86.5	63.4	...	0.02	0.51
గుంటూరు	93.1	68.0	...	0.15	0.53
నాగపట్టణము	84.0	71.1	...	5.18	+ 3.50
మధురై	93.2	69.0	...	0.26	0.34
పాంబన్	82.6	76.1	...	4.19	+ 2.05
తిరునల్వేలి	4.85	+ 3.35
తిరువేండ్రము	85.0	72.7	...	0.98	+ 0.24
కోచ్చిన్	85.4	71.0	...	1.10	+ 0.41
కాలికట్టు	89.3	69.1	...	0.01	0.89
మంగళూరు	91.3	69.6	...	0	0.06
బెంగళూరు	84.1	58.5	...	0	0.26
మెరకూర్	80.6	55.5	...	0	0.15
కోడైకనాథ్	87.8	43.6	...	2.05	0.83

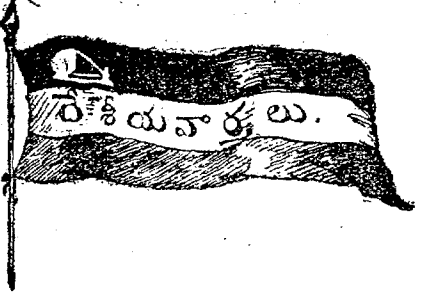
సర్కారులు:—గో.పాలపురములో మేఘములు చుట్టుముగనన్నవి. తక్కినచోట్ల పలుచగ నున్నవి. మచిలీపట్టణములో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

శ్రీధర్మకా:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమోస్తకగ నున్నవి. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

బంగాళాఖాతమునకు దక్షిణముగ వానమబ్బులు బలముచున్నవట. వాతావరణము అనుకూలముగానే యున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, హయావాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

గుడివాడ తాలూకా గుడ్లపల్లెరుబోడ్డు బాలికాపాఠశాల ప్రథమవార్షికోత్సవము 6-2-27-వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మ. రా. రా. శ్రీ. మోతే నారాయణరావు యం. యత్. పి. అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడును. యెన్నేని శేషమృ. ప్రధానోపాధ్యాయుని.

విదేశ విశ్వవిద్యాలయములందు చదువ జలచిన సౌకర్యాగ్రమే ఆగట్టునెలలో పట్టప్రదానసభను ప్రత్యేకముగ జరుపుటకు కలకత్తా వెసేలుసభవారు తీర్మానించుకొనిరి.

స్వామి శ్రద్ధానంద హత్యకేసునందు నిందితుడగు అబ్దులు రషీదుగారు 29 వ తేదీన లాహోరుకు తీసికొనిపోబడిరి. పిచ్చి ఆసుపత్రియందు మెడికలుబోర్డువారతనిని పరీక్షచేయుదురు.

వ్యవసాయవిచారణ సంఘము ఈ సంఘమువారు ఫిబ్రవరి 2 వ వారమున కాన్పూరు నగరము వచ్చి సాక్షుల విచారించుటయేగాక వ్యవసాయ కళాశాలను జూతురు.

దేశభాషలకు ప్రతినిధులు టి. రాజగోపాలరావుగారు, బి. రామారావుగారు, కి. పరమేశ్వరన్ పిల్లెగారు, శ్రీమన్ శివరామ్ రఘోమహాళయోగారు అష్టక ఉలేమామహమ్మద్ అబ్దుల్ హేక్ సాహెబ్ బహదూరుగారు, రావుసాహెబు పి. సంబంధ మొదలియారు గారు.

బెంగళూరునుండి వైసాకు సేనలుపోవుట బెంగళూరు, జనవరి 29:—మద్రాసు సామర్వ్యమైన నర్స పదియవది కంపెనీకి చేరిన 247 మంది ధళులు 20 మంది అన్నదలు, నలుగురు ఆఫీసర్లు సేటి దినము స్వేచ్ఛలు బండ్లలో బొంబాయికి పంపబడిరి. అచ్చటనుండి వీరు వైసాకు పంపబడెదరు. (అ. ప్రె.)

లాహోరునందరి ప్రతాప్, మిలాప్, పత్రికలు సాంఘికవిద్యేషములను పురికొల్పు వ్యాసములను ప్రకటించుచున్నవని పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులనుసరించి లాహోరు జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు పత్రికాధిపతులకు హెచ్చరిక తెలిపిరి. ఇట్టి వ్యాసములను ప్రకటించుట మానుకొన్న ప్రాసిక్యూషను కేసు తేబడునని హెచ్చరించుటగారు తెలిపిరి.

బొంబాయి పత్రికారచయితులు ఆదివారము ఉదయం సమావేశమై బొంబాయినగరమున పత్రికారచయతుల సభను స్థాపింప తీర్మానించుకొనిరి. ఈ సభకు సర్. డోరాబ్ తారగారు వెయ్యిరూప్యముల విరాళమొసగిరి. నెలకు రెండు రూపాయలు చందాయుండవలయునని తీర్మానించబడెను. సభాధనమును ఏర్పాటుచేయుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

పట్టుకోహాలి సత్యాగ్రహము బారిసాలు, జనవరి 30:—పట్టుకోహాలి సత్యాగ్రహము సందర్భమున హిందువులు మహమ్మదీయులు క్రిమినలుకేసులు దాఖలుచేసి యున్నారు. మహమ్మదీయోద్యోగులు హిందువులను న్యాయములకొరకు విషయమై ఆక్రమించి చుచున్నారని హిందువులు చెప్పుచున్నారు. సరస్వతి లాజ సందర్భమున అల్లరులు జగగనిగిగియన తన ఏర్పాటులు చేయవలయునని ప్రజలు కోరుచున్నారు.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయ కేలీమహోత్సవము కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ కేలీ వార్షికోత్సవము 80 వ తేదీ సాయంకాలము జైను ఛాన్సలరు వందనమోహన మాలవ్యాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. ఈయెడ అధికముగ నూలునడకుట, గానము, హిందీ, ఉర్దూ, ఇంగ్లీషుభాషలందు నాటకాభినయము మున్నగు పోటీలుగూడ జరిగెను. గెలిచినవారికి పతకములు బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను.

జైల్ల యాత్రీకులు 29 వ తేదీ సాయంకాలము మోరో స్ట్రీటులో 1255 మంది యాత్రీకులు జైల్లాపర ప్రమాదమై నల్లరి. వీరిలో భారతీయుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. వైసా టర్క్ సానము నుండి పలువురు యాత్రీకులు వచ్చియుండిరి. ఇంకను 200 మంది యాత్రీకులు కరాచీలో యున్నారు. వీరు ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీ జెహంగీర్ స్ట్రీటులో జైల్లాపర నల్లెదరు.

సేనాధిపతిగారు సేనాధిపతిగారు 20 వ తేదీ ఉదయము నైజాబాదు నుండి కాశీచేరిరి. మహారాజవహుదన్నప్రభుత్వోద్యోగులు పలువురు చాచిని సన్మారించిరి. కర్నూలు వింటేజ్లో ప్రవాదసింగుగారు కాశీసంస్థాన ప్రధాన కార్యదర్శి మరణించుటచే కోటలో విడుదలయ్యియును నిలిపివేసిరి. సేనాధిపతిగారు మరునాడు 11 గ. హిందూ విశ్వవిద్యాలయము జూతురు.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభ

నిర్బంధితులను చీనానుగూర్చి చర్చించుట వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితుల నింకను విడుదలచేయవలయుటకు ప్రజల అసమ్మతిని తెలుపుటకు బ్రిటిషు సరకుల బహిష్కారణమునుగూర్చి చర్చించుటను చీనాను సేనలను పంపుట అక్రమమని ఆక్షేపించుటకు బహిరంగసభలను జరుపుట శీర్షాటు చేయుటను ఫిబ్రవరి నెల 2 వ తేదీన వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరుగును. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితులు

సర్ ప్రవాసచంద్రమిత్రగారు వీరినందరిని వెంటనే సమీక్షించవలెను. లేదా విచారణ జరుపవలెను. ఈరీతిగా వారిని బంధుమిత్రులునుండి విడిదీసి వారనాగొగ్గిస్థితియందుండినను వదలవలయుట చాల అనుచితము." ఆచార్య ప్రభుల్ల చంద్రారాయగారు "మనము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు స్వాతంత్ర్యము గల పాదులను తరుచుగా ఉచ్చితబ్బుచుందుము. అది వట్టి భ్రాంతి. మనము కేవలము దానినిమే. కారణమేమి యును తెలుపకుండ ఉత్తరక్షణమున మనలో నెవరైనను దొరతనము వారు నిర్బంధించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. మనము భూతనయను జీవకార్యమును చూపవలెనని కోరవచ్చును. కాని పాలకుల కట్టి వేవియునుగూడ మన్నటు లగపడెను." (అ. ప్రె.)

వైసాకు సేనల సంపుట

బొంబాయి ప్రజల అసమ్మతి బొంబాయి, జనవరి 31:—భారతదేశమునుండి వైసాకు సేనలనంపహడవని ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుట కై నిన్న సాయంకాలము హాల్కి మొనగారి. అగ్గ్యక్షులను గొప్ప పా సభజరిగెను. భారతశాసనసభ వారి అనుచులేక విదేశాములకు భారతసేనలు పంపబడవని ఇండియాప్రభుత్వమువారు గావించిన వాగ్దానమును న్యూఢికేసుక్రిందిగా ప్రభుత్వము వారు ప్రవర్తించినవియు, అందుచే ఆసహాయోద్యమము అవలంబించుట ప్రజల ధర్మమనియు హాల్కి మనగాను చెప్పిరి. శాసనసభ్యులందరు తమ అసమ్మతిని తెలుపవలయుననియు, ప్రతి నగరమునందును ఆక్షేపసభలు ఈరీతింపులు జరుగవలయుననియు హాల్కి మనగాను చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

యాత్రదార్భరత బలింపికుసంఘము

కలకత్తా, జనవరి 31:—ఈ సంవత్సరము ఆగట్టునెలలో బలింపికు పండుమలు నైసాలో జరుగును. 1925 వ సంవత్సరమున ఈపండుమలు ఆగట్టునెలమునా జరుగునని భారతదేశమునుండి ఈ పాండవండుమలకు 101 మంది భారతదేశము ప్రభుభాటి కలకత్తాలో ఫిబ్రవరి 3 మొదలు 5 వ తేదీవరకు జరుగును. యాత్రదార్భరత బలింపికు సంఘమునకు బొంబాయి వాస్తవ్యులగు సర్ డోగారు డి. తాతగారు అధ్యక్షులుగను, చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు యన్. వి. రామమూర్తిగారు మొదలగు కోశాధ్యక్షులుగను యున్నారు. కలకత్తాలో జరుగు పాండవండుమల తాతగారు అధ్యక్షులమోచిరి ఇట్టి పాండవండుమలమునా జరుగునుండి డి. డి. హో. కాట్, సి. యన్. బాల్గి, డి. యన్. బాబర్, డి. సి. మెన్స, డి. మెన్స, సి. హో. మెన్స, మెన్స, వి. సి. రెండి గార్లు భారత ప్రభుత్వమునాగురు. (అ. ప్రె. స్పెషలు.)

మన రాష్ట్ర వార్తలు

కార్యోచనము సభ:—లోగడ వాయిదా వేయబడిన కార్యోచనము సభ ఫిబ్రవరి 1 తేదీ మంగళవారం సాయం కాలం 5-15 గం॥ జరుగను.

మందులమాపులో చోరీ:—మద్రాసులోని గోవిందప్ప నాయక పీఠిలోని యొక మందుల మాపులో శనివారంనాడు దేవరాజుల అనే మోటారు డ్రైవరు చోరీచేసినట్లు తెలియచున్నది. రు. 800 లు విలువగల యాపి దొరకైనది.

సాకెరిన్ (మధురపదార్థము) దొంగవ్యాపారము
11 డబ్బాల సాకెరిన్ ఒక ప్రయాణికుడు తెచ్చుచుండగా ఎగ్జార్జునైజునులో పట్టుబడెను. పుదుచ్చేరి నుంచి మద్రాసుకు దొంగతనముగ సదరుసరకు దిగుమతియగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మాసిమహోత్సవము కార్యోచనము—మెచ్చెంట్టుకిదిలో వ్యాపారముచేయు నాటుకోటి నగరత్వరల దుకాణములు ఫిబ్రవరి 12 తేదీనం॥ 16 తేదీవరకు మూయబడును. ఎందువలననగా దండాయుధపోషిస్వామి మాసిమహోత్సవమునకై తిరువొత్తియూరునకు వెళ్ళినట్లు. ఆ రోజునమును వ్యాపారముమీయను జరుగదు.

శ్రద్ధానందస్మారక చిహ్నము మద్రాసు:—శ్రద్ధానంద స్మారక చిహ్నమును నిర్మించుటకై ఏర్పడిన కమిటీ వారి సభ ఫిబ్రవరి 1 తేదీ సాయంకాలము ఫౌండరీ మహులలో సభ జరుగను. కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడుదురు. స్మారకచిహ్న మేరూపమున సుందరమునో నిర్ణయింపబడును.

దంతచికిత్సాప్రదర్శనము
ఈమధ్య మద్రాసులో జరుపబడిన దంతచికిత్సాప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరిగినందున యీ ఆరోగ్యవారముందు తమిళనాడునందు ఈదిన పంతుకముచేసినవారు సంచారముచేసి ప్రదర్శనములు జరుపుదురు. తిరువల్లూరుకు ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీకి వెళ్లెదరు. కంచికి 5 తేదీని వెళ్లెదరు. పొన్నేరికి 7-వ తేదీని వెళ్లెదరు. ఇతరవివరములను తెలిసికొన గోరువారు.

డాక్టరు హెచ్. వెంకట్రావు, యల్. యం. ఆండ్ యస్. ఫిజిషియన్ ఆండ్ డెంటిస్ట్రల్, 250 చై నాబజారుకోడ్డు
మద్రాసు (ఫుర్ బజారు పోలీసుస్టేషనుకు ఎదురుగా)

రైలు టిక్కెట్లు అపహరించుట:—దారిలో ఉన్న రైలు స్టేషనులకు సప్లయిచేయుటకై క్రొత్త టిక్కెట్లు బంగీలు గత రాత్రి కలకత్తా మైలుమీద పంపబడినవి. ఒక చెయ్యి రి-వ తరగతి టిక్కెట్లున్న 50 రెండవతరగతి టిక్కెట్లున్న నూరు ఇంటర్మీడియేటు తరగతి టిక్కెట్లున్న 90 బంగీ కన్వింసలేడు. తరువాత ప్లాటుఫారముమీద ఒక కుర్రవాడు తిరుగుచుండెను. అతనిచేత టిక్కెట్లు చూపుచుని అడుగగా తన టిక్కెట్లు చూపించబోవుచుండగా అతని దుస్తులలోనుండి ఎనిమిది టిక్కెట్లు బారిపడినవి. తరువాత టిక్కెట్లున్న యొకటి ప్లాటుఫారంకింద రైలుపట్టాలవద్ద పడియుండెను.

అశ్వప్రదర్శనము
ఇదివరలో అనేక సంవత్సరములనుండి ఆగిపోయిన అశ్వప్రదర్శనము ఈ సంవత్సరము తిర్థి గిండిలో జరిగినది. గవర్నరు గారును వారి భార్యగారును హాజరైరి.
అశ్వప్రదర్శనము 49 భాగములుగా విభజింపబడినది. గవర్నరుగారికి 5 గిన్నెలు బహుమానముగా వచ్చినవి. ప్రదర్శన మంతటిలో ప్రస్తుతమైన గుర్రము కాపైను కాంబెలహారిను గిన్నెలకు వచ్చిన టంగడారుగ్రములలో పి.సి.గో.వెన్.జో.హా.కే ఉత్తమమైనది. గవర్నరుగారి భార్య బహుమానములనొసరిరి.
ప్రదర్శనానంతరము ప్రదర్శనసమావేశకల సంఘం గవర్నరుగారు అభినందించిరి.

ఈమధ్య కొలది సంవత్సరములనుండి జరుగకుండా యుండి పునరుద్ధరింపబడిన యీ అవధర్శనము ప్రతిసంవత్సరమును ఇక ముందు జరుగగలదని వారియాశనువలెబుచ్చిరి. ఈ ప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరిగినదని చెప్పిరి.

ముత్తులక్ష్మి అమ్మగారికి గౌరవవిధి
మద్రాసు కాసన సభయొక్క ఉపాధ్యక్షపదవి నధిష్టించిన యామె గౌరవార్థము పుదుచ్చేటి సమాజమువారు మహా జనసభ హాలులో గత సాయంకాలము అల్పాహార విందొకటి యొసంగిరి. విందు జరిగిన యనంతరము సంగీత వినోదము జరిగెను. ఆమెకు జరిగిన యప్రతిమాన గౌరవమునకు ఆమె నభినందించుచు సుపన్యాసము లొసగబడెను. డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మగారు కమ కృతజ్ఞతను వెల్లెబుచ్చుచువారియుపన్యాసములకు జబాబు నిచ్చిరి. పుదుచ్చేటినివాసులగు పెక్కుప్రముఖులు సభకు హాజరైరి. వారిలో ముఖ్యులు యస్. నారాయణ స్వామి అయ్యగారు పుదుచ్చేటి సంస్థాన కాసన సభాపాధ్యక్షులు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు డాక్టరు యస్. రామకృష్ణగారు డాక్టరు రాయబహుమార్ సుందరరెడ్డిగారు యఫ్. జి. నరేశ అయ్యగారు హెచ్. నూర్దీన్ గారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము
విశ్వవిద్యాలయపు ఛాన్సలరుగారు ఈక్రింది వారిని సెనేటు సభ్యత్వమునకు నియామకము చేసిరి.
గౌ॥ సర్ మురళీ కాట్యుట్రాటరుగారు, గౌ॥ న్యా॥ ఇ. హెచ్. వాలెస్ గారు, డిరెక్టరెస్. ఇ. హెచ్. యం. వాలెస్ గారు, గౌ॥ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, గౌ॥ ఖాన్ బహుమార్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూరుగారు, రైలు ఆఫీసర్ వి. యస్. శ్రీనివాసకృష్ణగారు, రావుబహదూర్ సర్ ఏ. పి. పాత్రోగారు, సర్. పి. యస్ శివస్వామి అయ్యగారు, మిర్ జైనుద్దీన్ సాహెబు బహదూర్ గారు, రావుబహదూర్ పాల్ అప్పస్వామిగారు, దివాన్ బహదూర్ ఏ. వి. రామలింగయ్యగారు, రావుబహదూర్ హెచ్. నారాయణరావుగారు పితాపురం మహారాజుగారు, రావుబహదూర్ ఆర్. కృష్ణరావు భాస్కర్ గారు, వి. హెచ్. లాల్ కన్యగారు, పాల్ అప్పస్వామిసతిగారు, ఏ. లక్ష్మీపతిసతిగారు, డబ్లియు. హెచ్. హెచ్. చాటర్జీగారు, హెచ్. డబ్లియు. కల్లమానుగారు, జో. వెఫ్ మురీయిట్ గారు, జే. ఫిఫ్సన్ గారు, సి. మత్తయిగారు, నవాబు మసూద్ జంగ్ బహదూర్ గారు రావుబహదూర్ వి.గోవింద్ గారు, కే. రవివర్మగారు, కొచ్చుకోయిల్ తంపరాజ్ గారు, ఖాన్ బహుమార్ అబ్దుల్ రహీం సాహెబు బహదూర్ గారు రావుబహదూర్ ఎం. సి. రాజుగారు, వి. వి. మునిస్వామిశెట్టిగారు, దివాన్ బహదూర్ పి. యస్. లక్ష్మణ్ గారు, యస్. శివరాజ్ గారు.

పోస్టు బంట్రోతుల మొరలు

నిన్నటిదినమున పరమానందాసువోటాదాసు సత్రములో మద్రాసురాజధాని పోస్టు బంట్రోతుల సంఘముయొక్క సభ యొకటి జరిగెను. ఇంటి అద్దెకుగాను ఇన్వెంటరీ అలెక్సెస్ బహు స్వల్పమనియు వారు కోరియుండిన మొత్తమే స్వల్పమనియు అంతకన్నను స్వల్పముగా గవర్నమెంటు ప్రసాదించి యుండదనియు అందువల్ల దీనిని స్వీకరింపగూడదనియు పోస్టు బంట్రోతులు నిశ్చయించుకొనిరి—కాని ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారును (సంఘ అధ్యక్షులు యస్. సత్యమూర్తిగారును స్వామి వెంజటాదలం కట్టిగారును సంఘ వైసు ప్రెసిడెంటు అట్టి పంతి మంచిదికాదని మందలించిరి. ఇచ్చిన అలెక్సెస్ను ఆక్షేపించుచు స్వీకరింపవలసినదని చెప్పిరి—సంఘకార్యదర్శియగు చాల సుబ్రహ్మణ్యంగారును నగర కాళాసంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీ కృష్ణ స్వామి మొదలియారుగారును ఇదే అభిప్రాయమును వెల్లెబుచ్చిరి. మద్రాసు పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారిని ఒత్తిడిచేయుట వల్ల ప్రయోజనములేదని చెప్పిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే మొరలెట్టవలసియున్నదని చెప్పిరి.

పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారి వద్ద కొక రాయబారముపిన యెడల బాగుండుననిరి.

పై సలహాల ననుసరించి తీర్మానములు చేయబడెను. ఈరాజధాని పోస్టుబంట్రోతులకు బడెటు అంచనాతెక్కుల ప్రకారము ఇంటి అద్దె అలెక్సెస్ రు 7 లకు తక్కువకాకుండా అనుగ్రహింప బడియుండగా చివరకు కాంక్షనుచేయుచుండిన అలెక్సెస్ అంతకన్నను బహుస్వల్పముగా నున్నందులకు యీసభవారు ఆక్షేపించుచున్నారని తీర్మానము చేయబడెను.

సంఘాధ్యక్షులగు ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు యీవిషయమై సామ్రాజ్యసభయందు చేయవలసిన చర్యను చేయవలసినదిగా కోరిరి.

పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారివద్దకు రాయబారమును గొని నిపోవుటకు కార్యదర్శిగారు డిల్లీకి వెళ్లవలసి యున్నదనియు ప్రెసిడెన్ట్ పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారివద్దకుగాడ రాయబారమును గొనిపోవుటకు కార్యదర్శిని నియమించినారు.

రాకపోకలు:—దివాన్ బహుమార్ టి. రంగచారిగారు గతరాత్రి మద్రాసుకు వచ్చిరి.
రావు బహుమార్ ఎస్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు గతరాత్రి మద్రాసుండిల్లీకి వెళ్లిరి.
శనివారం రాత్రి జయపురు మహారాజువారు జయపురమునకును, బొబ్బిలి మహారాజువారు బొబ్బిలికి వెళ్లిరి.
అస్సాములేబరుబోర్డు చెయిర్మను టి. ఆప్టినుగారు శనివారం రాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.
దక్షిణ యిరడియా రెయిల్వే ఏజంటు పి. గోధిరాగారు హైదరాబాదు వెళ్లిరి.
సర్. ఆర్. వెంకటరత్నము నాయుడుగారు సర్ కే. వి. రెడ్డిగారు ఆదివారంఉదయం మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి. మ్రాహ్మసామాజికులగు హేంబంధ్రసర్కారుగారు నిన్న మద్రాసువచ్చిరి.
యూనిటేరియను చర్చినాయకు డను ఆర్. యశోలారంగుగారు అమెరికానుండి మద్రాసుకు రానున్నారగునక వారిని కలుసుకొనుటకై హేంబంధ్ర సర్కారుగారు వచ్చినారు.

నాగపూరు కాంగ్రెసు సంఘము

బహిరంగ సభ
చీనాకు భారతదేశమున పంపుట అక్రమముని ఆక్షేపించుటకు 80 వ తేదీని నాగపూరులో నగర కాంగ్రెసు సంఘము వారిక బహిరంగసభ నేర్పాటుచేసిరి. అన్ని పక్షములవారును వచ్చిరి. తీర్మాన మేక గ్రీవముగా నామోదించబడెను. (ఆ.ప్రె.)

సామ్రాజ్య చిత్రకళా ప్రదర్శనము

భారత దేశమునందలి చిత్రకారులకు
ఆహ్వానములు పంపబడుట
ఢిల్లీ, జనవరి 29:— ఏ.పి.లు, మే, జూన్ నెలలలో లండను నగరమున సామ్రాజ్య చిత్రకళా ప్రదర్శనము జరుగును. చిత్రపటములు, శిల్పముమొత్తము మీద 200 వస్తువులు ప్రదర్శింపబడును. వీటిలో సగమువంతు దొమినియనులయందలి చిత్రకారులచే పంపబడును. భారతదేశమునుండి 12 చిత్రపటములను తెప్పించి ప్రదర్శనమునం చుండుటకు తీర్మానింపబడినది. భారతదేశమునందు ప్రఖ్యాతిగాంచిన చిత్రకారులపట్టిక తయారు చేయబడినది. ఒక్కొక్క చిత్రకారుడు ఇందు చిత్రములను గ్రాసిపంపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లేఖలు వ్రాసియున్నారు. వీరు పంపు చిత్రపటములలో శ్రేష్ఠమైన వాటిని పండ్రిండింటిని ప్రత్యేకించుటకు ఈక్రింది పేర్కొనబడిన వారిక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. (1) ఆగ్రియాలజి డైరక్టరు జెనరలు సర్ జాను మార్ట్ లుగారు (2) బొంబాయి చిత్రకళాకాల ప్రధానోపాధ్యాయులు డబ్ల్యు. ఇ. జి. సాలమునుగారు (3) కలకత్తా చిత్రకళాకాల వైసుప్రెసిడెంటు జె.పి. గాంగూలిగారు, ఈ ఉపసంఘమువారు ఢిల్లీలో ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ సమావేశమై లండనుకు పంపవలసిన చిత్రపటములను ప్రత్యేకించెదరు. (ఆ.ప్రె.)

తణుకు డి॥ ము॥ కోర్టు

O. S. 795/1926

వాది:—వలవల అచ్చన్న సా॥ ముక్కామల
ప్రతివాది:—యాండ్రి నరసన్న సా॥ రంగూన్ 38 రు గల్లి నెం 25 యిల్లు.

వాది తెలియజేసిన ఎడ్వర్టు ప్రొజుమెంటు యీనెంబరు ప్రతివాది రంగూనులో యుండి ఎన్నిసార్లు సమన్లు చేయించినను అమలు జరుగుట లేనందున నధరు ప్రతివాదికి యిస్తియారు కట్టించి నమను సబ్సిట్యూటెడ్డు సర్వీసు మూలముగా అమలు జరుపుటకు ఉత్తర్వు చేస్తూ వాయిదాది 21-2-27 నం॥రం తేదీకి వేసినారు గనుక ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలియజేసుకొనని యెడల ప్రతివాదిని కోర్టువారు ఎగ్జామైన్ చేసి దావా డిక్రీచేయుదురని యిందుమూలమున తెలియజేయడమైనది.

ఎస్. వి. సుబ్బారావు,
21-1-27
ప్రీడరు.

విల్లివాకము ఘోరహత్యలు

మునులు-అదృష్టవశాత్తూ

సముద్రమునకు వెళ్ళిపోయింది విచారణ

అబ్దుల్ సత్తారు సాహెబుగారియెదుట

పైదాపేట, జనవరి 1:- విల్లివాకము ఘోరహత్యలకు సంబంధించిన మరణించిన సాక్షులు విచారింపబడిరి. ఎన్. వెంకటరమణయ్యగారు అను విల్లివాకము వాస్తవ్యుడు సాక్షులు మొదలగు, 1-వ ముద్దాయి పూజలగరించినందు, ఋషులసందర్శనము చేయించెదననిచ్చి తీసికొనిపోయిన విషయమును అచటజరిగిన విషయములగురించియు చెప్పెను.

ఈదినమున విచారింపబడిన సాక్షులలో ఎన్. వెంకటరమణయ్య మొదటివారు. ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను విల్లివాకమునందుండినదనియు, డిప్యూటీ సర్జనునకు గుమాస్తాననియు ముద్దాయిలను ముగ్ధులను ఎరుగుదననియు నుడిచెను. వారందరూ విల్లివాకమునందే నిలిచియుండిరి. 1, 2 ముద్దాయిలకు మాకు బంధుత్వముగలదు. 1 ముద్దాయి తనవద్దకు చాలమార్లువచ్చి ఋషులడిగెను. అతని ఆశీసులలో చాలమందికి వేర్వేరుమొత్తములు బాకీయుండెను. అతను తనకు 27 బాకీ. 2-వ ముద్దాయినిగురించి నడుపుచు అతని దుశ్చేష్టులగురించి ఇతరసాక్షులనుడిచిన విషయములనన్నిటిని సాక్షి బలపరిచెను. విల్లివాకమునందు రెండవముద్దాయి కు బంధమును వెంకటకృష్ణయ్యగారే పోషించుచుండిరి. వెంకటకృష్ణయ్యగారు 2-వ ముద్దాయియు కొంత కలసియుండిరి. సెప్టెంబరు 2 నెలలో వెంకటకృష్ణయ్యగారు 2-వ ముద్దాయిని నిడచి వెళ్ళినతరువాత అతనిజీవితము గడపుటకు కష్టపడుచుండెను. 2 వ ముద్దాయియు, అతనిభార్యయు సౌఖ్యముగనే కాపురము చేయుచుండిరి. వారిరువురకు ఎప్పుడు కలహములు గలిగినట్లు తనకు తెలియదు. రెండవముద్దాయి ఒకటవ ముద్దాయి గురుగోపాలవలె మెలగుచుండిరి.

పోలీసుకు ఫిర్యాదుచేసెదనను బెడరింపు

వెంకటకృష్ణయ్యగారు 88 వత్సరములుగా దివ్యజ్ఞాన సమాజమునందుండిరి. పెన్ననదారు సంస్కృతపండితుడు. భగవద్గీతను గురించి మదరాసులోను, కర్నూలులోను ఉపన్యాసము లొనర్చెడివారు. వెంకటకృష్ణయ్యగారు విల్లివాకము వద్ద లిపోవుటకు పూర్వము, 2 వ ముద్దాయికి, అతనికి అన్యోన్యముగ నుండెను.

ననంబరు నెలలో ఒకదినమున వెంకటకృష్ణయ్యగారును, చంద్రవతియు, విల్లివాకము వైచమవద్ద రైలులో నెక్కి మదరాసునకు వెళ్ళుచుండగా సాక్షి జూచెను. వారప్పుడు భోజనము చేసియుండలేదు. ఏమి ఇట్లు వెళ్ళిపోవుచున్నారని సాక్షి వారినడిగెను. తాము చాలదూరము ప్రయాణముచేసి వచ్చుచుంటిమనియు, విల్లివాకములో ఇంటికివెళ్ళగా, ఆదివారమున, ఇంటిలో నడుగొట్టెటవలసి అడుగుపెట్టెననియు వారు నుడిచిరి. అయిల్లు తాను అడ్రెస్ తీసుకొంటినియు, వారాయుగ్రావు అడ్డుపెట్టుట క్రిమినలు నేరమనియు, ఈవిషయమున ఇంకను 2 వ ముద్దాయి యొనర్చిన చాల నేరముల గురించియు పోలీసువారికి రిపోర్ట్ చేసెదననియు వెంకటకృష్ణయ్యచెప్పెను. ఇంతవరకు ఆదివారమునకు చాల సమాధులుచేసితిమి ఇంకనుకొంచె మార్పుపట్టి అతనిని మంచిమార్గమునకువెచ్చుట కెత్తింపవలసినదని సాక్షి వెంకటకృష్ణయ్యగారిని అడిగెను. 2-వ ముద్దాయి తనను చాలమోసమొనర్చెననియు, ఇక అతనితో తానెట్టి సంబంధమును పెట్టుకొనననియు వెంకటకృష్ణయ్యగారు బదులు చెప్పిరి.

మునులు - అదృష్టవశాత్తూ

ఇంకను మరెన్ని ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు డిశంబరు 8-వ తేదీ రాత్రి 1-వ ముద్దాయి తనను తనకు టుంబమును భోజనమునకు పిలచెను. ఏవోపూజకేయముంటినియు, తక్కువకొరకు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలెననియు అందుకుగాను పిలచుచుంటినియు 1-వ ముద్దాయి చెప్పెను. సాక్షి అతనిభార్య మరి ఇద్దరు భోజనమునకు వెళ్ళిరి. అచ్చట ప్రసాదముతోచేయబడిన పాయసమును తనుకువెట్టిరి. తమతో కూర్చొనియున్న 1-వ ముద్దాయి కుమార్తెకుమాత్రము పెట్టలేదు. ఆమెకు ఆప్రసాద మివ్వరాదనియు మరియొకప్రసాదముగలదనియు చెప్పెను. పిమ్మట ముద్దాయి తాను ఇదివరకుంటే గొప్ప అధ్యాత్మిక శక్తులు సంపాదించితినియు వారిని చూపెదననియు చెప్పెను. తన ఋషులవచ్చెదననియువారు లక్ష్మీనరస్వతి, రామవట్టాభిషేకముల జూపెదననియుచెప్పి వెళ్ళిపోయెను. ఒక గంటసేపు జూచిరికాని ఎవరను కనిపించలేదు. పిమ్మట సాక్షి భార్యకు చాల భయమువేసి, ఆమెయు ఇద్దరు బిడ్డలును ఇంటికి వెళ్ళిపోయిరి. తాను మాత్రము వెళ్ళలేదు. అప్పటికి రాత్రి

11 గంటలగును. 2 గంటలకు 1 వ ముద్దాయి చెరిగినుండి క్రిందికితిగి వచ్చి నీబార్డుపైలువీరనిఅడిగెను. ఇంటికివెళ్ళిరనిసాక్షి చెప్పెను. ఋషులు వచ్చిరి. నీకుటుంబము వెళ్ళిపోయినందుకు ఆగ్రహించెదరు. తేవెనను తిరిగి తీసుకురావలసినదని 1 ముద్దాయి అడిగెను. రెండవ దినము సాయంత్రము కూడ వెళ్ళి రాత్రి 8 గంటలవరకు ఉండి తిరిగి వెళ్ళిపోయిరి. ఆదినమున తన ఋషులు, సాక్షి కుటుంబమును అశీర్వాదించిరి 1 వ ముద్దాయి చెప్పెను. తన ఋషులు, సాక్షి అల్లుని తెచ్చిరనియు, 8 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు సాక్షి అతని భార్య తన ఇంటికి వచ్చినయెడల, అల్లునికి, వారికి సమాధానము కుదుర్చెదనని చెప్పెను. కాని తాము వెళ్ళలేదు.

కలహములే లేవు

11 వ తేదీన సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి వచ్చిరనియు 1 వ ముద్దాయి యింటియందుండినదనియు విని వారిని భోజనమునకు పిలుచుకొని వచ్చుటకు 1 వ ముద్దాయి యింటికి సాక్షి వెళ్ళెను. తనకూతురు అల్లుడు పోట్లాడుకొనుచున్నారని చెప్పి 1 వ ముద్దాయి తనను విల్లివాకము వచ్చెనని నుబ్బుమ్మ చెప్పెను. విల్లివాకము నందెట్లున్నదని సాక్షి అడిగెను. తనకూతురు అల్లుడు అన్యోన్యముగనే యుండినదనియు ఎట్టి కలహములులేననియు ఆమెచెప్పెను. వారు నాడు వెంకటకృష్ణయ్యగారిని జూచి "దశావతారము నాటకమును జూచి నెల్లూరు వెళ్ళెద"నయు గూడ ఆమెచెప్పెను. వారా రాత్రి 1 వ ముద్దాయి ఇంటనే భోంచేసిరి.

12 వ తేదీన 10 గంటలకు సాక్షి 1 వ ముద్దాయి యింటికి వెళ్ళునదికి, వెంకటకృష్ణయ్యగారి కేసును గమనించెను. దానిప్రకారము చంద్రవతి ఏవీపును కూర్చుండెను. క్రిందటిసాయంత్రము తానును వెంకటకృష్ణయ్యగారును అన్యటికివచ్చితిమనియు, రానుభోజముజేయగనే, వాయుపుత్రుని చనిపోయెనని చెప్పెను. 1 వ ముద్దాయి అపుడవటలేదు! దహనకర్తయు లొనర్చుటకు భనము తెచ్చుటకు, మద్రాసు వెళ్ళిరనిచెప్పిరి. సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి కనుపించలేదు. వారిరువురు అచ్చట నున్నారాయని చంద్రవతిని సాక్షి ప్రశ్నించెను. వారిని తాను చూడలేదని ఆమె చెప్పెను.

ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.

* * *

విషము తిన్నతరువాత కథ

పైదాపేట, జనవరి 29:- విల్లివాకము ఘోరహత్యల కేసునందు 8-వ సాక్షియగు రంగమ్మ యను బాలిక, తన తండ్రియగు 1-వ ముద్దాయి వేయిచున్న అడ్డుప్రశ్నల కింకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, వెంకటకృష్ణయ్య చనిపోయిన మరునాడు చంద్ర బహిష్టయి తమ ఇంటియందే యుండెననియు, నుండరామయ్య విచ్చినదినమునగూడ అచ్చటనే యుండెననియు నుడిచెను. నుండరామయ్య విచ్చినపుడామె ఆతనితో మాటలాడలేదు. ఆదినమున కొంచెమునేపు ఉండి ఎచ్చటికో వెళ్ళిపోయెను. తిరిగి ఇక తమ ఇంటికి రాలేదు. చంద్రవతి తమ ఇంటికి వచ్చినపుడు కామమ్మను గురించి మాటలాడినట్లు తనకు తెలియదు. ఆదివారము రాత్రి చంద్రవతి, తనకు వాంఠి అయిన విషయము నెవ్వరితోను చెప్పలేదు. తన అమ్మతో (8 వ ముద్దాయి) మాత్రము చెప్పెను.

రెండవ ముద్దాయియు 8 వ ముద్దాయి సాక్షిని ప్రశ్నించలేదు. పునర్విచారణయందు ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఆదివారము రాత్రి వెంకటకృష్ణయ్య చనిపోయినపుడు తనతండ్రి వైద్యుని పిలుచుకొనివచ్చుటకు వెళ్ళెను. కాని తిరిగివచ్చినపుడు వైద్యుని తీసుకొనిరాలేదు. డాక్టరు దేవున్నగారు పట్నము వెళ్ళిరనియు రాత్రి 10 గంటలకు గాని రారనియు చెప్పెను.

ప్ర:-చంద్రవతి వడ్డించిన ఉప్పు మీయింటిలో వేనారేక ఆమె మరెక్కడనుండియైన తెచ్చెనా?

సా:- (కొంచె మాలోచించి) నాకు తెలియదు.

ప్ర:-ఆమె ఉప్పు తీసుకొని వచ్చుటకు ఇంటినుండి బయటకు వెళ్ళెనా?

సా:- లేదు.

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి ఎప్పుడు మరణించినదీ తనకు తెలియదనెను. వారు భోంచేసినతరువాత మూలము పండుకొనిరి.

మేజిస్ట్రేటు:- మూలము ఆనగా, ఎట్లు?

సా:- మూలము అంటేనే తెలియదా? అదికూడ నేనే చెప్పాలి! (ప్రశంస నవ్వు).

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సోమవారము దయము, సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి ఏమైనది తన తండ్రి నడిగితినియు, రైలెక్కించి నెల్లూరు పంపితి నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెననియు నుడిచెను. అంతటితో నీసాక్షి విచారణ ముగిసెను. సోమవారమునా డింకను విచారణ జరుగును.

న్యాయస్థాన వార్తలు

చెన్నపురి హైకోర్టు క్రిమినల్ సెషన్సు 7-వ సీట్లవరే నుంచి న్యాయమూర్తి వేపా రామేశ్వరగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమగును.

నెల్లూరు ఎన్నిక తగవు

స్వరాజ్యయుని విజయము

న్యాయ కర్తవ్యముగారి యెదుట ఎన్ నందెరమాలు చెట్టి గారు వి. రాజగోపాలు వి. ఎ. బి. ఎల్. (స్వరాజ్యయుని) పైపెట్టిన అర్జీని ప్రతివాది కనుకూలముగ తీర్పుజెప్పిరి. ప్రతివాది మునిసిపలు కౌన్సిలుసభ్యునిగ ఎన్నుకొన బడటము ఖాయపరచుచు నెల్లూరుజిల్లా జడ్జిగారి తీర్పుపై యిదిఅపిలు. ఆతీర్పువలన పిటిషనరు నందెరమాలు చెట్టిగారు సభ్యత్వమును గోల్పోయిరి. పిటిషనరు వేరొక వార్డునుండి యెన్నుకొన బడెననియు యీఅర్జీఅర్థికి పెట్టబడెననియు విచారణ ప్రారంభ మగునపుడే న్యాయమూర్తి కేరింగించిరి. పిటిషనరు తరపున ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారి వాదమును న్యాయమూర్తి విన్నపింప కేసు ఉపసంహరించుకొన గోరినను వారు వినలేదు. తనవత్తును వాని సభ్యునిగ ఉంచదలచితివని తనికాచలంచెట్టిగారు చెప్పిరి.

న్యాయ. ఓ. రాజగోపాలులోనికి దిగుచున్నారు. కోర్టునకు వానితో సంబంధములేదు.

ఓ. తనికాచలంచెట్టి:- ప్రతివాది సభలో చేరగనే ఉపాధ్యక్షుడయ్యెను. అతను ఎన్నుకొనబడ వుండిననో నాక్లయంటు కాస్తానము వచ్చియుండును. (నవ్వు)

టి. వి. వెంకటరమణయ్యగారి ప్రతివాదమును విన్నపింప న్యాయమూర్తి కేసు రద్దుజేసెను.

దక్షిణాంధ్రయూ వైశ్యసంఘాంగ్ర గ్రంథాలయము 1/19 కాళి నెట్టిపిడి, మద్రాసు

పై గ్రంథాలయమునకు భాషాభిమానులైన శ్రీమదాంధ్ర విద్యావాచస్పతి, సాహిత్యసరస్వతి, విద్యావివోద, కవిభూషణ, కళానాథాని, దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు, మహారాజశ్రీ పూరా జగన్నాథ శ్రేష్ఠిగారు, కందర్ల, రామమూర్తి వి. ఎ. ఎల్. టి., గారు, రామానుజశ్రేష్ఠి వి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టు వక్త్రులుగారు, బ్రహ్మశ్రీ పద్మయ్యప్పపాకళా లాంగ్ర పండతులను తూర్పు విశ్వనాథాస్త్రిలుగారు, తంగిరాల, రామనాథశర్మగారు, వహారాజశ్రీ రామానుజంగారు మొదలైనవారు సుబోధమునకునుంటియు, నీకులచేసిందివిడికత్తమైనటువంటియు ఆనేకసాక్షుల నొసంగిరి తెలుపుటకు సంకల్పించుచున్నాము.

కొన గ్రంథాలయసభ్యులతరపున నేను వైకనుపరచిన ఆంగ్రభాషాభిమానులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ వందనములర్పించుచున్నాడను. భాషాభిమానులు, పండితోత్తములు ఇట్లే ప్రోత్సహించ ప్రార్థించుచున్నాడను.

డి. యల్. గంగాధరసెట్టి,

గౌరవకార్యదర్శి

విద్వాన్

బి. రాచప్పగారి గానసభ

నిన్నటిదినమున గోక్షేహాలునందు జరుపబడెను గౌరవనీయు లగు సర్ సి. వి. రామస్వామి

అయ్యరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి

నిన్నటిదినమున (80-1-27) గోక్షేహాలునందు మద్రాసు సరస్వతీ సంగీతసభవారినే ఏర్పరుపబడిన పై గానసభ బి. రాచప్పగారివల్ల జరుపబడెను. ఆసభకు సర్ సి. వి. రామస్వామి అయ్యరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. రాచప్పగారి గాత్ర గాంధీర్యమును వాక్ ధాటియును మెచ్చదగియున్నది. రాచప్పగారి పాటలను ఎంతసేపువినినను తనివితీరక సభికులలో కొందరు వారివారి యిష్టమువచ్చిన పాటలనుపాడ వని రాచప్పగారికి కరపత్రములను వెనుకనుండి ముందునకు వచ్చుచు రాచప్పగారి కంఠజేయించు వచ్చిరి. రాచప్పగారు అకరపత్రములన్నియు నందుకొని చిరునవ్వుతో సభికులతోరెన కొన్ని పాటలను మాత్రము పాడి వారిమనస్సులను రంజింపజేసిరి. అంతట అధ్యక్షులను ప్రవచనాలంకృతులను కేసి సభను రాత్రి 8 గంటలకు ముగించిరి.

కే. యస్. చౌదరి,

1927-వ సం॥ జనవరినెల 31-వ తేది

సోమవారము

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కొట్టెర్రాజ్యసభ

కొట్టెర్రాజ్యసభమును భారతమున నిలిపివేసిన నుండినను పరిహరించినను ద్వైతరాజ్యముల రాజ్యసభములందు కొట్టెర్రాజ్యసభ ముగను రాజ్యముచేయుచున్నది. శాంతివనములు స్వస్థివాచకములు ధర్మపరిష్కలు సుభాషితములు మనోవిక్రమమును గలుగజేసి పేరానలను పురికొల్పినను పర్యవసానము మాత్రము కూర్చుముగ నుంచును. దక్షిణాఫ్రికా రాయబారముల ఫలము పాశ్చాత్యరాజ్య తంత్రజ్ఞుల ప్రావిణ్యమును విశదము చేయుచున్నది. గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు హబిబుల్లాసాహేబుగారు ఆంధ్రాసంగారు రాయబారము సాధించిన మహాఫలమును సహస్రముఖములను కొనియాడిరి. దక్షిణాఫ్రికా మంత్రులు రాయబారుల వినయ వివేకములను నభినందించిరి. విందులను జేసిరి. సభలను జేసి యభినందించిరి. ఫలము మాత్రము గోప్యముగ నున్నది. హిందూపత్రికా విలేఖరి సూచించిన సూచనలు యథార్థమైన పత్రికలయందు ప్రచురింపబడిన స్తోత్రపాతము లన్నియును నిరాధారములని విశదమగుచున్నది. రాయబారులసందేశము లతి శయోక్తులతో నిండియున్నను సత్యప్రియుడైన ఆంధ్రానుగా రెబులు మోసపోయిరో తెలియకున్నది. ఆఫ్రికాయందు నిస్సహాయస్థితియందున్న ద్వైతరాజ్యలకు ధర్మజ్ఞుడైన ఆంధ్రానుగారు మాత్ర మేమి చేయ గలరు? దక్షిణాఫ్రికా సమస్య కేవలము భారతీయసమస్య మాత్రము గాదు. ఇది యథార్థముగను తెల్లనల్లజాతులసమస్య. ఆసియా యూరపుసమస్య. ఈ సమస్య ఆఫ్రికాకు సంబంధించినను ఆసియా సమస్యగను నెన్నవలసియున్నది. ఆఫ్రికాను యూరపుజాతులన్నియును విచ్ఛలవిడిగను పంచుకొనినవి. ఆఫ్రికనులను స్వస్థలములందు మంచి ప్రదేశములనుండి వెడలగొట్టి మన్యప్రదేశములపాలు చేసినవి. ఆఫ్రికనులు స్వదేశమునందు దాసానుదాసులయి నివసించుట కవకాశములు గలవు గాని తల యెత్తుకొని తిరుగుట కవకాశములు లేవు. ఆఫ్రికా వికాసమునకు శ్వేతముఖులతో బాటు భారతీయులను పాటుపడినను ఆసియావాసులైన భారతీయులకును ఆఫ్రికావాసులకు పట్టిన గతియే పట్టినది. ఆసియావాసులను ఆఫ్రికావాసులను శాశ్వతముగను యూరపియులకు దాసానుదాసులను జేయుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఆయేర్పాటుల నుపసంహరించుటకు భారతరాయబార మంతవర కుపయోగపడినదియును విహరింపదగియున్నది.

ఆఫ్రికాప్రభుత్వమునకును భారతప్రభుత్వమునకును సేర్పడనున్న ఒడంబడికయందు ఆఫ్రికాను

శ్వేతాఫ్రికాయని యంగీకరించవలసియున్నది. ఈ యంగీకారముతో భారతీయులహక్కు లన్నియును సంతరించుచున్నవి. శ్వేతజాతులకోరిక ఫలించుచున్నది. భారతీయులను శ్వేతముఖులప్రమాణము నకు ను స్థితి గ తు ల కు ను మార్చుటకు ఆఫ్రికా భారతప్రభుత్వములు ద్రవ్యమును వ్యయముచేసి పాటుపడుట కేర్పాటులు చేయబడును. భారతీయులు పాటుపాటులను ధరించి మద్యమంసాద్యాహారముల కభ్యాసపడ సంతవరకును వారిపొడుగున రీతిని ప్రత్యేకప్రదేశములందు నివసించవలయును. భారతీయులు స్వధర్మములను విడిచి పరధర్మావలంబను లైనపుడు వారికిని తెల్లవారికిని గలహక్కులు గలుగగలవు. భారతీయులు తెల్లవారితో వైకృతమును బొందినపుడు వారిజాతివివక్షతయే పోయినపుడు వారి కేమి హక్కులు గలిగినను భారతదేశమునకు ప్రయోజనకరములు గావు. భారతధర్మము గలిగి వర్తమాన కాలమునం దాఫ్రికాయందున్న భారతీయుల హక్కులను నిర్ణయించుటకు ఒడంబడిక గావలయును గాని భావికాలపు భారతీయులవిషయమై ఒడంబడిక నిరుపయోగము. ఆఫ్రికాయందు తెల్లవారిప్రభుత్వ మంతశాశ్వతమో దైవాధీనమునందు గలదుగాని మానవాధీనమునందు లేదు. నల్లవారిని తెల్లవారిని జేసెడిలోపలను జరుగవలసినపని గమనింపదగియున్నది. భారతీయులు నిర్బంధములు లేకను వారి యిష్టానుసారముగను స్వదేశమునకుగాని ఇతరదేశములకుగాని పోవుటకు ఆఫ్రికాప్రభుత్వము సౌకర్యములను గల్పించుట కంగీకరించినది. ఇప్పుడు ఆఫ్రికాయందు నివసించుచున్న భారతీయులసంఖ్యను తగ్గించుట మొదటిపనియై యున్నది. జేపించిన వారిని తెల్లవారిప్రమాణమునకు మార్చుట రెండవ పనియైయున్నది. ఆఫ్రికా ప్రభుత్వ మీ గోప్యవరముల సంగీకరించినందులకు ఆఫ్రికాకు భరతివర్షము వ్యాపారసౌకర్యముల నొసంగవలయును. బాగ్యమద్యములు నిరాటంకముగను నెగుమతి చేయుటకు ఆఫ్రికాదేశమునకు హక్కు నొసంగవలయును. భారత ప్రభుత్వము ఆఫ్రికాయందు భారతీయుల హక్కులను గాపాడుటకు కమిషనరును నియమింపవచ్చును. భరతివర్షమునకు, వలసరాజ్యములకు గల స్వాతంత్ర్యము గలిగినపుడు భారతీయులకు తెల్లవారికి గల నియోజకాధికార మొసంగబడును. ఆయధికారమైనను తెల్లవారియాధిక్యమున కభ్యంతరము లేనపుడు మాత్రమే యొసంగబడును. ఈ యేర్పాటులకు భారతప్రభుత్వ మంగీకరించిన యెడలను ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము ఆసియా నిర్బంధశాసనముల నుపసంహరించుట కంగీకరించుచున్నది. ఈయొడంబడికలు సత్యమైన భారతీయులకేవిధమైన ప్రయోజనమును గలుగలేదని విస్పష్టమగుచున్నది.

ఇపు డాఫ్రికాయందు నివసించుచున్న భారతీయుల నేమామోపాయములనొ పన్ని పంపివేయవలయును. జేపించినవారి కిప్పుడున్న నిర్బంధములు నిలిచియుండును. వారిని తెల్లవారి మాదిరిగను జేయుటకు ప్రయత్నములు చేయబడును. భారతీయులు తెల్లవారిమాదిరి తయారై భరతివర్షమునకు వలసరాజ్యములస్థితి సంప్రాప్త మైనపుడు తెల్లవారికిగల హక్కులు భారతీయులకు ప్రసాదించబడును. ఈపని యసంభవమని మూలనుగారికిని వారి

సహచరులకును దెలిసియున్నది. సంభవమైనను భారతీయులకు నిరుపయోగము. భారతీయులక్షణములు లేని ప్రజలకు భావికాలమునందు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమేమి మహాపకారములను జేసినను వర్తమాన సంతతికి ప్రయోజనములేదు. భావికాలమునందు ఆఫ్రికాప్రభుత్వమునకిట్టి సంకల్పముగాని సామర్థ్యముగాని యుండునని చెప్పటమును సాగ్యముగాదు. ఆఫ్రికాయందుని తెల్లవారికి మాత్రము వెంటనే ప్రయోజనము గలుగుచున్నది. భరతివర్షమునందలి బాగ్యపరిశ్రమకు పోటీచేయుచున్న ఆఫ్రికా బాగ్యను ఎగుమతిచేసి లాభమును పొందుటకు వీలగును. మద్య పాన నిషేధమును గోచుచున్న దేశమునకు మద్యములను ఎగుమతిచేయుటకు వీలగును. భరతివర్షమునకును భారతీయులకును రాగల ప్రయోజనములు సందిగ్ధముగనున్నవి. పొందగలనష్టము ప్రత్యక్షముగను గనుపడుచున్నది. ఇట్టి విపరీతమైన యొడంబడికను భారతరాయబారు లంగీకరించినారని నమ్ముట కష్టముగనున్నది. అయినను నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయులేమిచేయగలరు? భారతభూమికి స్వరాజ్యము లే సంతవరకును నిట్టి యసంబద్ధములైన యేర్పాటులు జరుగుచుండుట సహజము. స్వరాజ్యమును బడసిన భారతీయులతో నిట్టితంత్రములను బన్నుటకు దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వము సాహసించదుగదా?

గాంధీమహాత్ముడు-విదేశసంచారము

శ్లో॥ ఉద్ధరే దాత్యువాత్మానమాత్మాన మపనాదయేత్ |
ఆత్మైక హృత్సతో బ్రహ్మ రాత్మైక రిపురాత్మసః ||

గాంధీమహాత్ముని యహింసాసందేశమునువినుటకు పాశ్చాత్యదేశములు పరమోత్సాహమును జూపుచున్నవి. స్వీడను ఫ్రాన్సు ఇటలీ అమెరికా దేశవాసులు మహాత్ముని కాహ్వానములను పంపియుండిరి. అమెరికాదేశవాసులు ముఖ్యముగను బలవంతము చేయుచున్నారు. ఇటీవల భరతివర్ష యాత్రను జేసిన అమెరికా కోటీశ్వరులు భరతివర్షాభ్యుదయమునకై మహాత్మునకు పెన్నిధిని సమర్పించుటకు వాగ్దానముచేసిరి. కాని మహాత్ముని స్థిరసంకల్పమును కీర్తి వ్యామోహముగాని ధనవ్యామోహముగాని చలించజాలక పోయినవి. స్వయం ప్రకర్షణమునకు విముఖుడైన మహాత్మునకీయాహ్వానములు సంభ్రమమును గలుగజేయుట సహజము. స్వోత్కర్షపరాయణులతో నిండియున్న లోకమునం దాత్మగోపనమును గోరెడివారరుదుగను నుందురు. అవకాశము గలిగినపుడెల్ల స్వాభిప్రాయములను విచ్ఛలవిడిగను ప్రకటించుట మహత్వలక్షణముగను గ్రహింపబడుచున్నది. అమెరికాయందు మహానుభావులు చేసెడి యుపన్యాసములకు వేలరూప్యములలాభము వచ్చుచున్నది. నిగ్రహపరాయణుడైన గాంధీమహాత్మునకు మానవ ప్రయోజనములు యథార్థమైన ప్రయోజనములు గాని స్వీయప్రయోజనములు ప్రయోజనములు గావు. గతసంవత్సరమునందు మహాత్ముని మానముద్రను దాల్చినబర్మతీయందు నివసించుచు నిగ్రహసామర్థ్యమును విశదము చేయగలిగెను. అమెరికాదేశీయుల యాహ్వానమును నిరాకరించుటకును మహాత్మునియాత్మనిగ్రహమే కారణముగ నున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు మానవకల్యాణమునకు అహింసాధర్మమును అసహాయోద్వేగమును భా

ధింనుచున్నాడు. ఈ సర్దుములను త్యాగము స్వయంసహాయము బీజములైయున్నవి. వ్యవహారమునం దీధర్మములు దౌర్జన్యరహితమైన యనహా యోధ్యమహామును (non-violent non-cooperation) ధాల్చినవి. దక్షిణాఫ్రికాయందును చాంపరానునందును బాండ్లొలియందును గాంధీమహాత్ముడియుధ్యమసాధనమునను కార్యసిద్ధిని బొందగలిగెను. అనహా యోధ్యమమున విశాలమైన భారత రాజ్యాంగరంగమునం దుపయోగించి గాంధీమహాత్ముడు పశ్చాత్తాపమును బొందెను. భరతవర్షమునందు గతించిన అయిదేండ్లయందును నడిచిన అనహా యోధ్యమోదరంతము గాంధీయుదంతముగను నెన్నదగియున్నది. గాంధీమహాత్మునకు కేవలము సిద్ధాంతములు సంతృప్తిని గలుగజేయజాలవు. సిద్ధాంతమునందు త్యాగము స్వయంసహాయము ప్రశస్తములైనను కార్యరూపమును దాల్చినపుడు మానవకల్యాణమునకు నిరుపయోగములుగ నుండును. సిద్ధాంతములను నిత్యజీవనమునందు సమన్వయము చేయుటకు మహాత్ములవ తరించుచుండురు. మహాత్ములకు ధర్మోద్ధరణము ప్రయోజనముగాని స్వీయగౌరవప్రతిష్ఠలు ప్రయోజనములు గావు. గాంధీమహాత్ముడు వ్రాయుచున్న స్వీయచరిత్రమునందు వారి ధర్మాన్వేషణాభిలాష విశదమగుచున్నది. నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయుల నుద్ధరించుటకు మహాత్ముడు త్రికరణశుద్ధిగను పాటుపడుచున్న విధమును మహాత్ముని లోకప్రియత్వము విశదము చేయుచున్నది. నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయుల యుద్ధరణమునకు త్యాగము స్వయంసహాయము సాధనములుగ నున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు రాటము ఖద్దరు రూపమున నీ రెండుసాధనములను దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు శ్రమపడుచున్నను ప్రజాహృదయము లగ్నము గాకున్నది. స్వదేశహృదయము నీ పరమధర్మములందు లగ్నము చేయనంతవరకును మహాత్మునకు పరదేశయాత్రలు సహ్యములు గాజాలవు. అమెరికా సంచారమును సంగీకరింపకుండుటకు మహాత్ముడు రెండు కారణములను దెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముని సందేశము సుస్థిరమైన కార్యరూపమును దాల్చవలసియున్నది. స్వదేశస్థితి సందిగ్ధస్థితియందున్నపుడు విదేశసంచారము ప్రియకరము గాజాలదు. హిందూమహమ్మదీయవిభేదములు నాయకుల విభేదములు ఖద్దరు నిరాదరణము మహాత్ముని సంచారమునకు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. ఖద్దరు వ్యాపనమునకు మహాత్ముడు గొప్ప నిధిని సమకూర్చుటకు పూనుకొనియున్నాడు. ప్రజలు త్యాగపరాయణ లయి స్వయంసహాయము నవలంబించిన ఖద్దరువ్యాపన నిధిని సమకూర్చుట సులభమగును. ముప్పదికోట్ల ప్రజలు స్థిరసంకల్పమును బూనిన దేశబంధుదాసు స్వరణాచిహ్న మయిన ఖద్దరునిధిని సహజముచేయుట సులభకార్యమగును. భారతీయులందరును యథాశక్తిని ఖద్దరు నిధికి కానుకలను సమర్పించిన మహాత్ముని అమెరికాయాత్ర సులభసాధ్యము కాగలదు. వర్తమానసమయమునందు ప్రపంచ సాభాగ్యము కోటిశ్వులతో నిండిన అమెరికామీద నాధారపడియున్నది. భౌతికసంపదలతో తులనాగుచున్న అమెరికాదృష్టిని నాభ్యాత్మికపరముచేయుట ప్రపంచ శాంతికిని కల్యాణమునకును సాధనము గాగలదు.

అమెరికాయందు జిజ్ఞాసువులు ప్రపంచోద్ధరణమునకు ధర్మసందేశమును నిరీక్షించుచున్నారు. చిరకాలాగతంబైన విజ్ఞానసంపన్నమైన భారతవర్షము గాంధీమహాత్ముని ముఖమునను ధర్మసందేశమును అమెరికా ప్రజలకు విశదముచేయుటకు దగియున్నది. భారతీయులందరును యథాశక్తిని గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమును సఫలముచేసి మహాత్ముని ధర్మసందేశమును లోకమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు దోడ్పడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

సర్ అబ్దుల్ రహీం గారి దుర్యోధనఫలము

పలుసంఘములతో నిండియున్న దేశమునందు సాంఘిక దురభిమానమును పురికొలుపుట యాత్మవిఘాతమునకు గారణంబగుచున్నది. అబ్దుల్ రహీం గారితో గలిసి పనిజేయుటకు హిందువులు నిరాకరించిరి. రహీముగారిసంకల్పము మహమ్మదీయుల పురోభివృద్ధియై యైన గజ్జువీగారుగాని యితరులు గాని ప్రతికూలురుగ నుండజాలరు. రహీం గారికి గల స్వసంఘభిమానము సరిహద్దును దాటి పరసంఘద్వేషముగను నేర్పడినపు డాత్మగౌరవముగల హిందువులుగాని మహమ్మదీయులు గాని వారి యాచరణమును హర్షింపజాలరు. అబ్దుల్ రహీం గారు హైకోర్టుజడ్జిపదవిని కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వ పదవిని నధిస్థించి అధికారనిర్వహణమునందలి కష్టసుఖముల సనుభవించిరి. ఇప్పుడు వారి తరులను రంగమున కెక్కించి తాము తటస్థులుగ నుండవలసినసమయముగ నున్నది. గజ్జువీగారికి సహాయముచేయుటకు బదులు ప్రతిఘటనము చూపుట మహమ్మదీయలభములకు సాధనము గాదు. రహీం గారి ద్వేషవిషయము విద్యార్థులకు వ్యాపించుట భావిశుభస్థితికి ప్రతిబంధకము గాగలదు. గజ్జువీ గారిని బలవంతపెట్టుటకు మహమ్మదీయవిద్యార్థులు చేయుచున్న యల్లరులను వెంటనే యాపుటకు అబ్దుల్ రహీము గారు ప్రయత్నించవలసి యుండురు. నేడు గజ్జువీగారికి జూపుచున్న యవజ్ఞతనె విద్యార్థులు శేపు అబ్దుల్ రహీముగారికి చూపుట యును సహజమని గ్రహించుట వివేకము.

సామాజ్యసభ - ఉపాధ్యక్షులు

సామాజ్యసభయందు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనుటకు ఎత్తులు వైయెత్తులు జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు షేర్షానిగారిని నిర్ణయించిరి. మహమ్మదు యాకుబుగారిని జిన్నా పక్షము వారు నిర్ణయించుచున్నారు. సర్ అబ్దుల్ కవాయముగారిని యూరపియనులు నియోగించు చున్నాడు. నియోగిగారు స్వతంత్రులుగను నిలుచుచున్నారు. ముప్పురు మహమ్మదీయులును ఒక హిందూ ఆభ్యర్థియును పోటీ చేయు నపుడు జయపాజయములను నిర్ణయించుట దుస్తరముగ నున్నది. అనుభవమునందు నియోగిగారు ప్రధానులుగ నున్నను కాంగ్రెసుపక్షమువారిసహాయము లేకను వారికి విజయము గలుగజాలదు. మహమ్మదీయులందరును చేరి షేర్షానిగారికి సహాయముచేసిన కాంగ్రెసు సహాయముతో షేర్షానిగారికి విజయము గలుగగలదు. సామాజ్యశాసనసభయందలి 110 సభ్యులందును 42 ప్రభుత్వసభ్యులు 42 కాంగ్రెసు పక్షమువారు గలరు. లాజపతిరాయిగారి పక్షము సహాయముతో షేర్షానిగారికి విజయము

గలుగుట సంభవము. పటేలుగారినివలెనే డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటునుగూడ నేతగ్రీవముగను నెన్నుకొని సామాజ్యశాసనసభ సంయోగబలమును వ్యక్తము చేయుట దేశక్షేమమునకు ప్రయోజనకరము.

నుజానుచంద్రబోనుగారి నిర్బంధము

బోనుగారి యారోగ్యము చెడియున్నదని పత్రికలయందలి వార్తలు విశదముచేయుచున్నవి. నిరపరాధుని అనారోగ్యస్థితియందున్నను నిర్బంధించుట న్యాయముగాని రాజ్యనీతిగాని కాజాలదు. భారతీయులందరును నేతగ్రీవముగను విడుదలను కోరుచున్నను వంగదేశీయ నిర్బంధితులను విడుదల చేయకుండుట బ్రిటీషుప్రతిష్ఠకు ప్రయోజనము గాదు. సర్ పి. సి. రాయ గారు చెప్పినట్లు లే, తుణమున నెవరు నిర్బంధింపబడుదురో దురూహ్య మైనపుడు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము గలదని యెవరు చెప్పగలరు? రఘునందన ప్రసాదుగారి ప్రశ్నకు జవాబు నిచ్చుచు దేశక్షేమమునకు భంగము గలుగనపుడు నిర్బంధితుల విమోచనమును, దురంతముల భయము లేనపుడు వ్యక్తులవిమోచనమును చేయబడుననియును ప్రభుత్వోద్వేగి బదులు చెప్పెను. ప్రభుత్వమునకు ప్రజలయందు విశ్వాసము లేనంతవరకును నిది సంభవముగాదు. కేవలము మాటలతో ప్రయోజనము లేదని తెలిసియును కార్యసాధనమునకు బూనుకొనక పోవుట బ్రిటీషు ప్రభుత్వవిధానఫలముగ నున్నది. ఈసమ్మోహము ప్రజాహృదయమునుండి పోనంతవరకును నిర్బంధములు తొలగుటగాని స్వరాజ్యము సమకూడుటగాని దుస్తరముగ నున్నది. ప్రజలను కార్యపరతంత్రులను జేయుటకు గాంధీమహాత్మునివలె నితరనాయకులును పూనుకొని నిర్బంధవిమోచనమునకు దోడ్పడుట కర్తవ్యముగ నున్నది.

పెద్దవేషములు మోసములు

కలకత్తాయందు దొక మహారాజునకు జేసిన మోసము నిత్యకృత్యములందు సామాన్యముగ గనుపడుచున్నది. జోన్సు అనునత దొక కి మహారాజున కప్పను కుదుర్చుటకు 10,00,000 విలువగల నగలను తీసికొని నగలను మాయముచేసి యుత్తపెట్టె నిచ్చెను. ఆయన పోలీసువారికి తెలివినపుడు నగలన్నియును దొరకినవి. పెద్దదొరలవేషములను వేసికొని చేసిన మోసము లిటీవల తరుచుగ గనుబడుచున్నవి. మహారాజులు దొరలవేషములను జూచి మోసపోకుండుట తట్టివ్యవహారములను జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనియెడరుగాక!

గొప్ప భూరిదానము

చోడవరము జనవరి 31:— తునిమహారాజుసాహెబ్ అబ్దుల్ గౌరవనీయులకు నరసింహరాజుగారి జ్ఞాతి లక్ష్మీవరం ప్రాప్తయింపట శ్రీరాజా చింతలపాటి సూర్యనారాయణరాజు బహదరువారు చోడవరము విద్యార్థులకు వసతిగృహములను నిర్మించుటకు సాలుకు 500 రూప్యముల అదాయ మునొసగు భూమిని దానమొసగిరి. ఈవసతిగృహమున విద్యార్థులకు ఆహారము యివ్వబడును. వీరు తన భార్యయగు కీర్తిశేఖరాలయిన శ్రీమతి రాజకుమారికి సీతాయంబగారి జ్ఞాపకార్థమై చోడవరం నీటిసప్లయ స్కీమును 12 వేల రూప్యములు విరాళ మొసగియుండిరి. చోడవరం నగరమున కొకాయలు పెట్టుటకు 3000 రూప్యములు విరాళ మొసగిరి. (స్వకీయః ఖరీదంతివార్త)

చై సావారిపట్ల సానుభూతి జూపుటకును భౌతిక కులను చై సాకు పంపగూడదని ప్రభుత్వమువారికి ప్రజాభిప్రాయము తెలుపుటకును పి. సుందరంబిశ్వగారి ఆధ్వర్యతన మధురలో 30వ తేదీని గొప్పసభ జరిగెను. ప్రభుత్వమువారిచర్యను ఖండించుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

చినాలో బ్రిటిషువారికి దురుద్దేశ్యము లేదు

ఇంగ్లాండు ఉదారస్వభావము

అమెరికను ప్రకటనముజూచి పికింగ్ లోనున్న చీనా అధికారులు ఆశాభంగమొందలేదు. బ్రిటిషు విధానమువలన అమెరికనులు ఇదమిద్దమని ఏమియు జెప్పలేదనుచున్నారు.

జోమినియనుమంత్రి ప్రకటనము

రుగ్బీ:—చీనాసమన్వయగూర్చి జోమినియనుమంత్రి కర్మలు అమెరికాను ఇట్లు తెలిపిరి. చీనాలో ఒడంబడికపాట్లు అసహాయపరిస్థితులందున్న చీనాలో పాశ్చాత్యుల స్వార్థమునే విధించలేదు. ఆవును యూరపు నర్తకమును సాగించుటకు ఆపరిస్థితులు ఏలుగనుండుటచే అట్లుజేయవలసివచ్చెను. ఆపరిపాలనమున బ్రిటిషు, బీజింగ్ లోనున్న యాంత్రికముచేతనే గాక ఇతరకారణములచేతగాడ గొప్పనగరము తీర్చిదిద్ది. అధునిక పద్ధతులమీద, చీనావారు తమ మునిసిపల్ పద్ధతుల ననుసరించి యభివృద్ధిగాంచుటకు, యభివృద్ధిగాంచుచున్న జాతీయప్రభోధముజట్టి పైనజేసిన పాట్లలో చాలవరకు నష్టదాయకముగనున్నది. చీనావారికి మనస్సుంకటముగనున్నది నీశ్వరముగ. ప్రస్తుతము దేర్చిన కట్టలముచే ఏమియేయకుండ పోరకుండ వలెనని తోచినను, సాధ్యమైనంతవరకు చీనాఆశయములను ఈదేర్చుటకు బ్రిటిషువారు చీనాలో ఉదారస్వభావముతో ఒకవిధానమును తలపెట్టిరి. హ్యూంగ్ లో ఇటీవలజరిగినసంగతులు బెడలు మందునటుల జేసినను, తమ ప్రధానము విధానమునకు అడ్డురాలేదని భావించి వాటిని సుఖజేయక, దక్షిణ ఉత్తరచీనా నాయకులందరితో రాయబారులను జరుపుచున్నాడు. ప్రస్తుతముందున్న ఒడంబడికను సవరణజేసెదనునది. చీనావారిమనసును గనిపెట్టి అంత ఎక్కువదాక్షిణ్యముతో నిదానముతో ప్రవర్తించుచున్నారము. ఈసంగతులన్నియు ప్రకటితమైనవెంటనే తెలియగలవు. చీనా జేనుమును గోరువారమును చీనాలో ఏతెగవారును వాటిని నిరాకరించరు. చీనాజాతీయభావములను మన్నించువారు గూడ నిరాకరించరు.

ఒకవేళ ఎవరైన నిరాకరించిరేని చీనాలో జరుగు సంగతులచే గాక ఇతరపరిస్థితులందేసి కావచ్చును.

చీనామీదగాని చీనాలోగాని యుద్ధముజేయు తలంపుతో హ్యూంగ్ పాకు బ్రిటిషువారు సేనలను గొంపోవుట లేదు. చీనా అంతఃకలమలలో పాల్గొనవలెననిగాని జయించవలెననిగాని మాకు తలంపు లేదు. అట్టితలంపు గనుక యుద్ధము ఇంత చిన్న సేనతో ప్రయత్నించుట ఉత్తమిచ్చి వ్యవహారము వలెనుండును. ఇప్పుడు జరుగుచున్న చర్చలను నెట్లంటుల జేయుటకుగూడ బెడరించుటకు సేనలను బంపలేదు. మేము చీనాలోనున్న బ్రిటిషుప్రజల ప్రాణములను సాక్షును గాపాడుటకు ప్రతిష్ఠ స్వప్రకారం బంపుచున్నారము. ముఖ్యముగ హ్యూంగ్ నున్నవారిని గాపాడుటకు బంపితిమి. చీనా గనుక ఇంగ్లాండును తొడ్డి మైళ్లదూరములో నున్నచో హ్యూంగ్ పాకు ముప్పునచ్చునరకు చూస్తూయుండెడివారమే. కాని నిజపరిస్థితులందేని చీనా కదుదూర ముంటునే ఎన్నడును అవసరముగాని కాపురము ఇప్పుడు జేసికొనక తప్పినదిగాదు. ఈలోపుగ రాయబారులు మొన్నజరిగిన సంగతులను బట్టిగాని సైనిక పరిస్థితులందేసిగాని జరుగుటలేదు. సూచిధానము మంచిది యను సంగతిమీదనే అంతము ఆలోచించి కేయమున్నారము.

చీమలవారువలె హ్యూంగ్ పాకు రక్షణజైన్యముదగచున్నది. సైనిక, నాకా, వైమానికదళములు, కార్మికులు, అయాశాఖాధిపతులు, గవర్నమెంటు, యుద్ధసూచియందు మాంసమును సప్తయిచేయవారును, రొట్టెలను సప్తయిచేయవారును వైద్యసహాయకులు, దారులనుచున్నారము. శేషులలో దిగచున్నారు. వాడులలో చాలమంది యుద్ధములో పనిజేసినవారే యనుచున్నాడు. ఇద్దరు చీనాలోనే యున్నారు.

అమెరికాకోరిక

చీనాకు సుంకముల అధికారమునీయవలెననుట

న్యూయార్కు, జనవరి 28:—తుదకు అమెరికనులు సాధ్యమైనంతవరకు చీనాకు సుంకములయధికారము నిచ్చివేయవలెననుచున్నారు.

హ్యూంగ్ లోనున్న బ్రిటిషుమంత్రియూ, పికింగ్ లోయున్న బ్రిటిషుమంత్రియూ డిశంబరులో బ్రిటిషువారు ప్రకటించిన ప్రకటనమును చీనాయధికారులకందజేసి తేవో తెలియజేసినది. కాని వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము పికింగ్ బ్రిటిషుమంత్రి ఈసంగతిని ఇతర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు మాత్రము తెలియజేసెననుచున్నారు.

చీనాలో సంగతులనుబట్టి బ్రిటిషువారిసూచనలను ప్రకటించునది తేదిది తేలును.

బెర్లియము ప్రభుత్వము

రేవు పని

రుగ్బీ, జనవరి 28:—బెర్లియములో రేవు బాగు చేయుటకు బెర్లియం ప్రభుత్వమువారు లండను కంపెనీతో 850000 పౌనులకు కంట్రాక్టును జేసికొనిరి. కాంగోదగ్గర క్రొత్తరేవును గట్టెరట.

లంకాపైరు వర్తకము

ఇండియాలో భాగ్యోదయము

లండన్, జనవరి 27:—ఇండియాలో వర్తకపరిస్థితులు భాగ్యోదయమును నూచించు చున్నవి. పోయిన కొద్దికాలముండి ఎక్కువపని దొరికినది. ఇంకను ఎక్కువగిరాకి గల్గెననుచున్నారు. ప్రస్తుతసందర్భములందు చీనా నూలుసరకులను తగ్గుకుండ కొనుచునేయుండుట ఆశ్చర్యముగ నున్నది. జపాను బ్రిటిషు దినుమతులు తగ్గినవట.

వెరివియో రాజధాని వాయువార్తాప్రచారము

వెరవియో, జనవరి 27:—వెరవియోలో గూడ వాయువార్తాప్రచారమును 27 తేదీని ప్రారంభించిరి.

కలరా ప్రమాదము

లండన్, జనవరి 28:—ఇండియాలోనే కలరాను అడంచినయని పత్తమున యూరంతయు ప్రాకిపోవునుగాన పడమటి సయ్యుక్త పరగణాలోను పంజాబులోను హరిద్వారములో జరుగు కుంభ కేలో త్వవమునకు బోవు ప్రయాణికులకు, కలరానాకకుండకోలను వేయించి కాపాడవలెనని సర్ లియనార్డు రాజర్సు (వి.ఎం.ఎస్.) గారు దెలిపిరి.

జర్మను మంత్రివర్గము

బెర్లిన్, జనవరి 28:—డాక్టరు మర్క్స్ గారే చాన్సిలరు హెడ్ కోహిలకు (సెంటరు, గారు ఆర్థికమంత్రి డాక్టరు ఫ్రైస్ట్రుక్ గారు విదేశాంగమంత్రి. డాక్టరు నెస్టరు, రక్షకమంత్రి దేశీయమంత్రి హెడ్ హెర్బిన్ వైచాన్సిలరు. న్యాయశాఖ, రాకపోకలు, వ్యవసాయము, జాతీయ, కార్యక, సెంటరుపత్తముల హస్తగతమైనది. ఆర్థికశాఖ జర్మను ప్రజాపక్షహస్తగతమైనది. తంతిశాఖ బేరేర్ మా ప్రజాపక్ష హస్తగతమైనది.

దక్షిణఆఫ్రికా ఆశయము

భారతసమన్వయ త్వరలో పరిష్కారము

ఉక్కుపనుల ప్రతిష్ఠాపన

కేపుటౌన్, జనవరి 28:—యూనియను సార్వమెంటును సేను తేరమచు అట్లొనీ ప్రభుత్వ సామ్రాజ్య ఫలితములను గూర్చి ఇట్లు తెలియజేసెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా మంత్రుల కందరకును సామ్రాజ్యసభా ఫలితములు తృప్తికరముగ నున్నవని తలచెదను.

కొండులేమిల సభ భారత ప్రతినిధితో దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల సమన్వయ తృప్తికరముగ అనుభవముగ పరిష్కారముజేయుగాక యని ఆశించుచున్నాడను.

ఉక్కుపనుల స్థాపనలో ప్రభుత్వమువారు పాల్గొని సహాయముచేయుటకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇందు, ఉక్కు సప్లయ కి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇతరులపై ఆధారపడకుండ జేయవలెను.

ఇంగ్లాండు స్కాట్లాండులో తుపాను భీభత్సము

8 గురు చనిపోవుట, 100 గురు తీతరాత్రులగుట

లండన్, జనవరి 28:—ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు వత్తరముగ భయంకరమగుతుపాను వీచెను. చాల ఘోరము జరిగెను. ఒక గ్లాస్గోలోని ఆంగులో ఇద్దరు కాపురముండ, హుస్సెన్ పోయినది. ఇంకొకరు నలుగురు చనిపోయినటులను 150 మందికి గాయములు తగిలినటులను తెలిసినది.

బ్రిటిషుదీవు లంతటను తుపాను వీచుటచే పెంకులెగిరి పోయి బిధులంబడి రణభయముతో ఎంతయో ప్రమాదమును గలుగజేసెను. దేశమంతటను తంతిశిగాలు పొడైనవి.

ఇంటికప్పు లెగిరిపోయినవి చెక్కచెదరకుండ కప్పతో బాటు ఒకపాకెగిరిపోయి రైల్వేపట్టాలమీద వచ్చిపడి పోయెను.

బెర్లికు న్యూక్యాసిలు ఎక్కువైన రైలు 40 నిమిషములు కదలలేదు. అటులనే నిలిచిపోయెను. చాలభయపడిరి. బండ్లన్నియు నడము ఊసిపోయెను. జర్మను కంకర కిటికీల గుండా లోపలికి కొట్టెను. ఉత్తర సముద్రము బెర్లికుకు దూరముగ ఊడికిపోవుచుండెను. జాలరీపడవలగ మరితర నౌకలగతి ఏమగునో యని తమాతసాలాచుచున్నారు.

ఒక గ్లాస్గోలోనే 8 గురు చనిపోయినయొ 100 గురు తీతరాత్రులై రనియు తెలియుచున్నది. జాలరీపడవలు మరితర నౌకలగతిగూర్చి చాల దిగుబొందుచున్నారు.

బొగ్గుగని ప్రమాదము

గొయ్యి ప్రేలుట

లండన్, జనవరి 28:—క్రాత్తగ ఏర్పడిన తూర్పుకంటు బొగ్గుగనిలో గొయ్యి ఒకటి ప్రేలి నలుగురు చనిపోయిరి. 11 గురు తీతరాత్రులైరి.

టోక్యోలో షరశురామ ప్రీతి

టోక్యో, జన 28:—600 ఇండ్లు, రైల్వేస్టేషనులు బ్యాంకులు, పోలీసుకచేరి, ఇతరకార్యాలయములు తగలబడినవి. ఎవరును మాత్రము చనిపోలేదు.

కిటుక్యాటు క్లబ్బు వారికి 1509 పౌనుల జరిమానాను, 150 పౌనులను ఖర్చులక్రిందను విధించిరి. త్రాగినవారికి క్లబ్బుకు బోయినవారికి రికి పౌనులను జరిమానాను విధించిరి.

ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు తుపాను-మరణములు

లండన్, జనవరి 28:—ఇంతవరకు తుపానుచే ఆధము 14 గురైన చనిపోవలనియుండునని దెప్పిరి. ముఖ్యముగ ప్రమాదములు గ్లాస్గోలోనే కల్గెనట.

చీనా వ్యవహారములు

పికింగ్, జనవరి 28:—సర్ మైల్స్ ల్యూంగ్ గారు బ్రింగ్లను మాగారికి తెప్పినటులే హ్యూంగ్ లో నున్న రూడికా గానుచేరికొనాడ తెలియజేసిరి.

దూరదర్శనము

రుగ్బీ, జనవరి 28:—ఒకచోటునందు జరుగు సంగతులు ఇంకొకచోట ఎంతదూరమైన కన్పించునటుల జయప్రదముగ సాధ్యమగునట్లు వాయువార్తాద్వారా చేయగలవని సెనటరు మార్క్సింగారు దెలిపిరి.

ఎవరో వ్రాసిన గ్రంథము ప్రకటించిన పీయర్సుగారిని వదిలివేసిరి.

జనరలు మ్యాక్జిమిగారి రాజీనామా

కనడా బాతీయరక్షణశాఖయందున్న మేజరు జనరలు మ్యాక్జిమిగారు. చీనాకుబంపు సేనలో పనిజేసెదనని యుద్ధకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపెట్టుటచే ఆపదవికి రాజీనామా సీయవలసివచ్చెను. మే మొదటి తేదీనుండి రాజీనామా అమలు జరుగును.

అమెరికా ప్రతిపరిస్థితులు

పంటను తగ్గించుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 28:—గిరాకీసప్లయ సరిపోవుటకు అభయము నూటికి 80 చొప్పున ప్రతిపంటను ఎకరముల సాగుజేసి తగ్గించుటకు అమెరికను వ్యవసాయశాఖవారు నిశ్చయించిరి.

భారత శాసనసభ

అసెంబ్లీ ఉపాధ్యక్షునియొక్క

31 తేదిన జరుగును. మర్యాదగారికి గల అవకాశము

డాక్టరు సుహృద్గారి నామినేషను

నిరాకరింపబడుట

(శ్రీ ప్రెస్)

నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 30:—అసెంబ్లీయందొక్క 31 తేదీ సోమవారమునాడు జరుగ ఉపాధ్యక్షునియొక్కనుగూర్చి యే చర్చలు జరుగుచున్నవి. రూల్సు ప్రకారము ఉపాధ్యక్షుడు అధ్యక్షుడు లేని సమయమున అసెంబ్లీలోను సెలవుకొనుటకును అధ్యక్షత వహించును. ప్రాంతీయ కమిటీ హై నాన్సు కమిటీ మొదలగు ప్రాచ్యుత్వ రీకమిటీలకు వేరు వేరు కాఫుల ఛార్జీయము చున్న ప్రభుత్వ సభ్యులే అధ్యక్షత వహించురు. ఉపాధ్యక్షుడు అసెంబ్లీలో ఎన్నడోగాని సాధారణముగా అధ్యక్షత వహించడు. సాధారణముగా సభ్యులగుచుండగానే అప్పడప్పుడు కొన్ని నిమిషములకాలము ఉపాధ్యక్షుడు అధ్యక్షత వహించు మాట్టండ వలసివచ్చును. అధ్యక్షునికిగల పరిపాలనాధికారమును ఉపాధ్యక్షునికి లేదు. అయినప్పటికిని అసెంబ్లీ సమావేశము జరుగుచున్నప్పుడు మాత్రము ఉపాధ్యక్షునికి సెలవు నేయిరాపాయలనొప్పున వేతన మొనగబడును. ఆపదవియందు గొంత గౌరవమును కలను.

సాంఘికముగా మారుట

సంస్కరణములకింద భారత శాసనసభ ప్రారంభమైన ఆరు సంవత్సరములనుండియు నెన్నోమారులు ఉపాధ్యక్షుని యొక్క నిర్ణయము జరిగినది. కాని యెన్నడును సాంఘిక సమస్య లిందుచోరలేదు. కాని ఈసారి యొన్నిక కొంతసాంఘికముగా మారినది. ముఖ్యముగా అందును మొదటికారణము హిందూ అభ్యర్థియైన శ్రీ సి. నియోగిగారు ఘోషించినవరకును నిలుచుటకు కీలకం. రెండవది, అసెంబ్లీలో నిన్న మహమ్మదీయ సభ్యులు తమ అభ్యర్థిగా ఉపాధ్యక్ష పదవి కెవ్వరిని నిలువబెట్టుటకును నిశ్చయించుకొన లేకుండుట.

పరిస్థితులు

ప్రస్తుత పరిస్థితులు దిగవమయములే కారణములై యున్నవి:—

నియోగిగారు

అధ్యక్షుని యొక్క కయైనవిదప ఉపాధ్యక్షునియొక్క విషయమే అసంస్థిరభ్యుత్పత్తి నాకర్షించు చుండెను. అసెంబ్లీకి ప్రవేశము సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడిన నియోగిగారి హక్కులు కొంతకాలము విచారించబడిన పని తెలియుచున్నది. నియోగిగారు మొదటిరెండు భారత శాసనసభలందును సభ్యులై యుండిరి. వెనుకటి భారత శాసనసభలో అధ్యక్షునిగలందు గూడ నుండిరి. అధ్యక్ష పదవికి తగినగుణము లాయనయందును గ వని నియోగిగారు రుజువు చేసుకొనిరి. యోగ్యతలన్ని సే యొన్నుకొనబడుట నిశ్చయమైనయెడల వీరికి మించిన హక్కు లేరికిని లేవు.

మహమ్మదీయుల ప్రయత్నములు

ఈ సమయమున మహమ్మదీయ సభ్యులు తమయభ్యర్థి నొక్కరిని నిలువబెట్టువలెనని యొకచో సమావేశమైరి. తాము ఉపాధ్యక్ష పదవికి నిలుచుటకు పూనుకొని మహమ్మదీయ పక్ష సభ్యుడగు మ. ర్వాసి గారు జి. నాన్న గారి లో స ప్రతిపదిరని తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయ సభ్యుని ఒక్కని నిలువబెట్టువలెనని మహమ్మదీయులు తలచుటచేతను మహమ్మదీయులలో పక్షములందుట చేతను మహమ్మదీయ పక్షములవారు కలిసి సంప్రదింపుకొన వలెనని జి. నాన్న గారు బదులుచెప్పిరి. మ. ర్వాసిగారి కార్తవ్యం పార్టీవారికి తెలియజేసిరిగాని అమాటవినియు కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఇతరపక్షములతో సంప్రదింపకయే తమ పార్టీ అభ్యర్థిగా మ. ర్వాసిగారి సుపాధ్యక్ష పదవికి నిలువబెట్టిరి.

జాతీయపక్షము

ఈలోగా నియోగిగారి రేపక్షములోను చేరకుండనే ఉపాధ్యక్ష పదవికి నిలుచుండుటకు నిశ్చయించిరి. జాతీయపక్షము వారు నియోగిగారిని తమ అభ్యర్థిగా నెంచుకొనెద మని చెప్పిరిగాని నియోగిగారు నిరాకరించిరి.

ప్రభుత్వ బల మెవరిది?

ప్రభుత్వమునా రెవరిపక్షముందురో చాలకాలమువరకు తెలియలేదు. సాధారణముగా యూరపీయనులైన ప్రభుత్వ సభ్యులు 11 మందియు నామినేటెడు సభ్యులు 14 గురును కలిపియే ఓటుచేయుదురు. ప్రభుత్వ సభ్యులు 25 గురును యూరపీయను సభ్యులలో ఇద్దరు రాకపోయినను 9 మందియు నామినేటెడు సభ్యులలో 7 గురే వచ్చినను మొత్తము 42 ఓట్లగును. సామాన్యముగా 110 మంది సభ్యులు గల సభలో 42 ఓట్లనిన సామాన్యము గాదు.

శనివారము రాత్రి తెలిసినవార్తలవలన ప్రభుత్వ సభ్యులు మహమ్మదీయ అభ్యర్థి నే బలపరచువలెనని చూచుచున్నట్లు స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. ఈవార్తయే నిజమైనయెడల 42 మంది ప్రభుత్వ పక్షముండి మరియంతమంది కాంగ్రెసుపక్షముండి అందరును ప్రతిపాలులై యుండగా నెవ్వరును గెలువజాలరు గావున నియోగిగారి కవకాశమును మిక్కిలి తక్కువగా కనబడుచున్నది.

కాని మహమ్మదీయులలో నెవ్వరుండవలెనో నిశ్చయము కాలేదుగావున పరిస్థితులు చిత్రముగానున్నవి. తగినవాడు దొరకి నట్లయిన మహమ్మదీయులైనను బలపరచుటకు మాకభ్యంతరము లేదని లాలలజపతిరాయిగారి జాతీయపక్షమువారు శెప్పిరి. జి. నాన్న పక్షమువారి మానవాజుగారుగాని యుంజవచ్చునని కీరి యభిప్రాయము.

సుహృద్గారి నామినేషను నిరాకరింపబడుట

డాక్టరు సుహృద్గారి నామినేషను కాగితము తిన్నగా నచ్చట కనిపెట్టుకొనియున్న అధ్యక్షుని చేతికందియక బంట్లో మర్యాద పంపబడుటచే నది నిరాకరింపబడెను.

మహమ్మదీయ అభ్యర్థులు

డాక్టరు సుహృద్గారు నిలుచుండిరిని మానవాజుగారు నిలుబడులేదు. అందు మహమ్మదీయ అభ్యర్థులలో అతివాద మహమ్మదీయ పక్షమునకు చెందిన సర్ అబ్దులు కయాంగారును మహమ్మద్ యాహబుగారును మర్యాదగారును మిగిలిరి.

సర్ అబ్దులు కయాంగారు యూరపీయను సభ్యులైన యింపుబడియుండుటచే తప్పక అధికారవర్గమున కిష్టమైనవాడై యుండును. కాని వీరిని జి. నాన్న పక్షములో చాలమందికిని జాతీయపక్షమునకును కాంగ్రెసుపక్షమునకును గిట్టుదు. కయాంగారు నామినేటెడు సభ్యుడగుట వీరిందరికి నిష్టములేకపోవుటకు మరియొక కారణము.

యాహబుగారినిన జాతీయపక్షమువారి కందరికి నిష్టము లేదు. ఏలనన వీరిలో కొందరికి మర్యాదగారిన నిష్టముమరియు జాతీయపక్ష నాయకుడగు లాలలజపతిరాయిగారిని ఖండింబడెనను సాంఘిక దురభిమానమువారికి విశేషముగానుండుటచేతను యాహబుగారిని జాతీయపక్షమువారి కిష్టము లేదు.

తుదిపోటీ

కావున చివరకు పోటీ కయాంగారికిని మర్యాదగారికిని జరుగును. కాంగ్రెసు ఓట్లచేత మర్యాదగారి గెలిపొందగలరు. మహమ్మదీయ అభ్యర్థిని బలపరచుటకు సిద్ధమై సాంఘిక విక్షయములతో తనకు జోక్యములేదని జాతీయపక్షమువారు రుజువుచేసుకొనిరి. కాని యిట్టిపరిస్థితులలో వారింతకన్న చేయునదియు లేదు.

ఉపాధ్యక్షుని యొక్క కొక్కొక్క అభ్యర్థి నే విడిచిపెట్టుచు బలపరచుట అధ్యక్షుడు అసెంబ్లీ సభ్యులకు తెలియజేసెను. రెండు దినములనుండి ప్రచారము చురుకుగా జరుగుచున్నది. నిన్నికలకు యును సభ అట్టేజరుగును. 10-30 నిమిషములకు ఉపాధ్యక్షుని యొక్కనుగూర్చి తా మేలై ఖరీ నవలంబింపవలసివదయు నిశ్చయించుకొనుటకై జాతీయపక్షమువారు సమావేశ మగుదురు.

చినాకు భారత నైన్యము

నంపుట

అసెంబ్లీ అసభికార సభ్యుల అభిప్రాయము

శ్రీనివాస అయ్యంగారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సు

ప్రతినిధిలో డెలుపుట

నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 30:—చినా భారత నైన్యముపుటనుగూర్చి అసెంబ్లీలో శ్రీనివాస అయ్యంగారు అడ్డరసు మెంటు తీర్మానమును తెచ్చుటయు దానిని రాజప్రతినిధి నిరాకరించుటయు జరిగి నాలుగు దినములైనను లాబీలలో నింకను ఆ

విషయమును గూర్చియే ముఖ్యముగా అసెంబ్లీకి గల హక్కును గూర్చియు ఈశుద్ధుల నన్నింటిని హిందూదేశమే భరింపవలసివచ్చునో యనువిషయమును గూర్చియు చర్చలు జరుగుచున్నవి. అడ్డరసు మెంటు ఉపపాదకులైన శ్రీనివాస అయ్యంగారు నేడు అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారిలో మాట్లాడుచు మొత్తముమీద అసభికార సభ్యుల నభిప్రాయములనే డిక్షిపిరి:—

అసెంబ్లీలో ఇర్విన్ ప్రభువు ఉపన్యాసమును జరిగి నా అడ్డరసు మెంటు ప్రతిపాదన క్షణికరింపక పోవుటవలన దానిపై వ్యాఖ్యానమునుగూడపల్లయజేసియున్నాడు. 24 తేదిన అసెంబ్లీలో నుపన్యసించునపుడు సభ్యులకు శాసనములో చెప్పబడిన వానికంటెయెక్కువైన బాధ్యతలు కలవని ఆయన తెలిపియుండెను. ఆవిశ్వాసమును జూపుచున్నారన్న నేరారోపణలకుబ్రటి షుజాతివారు నిశ్చలులై యుండగలరని ఇర్విన్ ప్రభువును చెప్పెను. తమన్యాయప్రవర్తననుగూర్చి యెవ్వరును బాటుకొనజాలరు. హిందూదేశమునకు బ్రిటిషువారిలో గల సంబంధమును గూర్చి ఇర్విన్ గారి ఉపాధ్యాయత్వముకింద భారతీయులు చరిత్రను కష్టనమయములగుచెల్ల తిరిగితిరిగి చదువాలరు. బ్రిటిషు సంబంధములను నష్టపడినవారే ఆవిశ్వాసనేరారోపణలనుగూర్చి తీర్పుచెప్పవలయున్నది. చినాటారిఫ్ స్వాతంత్ర్యముగూర్చిన ఒడంబడిక విషయమునను వాషింగటన్ సర్ టాక్సుకు బ్రిటిషువారికి గల హక్కునుగూర్చియు బ్రిటిషువారి సదభిప్రాయములనుగూర్చి చినావారికెట్టి యభిప్రాయముకలదో నాకు తెలియదు. భారతీయులకు చినాదేశముతో వైరములేదు. కావున వారు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముకొరకును రాజకీయ పునర్నిర్మాణముకొరకును పోరాడుచున్నపుడు ఆపోరాటములోని కీడ్వబడుటకు భారతీయుల కిష్టములేదు.

ప్రభుత్వమువారి విదేశాంగ విభాగమునుగూర్చి చర్చించవలసివచ్చినని గదా ప్రభుత్వమువారభ్యంతరము చెప్పినదని జ్ఞాపకముచేయగా అయ్యంగారు నిలుపున నిలువబడి మిక్కిలి స్పష్టముగ నొక్కి-మాట్లాడుచునిట్లనిరి:—

అడ్డరసు మెంటు తీర్మానముపైవచ్చ జరిగినయెడల విదేశాంగవిభాగముపట్లగాని మరియొక విభాగముగాని ఏమిసప్తము జరుగునో నాకు బోధపడలేదు. కాని శాసనములు నిబంధనముల ప్రకారము ప్రభుత్వ వైఖరిని గూర్చి అభిప్రాయమును డెలుపుటకు భారత శాసనసభకు హక్కుగలదని యిప్పుడును చెప్పెను. ఇచ్చట విదేశాంగ విభాగమునుగూర్చిన మాటయేలేదు. కన్యెవను లనువానినిగూర్చియే యిచ్చట ప్రశ్నయొచ్చును. కావున ఇంపీరియులు రాజకీయములకు సంబంధించినది. అందువలన హిందూదేశమునకును క్రైలుత్రిటను ఇంపీరియులు ప్రయత్నములకును గలిగిన సంబంధముగలచేత సరిగా భారత శాసనసభ చర్చించవలసిన విషయమే యగుచున్నది. చర్చజరిగినయెడల నేమో ప్రమాదము కలుగునని అలెగాండ్రు మడి మెనుగారు చెప్పిరి. ఏమి ప్రమాదముకలుగునో నాకు తెలియలేదు. అదిగాక ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయము అధికారత్యాగం చెప్పనియకుండుటయే ప్రమాదమని యెంచెదను. ఇప్పుడీ సైన్యముల కర్పంతయు భారతదేశమే వహింపవలెనేమోనాకు తెలియుటలేదు. అదియెట్లున్నను చినాకు భారత సైన్యమును బంపుట కేవల మాత్రేవనియము.

నేషనల్ డిమాండు

విచ్చుట నేషనల్ డిమాండునుగూర్చి అయ్యంగారిట్లు తెలిపిరి:— నేను గోపాతీకాంగ్రెసులో చెప్పిన ఒక్క-వాక్యమును చెప్పి ఇర్విన్ ప్రభువు ఏపక్షమువారును స్వరాజ్యకోరికను విడదాడ నక్కరలేదని. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నవరణ చేయుచున నేషనల్ డిమాండును కోరినప్పుడు 1925 నెవ్రెంబరులో సర్ చార్లసు యిన్నీ సుగారిట్లే చెప్పిరి నేనునిజముగా సర్ చార్లసు యిన్నీ సుగారు చెప్పిన మాటలనే చెప్పియుంటిని. మొత్తముమీద ఇర్విన్ ప్రభువు ఉపన్యాసము యొక్క సారాంశము మనము స్వరాజ్యమును కోరగూడదనియే. పార్లమెంటుకే తీర్పుచెప్పఅధికార మొనగవలెననువాదన నాకునచ్చలేదు. ఆపనిజరిగేవరకు పార్లమెంటు మనకునుకూలము తీర్పుచెప్పజేమోయని నాకు భయముచున్నది. పార్లమెంటు కట్టిఅధికారము మనకష్టమున్నను లేకున్నను ఉండనేయున్నది భారతీయుల అభిప్రాయములకును కోరికలకును ప్రతికూలము తీర్పుచెప్పటచేత పార్లమెంటు నిజముగ నీవిషయమున చిత్రమైన న్యాయాధిపతీయైయున్నది. రాజప్రతినిధి యుపన్యాసములను విశ్వాస మేమాత్రమును జనించుటలేదు. ముఖ్యమైన విషయములనుగూర్చి ఏమియు తెలుపుటలేదు. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

కాంగ్రెసుపక్షమువారి అడ్డరసు మెంటు తీర్మానము నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 30:—మారక పురేట్టు బిల్లుపైన చర్చను కాలనిర్ణయములేకుండ నిలిపివేయుటకు అసమ్మతి డెలుపు:

శ్రీ పు కాంగ్రెసు పక్షమువారు అసెంబ్లీలో అడ్డరన్ మెంటు తీర్మానమును ముపాదించెదరని తెలియుచున్నది. ఆవిషయమును నేడు కాంగ్రెసు పార్టీ వర్గము గుర్తించి వారు అవసర సభ జేసి చర్చించిరి. సర్ ప్రభుత్వము దాను, భాషారు దానుగాల్గు మాటవచ్చి యుండిరి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, టి. ఆర్. భూకన్, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ప్రకాశంగారు కమిటీసభ్యులుగా వచ్చియుండిరి. సభ్యులు రేపియోను గూర్చియే ఒకగంట సేపు చర్చించిరిగాని యేమియు తీర్మానింపలేదు.

శ్రీ పు "సిటిజన్ థిల్" అను విమాన మొదలుపెట్టగా కొందరు అసెంబ్లీసభ్యులు చూచెదరని తెలియుచున్నది. అందువలన శక్తిత్వానికి నిమిత్తమై శ్రీనివాస అయ్యంగారు, రేపరచిన అల్పాహారమందు మరునాటికి నిలిపివేయ బడెను.

కాంగ్రెసు పార్టీ సభ

నేటి సాయంత్రమున కాంగ్రెసు పార్టీవారు సభజేసి సభ్యులమీద నూచించిన చిత్తనబంధనలను చర్చించి శ్రీనివాస అయ్యంగారు సాంఘిక విషయములనుగూర్చి నూచించిన విధానమును విచారించిరి. వీరు నూచించిన విధానము ప్రస్తుతనిబంధన నక్షేయించి సరిహద్దు రాష్ట్రముల తీర్మానముపై చర్చ జరిగినప్పుడు కలిగిన వైమమ్యభావములు కలుగుండ జేయవలెనని నూచించుచున్నది. ఆవిధానముయొక్క నిబంధనలు బయల్పడలేదు.

వచ్చే వారము సభ్యులపై చర్చజరిగెను. ఇండియా కాన్ఫరెన్సును అమెరికాపెంటువిల్లును ప్రతిఘటించుటకు నిశ్చయింపబడెను. విల్లును ప్రతిఘటించుటకు తమ యనుమతినిదెలుపుచు జాతీయపక్ష కార్యదర్శి ఆనీగారు ప్రాసేరి. సివిల్ డిస్ అసైజరు కోర్టునందలి 115 సెక్షనుగూడ ప్రతిఘటించబడునని తెలియుచున్నది. నేగోషియేషన్ యొక్క ప్రతిఘటించుటగూడ కాంగ్రెసు పక్షమువారు అసెంబ్లీలో వచ్చు ముఖ్య ప్రశ్నలనుగూర్చి యితరపక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గములతో రాయబారములు జరుపుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి ఒకసభ్యుకమిటీ నేర్పరచుట కొక నిబంధనను చేసికొనిరి.

భారత శాసనసభ ప్రభుత్వ పక్షము

థిల్, జనవరి 30:— భారత శాసనసభలో ప్రభుత్వపక్ష మేర్పరచు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈపక్షమున 11 మంది ఆంగ్లేయులు, సర్ అల్బులక్ యాంగారివంటి మహమ్మదీయులు కొందరు, నామినేటెడ్ సభ్యులలో దాదాపు అందరు చేరెదరు. మొత్తము విచారణకు 25 మంది చేరెదరని తెలియుచున్నది. వీరిలో పాటు అధికార సభ్యులు 25 మంది యుండెదరు. అందుచే ప్రభుత్వమువారి కేటిలో 45 మొదలు 50 వోటునుండి చెప్పవచ్చును.

దక్కన్ సెంట్రల్ పీల్లు

సెలక్టు కమిటీవారి పరిశీలనము

ఈక్కు సెంట్రల్ పీల్లు సెలక్టుకమిటీ సమావేశము కడచిన శుక్రవారము జరిగెను. సెలక్టుకమిటీయందు అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులు నుండుటచే, అన్ని పక్షములవారు ఆమోదించు విషయన సెలక్టు కమిటీవారు విల్లును మార్చెదరని చెప్పవచ్చును.

సోమవారపు కార్యక్రమము

థిల్, జన. 30:— సోమవారమునాడు డిప్యూటీ సెక్రటరీ టి ఎన్సికల్ రైల్వే సెంట్రలు ఆడ్మినిస్ట్రేటివ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసిరి. గౌ. భారత గౌ. ఇండియన్ మార్చెంటు పిప్సెంస్ ఆర్ట్స్ సభగా విల్లును ప్రవేశపెట్టి అందులకు సెలక్టు కమిటీని నియమింపవలయునని ఉపపాదించెదరు. ఇది హాజీ ప్రయాణికులకు సంబంధించిన విల్లుయగుటచే సెలక్టుకమిటీ యందు మహమ్మదీయుల సంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది.

కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సమావేశము

థిల్, జనవరి 30:— కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సమావేశము నేటికినను శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి భవనమున జరిగెను. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు టి. ఆర్. భూకన్ టి. ప్రకాశంగారు సభకు వచ్చియుండిరి. సర్ ప్రభుత్వము దాను, భాషారు దాను, సభ్యులవారూగూడ సభకు ఆహ్వానింపబడిరి. రేపియోవిల్లు విషయమై కాంగ్రెసు పక్షమువారు అవలంబింపవలసిన విధానమునుగూర్చి చర్చ జరిగెను. శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుపక్షమువారు కలిసి ఈవిషయమై నిర్ణయము గావించవలయునని తీర్మానింపబడెను. త్వరలో కరెన్సీవిల్లును చర్చకు తేవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుట కయి చేపట్టినను ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ తీర్మాన ముపపాదించ వలయుననిగూడ అంగీకరింపబడెను. (క్రీ.పె.)

ఆర్థిక స్థాయిసంఘము

ఆమోదించిన ఖర్చులు

థిల్, జన 29:— ఎస్సెస్ మెంట్ ఆర్థిక స్థాయిసంఘము వారు రెండవ టారిఫుబోర్డువారి ప్రతిపత్తిని విచారణకు ఖర్చుల అంచనామొత్తము రూ 60000 ఆమోదించిరి. ఇదివరకు ఖాయవరచిన రూ 70,000 కాక యిది అదనపు ఖర్చు ఈ బోర్డువారు అప్రోబుల్ చేసిన విచారణముగింతునని తలంపబడెను. కాని అట్లుముగియనందున ఆర్థికము ఖర్చుయ్యెను. బొంబాయిలో బోర్డువారు జూలై 1 వ తేదీన సమావేశమయినను మిల్లు అధికారుల సంఘము వారి ప్రాతినిధ్యము ఆనెల 22 వ తేదీవరకు చేరలేదు. మరియు బోర్డువారికి కావలసిన ఉత్పత్తి ఖరీదులనుగూర్చిన సమాచారము బొంబాయి అహమ్మదాబాదు మిల్లు అధికారులు సకాలమున జతపరచలేకపోయిరి. అందుచే విచారణకాలము అనుకున్న దానికన్న 2 నెలల విచారము లభికము జేయవలసివచ్చెను. మొదటి రూ 78, 984 కన్న రూ 65, 351 అధికము ఖర్చయినది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు యీ ఖర్చున కంగీకరించుచు యిది చాల ముఖ్యమున విచారణయగుటచేతను యావద్భారత వర్తమ సంచారము చేయవలసియుండుచేతను ఈ ఆలస్యము లెక్కజేయవలసినది కాదనిరి.

లండనులో హైకమిషనరు కార్యాలయము

కలకత్తాలో అస్టింటు పిప్సెంస్ మార్కెట్ గేట్ గమున నూతనముగ స్థాపించుటకు రూ 10,000 బడ్జెటులో చేర్చుటకు ఆర్థిక సంఘమువారు రనుమతించిరి. లండనులో హైకమిషనరు వద్ద ప్రయివేటు కార్యదర్శి ని నియమించుటకుగూడ నంగీకరించిరి. ఇందుకు స్టేటు సెక్రటరీ గారంగీకరించిన పిమ్మటనే అమలునకు వచ్చుననిరి. హైకమిషనరు కార్యాలయమునకు రాయబారముబోయిన డబ్ల్యు. ఎం. మార్కెటారు 1920 సం॥ యీ కార్యదర్శి పదవియందున్నాడు. 480 పౌనులు పుచ్చుకొనుచున్నాడు.

హైకమిషనరు కార్యాలయమున గ్రాసవిసరు గార్డెనుల నుండి మార్చి లండనునగరమునందు మధ్యగ అందరికి అనుమలనుగ సలములో నిర్మించుటకుగూడ 8 లక్షల వచ్చేయేడు బడ్జెటునందు చేర్చవలెనను నూచనపై సభలో తీవ్రమగు చర్చజరిగెను. ఆర్థిక సంఖ్యాములు ఆమోదించిరి. ఇప్పుడున్న సలము చాలదూరముగ నుండుటచే పలువురకు యిబ్బందిగ నున్నది. హైకమిషనరు కార్యాలయమునందే ఇండియన్ క్రేడుకమిషనరు కార్యాలయముండుట మంచిది. ఈరెండవ భవనము ఇండియా వక్రువుల ప్రదర్శించుటకు తగినట్లు భారతీయ గౌరవమునకు అర్హమైనట్లుండవలెను, గాన ప్రాతిభిండ్లు కాని కార్యాలయములు స్థాపించుటకు అనుమలమైన భవనములు దొరకవు. అందుచే మంచి సలముకొని భవనము నిర్మింపవలెనని హైకమిషనరుగారు దలంచిరి. లండను కాంటో కాన్సిలు సలము నెంచిరి. భవనము రెండేడ్లలో నిర్మింపబడగలదు. ఈరెండునూచనలను సలమునుగూడ స్టేటు సెక్రటరీ గారు రామోదించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూచనలను మెచ్చుకొనిరి. అట్లుగోరుట న్యాయముగ నున్నదనిరి. సామ్రాజ్య వర్తకమునందు, విదేశీ సంపర్కములందు భారత దేశము అభివృద్ధి మార్గమును బట్టవలెనని యీ కార్యాలయమువారు అనుమలమైనవనిరి. అందుచే వచ్చేయేడు బడ్జెటులో రూ 800,000 వ్యయమునకు యేర్పాటుజేసిరి. ఆర్థిక సంఘమువారు రనుమతించిరి.

నావికశిక్షణ ఖర్చు

"డఫిరిన్" అను స్టీమరు నావికశిక్షణ యోగంబుదాని గమార్చి సెప్టెంబరునుండి పనిజేయుటకై రూ 1,50,000 ఖర్చును బడ్జెటులో యేర్పరచుటకు ఆర్థిక సంఘమువారు రనుమతించిరి. ఈ సూచన 1926 ఆగష్టులో అంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రె.)

వైస్రాయిగారి కార్యనిర్వాహకవర్గము

వైస్రాయిగారి కార్యనిర్వాహకవర్గముందు త్వరలో రానున్న ఖాళీయందు డివాన్ బహదూరు టి. రంగాచారిగారు నియమింపబడునని గొప్పశబ్దంతి యున్నది. సామ్రాజ్యశాసన సభ్యులందు మొదటి రెండుపర్యాయములను వీరు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడి సమగ్ర సభావ్యవహారములందు ప్రాధాన్యము వహించి పనిచేసియుండిరి. గత సామ్రాజ్యశాసనసభకు వీరు ఉపాధ్యక్షులుగా నుండిరి. వి. జే. పటేలుగారితో సహా వీరు గత సామ్రాజ్యసభకు అధ్యక్షపదవికై యత్నించిరి. కాని రెండు వోట్లు మాత్రమే వీరికి లెక్కువగుటవల్ల విజయము నందబాలక పోయిరి. ఈమధ్య జరిగిన సామ్రాజ్యశాసనసభల ఎన్నికలయందు ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభ్యత్వమునకు అభ్యర్థులై విజయము గాంచలందులకై వీరికి పోటీగా టి. రంగాచారిగారు యత్నించుట మానుకొనిరి. గవర్నరు జనరలుగారు జేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టమునకు అనుమతింపగూడదని మనవిజేయుటకు సంఘపరిషత్ ధర్మబారమునకు వీరే నాయకులుగా నుండిరి.

భారత ఆర్యసమాజ సమావేశము

థిల్లో 29-వ తేదీన జరిగినది

డాక్టరు కె.డి. కామ్రేగారి అధ్యక్షతక్రింద థిల్లో సభ జరిగినది. అన్ని రాష్ట్రములనుండియు ఆర్యసమాజ ప్రతినిధులు వచ్చిరి. మన "మహానాయకు నొకహంతకుడు హతమొనరించెను. మహమ్మదీయులు మనదేశమును పాలించుచున్నపు డెన్నడును హిందువుల ఉత్పన్నములను ఊరేగింపులను నిలిపియుండలేదని చరిత్రలు స్పష్టపరుచుచున్నవి. చేబరుహుమయ్యాను అక్కరు మున్నగుమహమ్మదీయ చక్రవర్తులు, డొరంగ జేబుతప్ప తక్కినవారందరూ హిందువుల స్వాతంత్ర్యమును బాగుగాకాపాడియుండిరి. టర్కీనులూ ఖాలిఫాగానున్న రోజులలో రోమును కాలిక్తక్రైస్తవులు మేళములతో ఊరేగింపులను వందల కొలది మస్జిదులగుల బిధులగుండ నిరాశూలముగా సాగించియుండిరి. 160 యేండ్లనుండి భారత దేశమున హిందువుల యూరేగింపులను బ్రిటిషువారెన్నడును నిరోధింపలేదుగాని యిటీవల కొన్ని యేండ్లనుండి వారిభావము మారినది. ఆప్ట నిస్తానములోను అరేబియాలోను ఆప్టను—హెడ్డాజా మహమ్మదీయ దొరతనములకంటెను గూడ సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనమునకు మహమ్మదీయులపట్ల పక్షపాత మధికముగానున్నది. గవర్నరును యితర యుద్ధోగ్ధులనందరినిగూడ దర్శించి విన్నవించినను లాభమేమియును కలుగలేదు." అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

"భారత ఆర్యసమాజ ఆర్యధర్మసంరక్షణ సభావారికి తెలియబరచి ఆర్యసమాజ సగరసంక్షేపనలకును ఊరేగింపులకును ప్రభుత్వోద్ద్యోగులు కలిగించుచున్న నిరోధమును తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నములన్నిటిని అవసరమైన సత్కారమునుగూడ జరుపుటకు తగినయోర్పాటులను చేయవలెను. ఆర్యసమాజమువారికి కలుగుచున్న గొప్పయిబ్బందులను ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడించుటకు తగిన ప్రచారమును సాగించి ఆర్యసమాజమువారిలో నత్యధికముగ నుత్సాహమును కలుగజేయవలెను అని యీసభవారుకోరుచున్నారు" అను తీర్మాన ముమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ విద్యానంద పుస్తకభాండాగారము—తుని

ఈభాండాగార వార్షికోత్సవము ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీన భాండాగార భవనమునందే శ్రీయుత బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగెను. శ్రీయుత కేశవపు కామరాజుగారు బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యకామ్రేగారు మొదలగుపండితు లువన్యసించెదరు.

కోడేటి రంగాచార్యులు,

(కార్యదర్శిగాను).

మెలువడినది! త్వరపడుడు నీ తినిది

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం దైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిడెటు దేశమునకు బోయి యాభాషలోనికి బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్గీషులోనికి బరివర్తితమై యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురముగా నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో: డేటగా సూటిగా సీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోరైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

రోమ హరి కబ్బి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలుంటు రాల్చిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుకెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాల్చిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

దక్షిణాఫ్రికా సమావేశము

తాత్కాలికముగ నొడంబడికను సూచన

ఈ (జనవరి) నెల 28 వ తేదీన డర్బనునగరమున యూనియను పార్లమెంటు సభను ప్రారంభించునపుడు దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు జనరలు మాటలాడుచు “దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల సత్వరము గూర్చి యాదోరతనము ప్రతినిధులును ఇండియా దోరతనము ప్రతినిధులును కేపుటపునులో నిటీవలనే సమావేశమై చర్చించిరి. తాత్కాలికముగ నొడంబడిక జరిగినది. దీనివలన సంవత్సరమున మైత్రిప్రవర్ధకమును నగునీ నీ సమస్య పరిష్కరింపబడునని తోచుచున్నది” అని నుడిచెను.

నేను (హిందూపత్రికా డర్బను విలేజ్) భాగ్యతల వారితో మాటలాడియు జరుగుచున్న విషయముల ధోరణిని బట్టియు నాయొడంబడికలోని పరిణామాల చాలవరకు సూచించగలిగి యున్నాను.

ఆఫ్రికా దేశీయులకును భారతీయులకును మైత్రిని కొనసాగించుటకు రెండు దేశముల దోరతనములును గూడ కోరుతున్నట్లుచే దక్షిణాఫ్రికా కేవలము పాశ్చాత్యదేశముగానే యుండవలెనను ఆశయము కాలక్రమమున నెరవేరుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు కార్యరూపకమున పానుభూతిని చూపించు పద్ధతిని దక్షిణాఫ్రికావారిపుడు ఆసియా ఖండవాసులకు ప్రతిపాదించుటకు శాసనములను విరమించెదరు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు మరియు దేశమున కేసులకు నై చిక్కుముగ నంగీకరించవలెను. అప్పుడు భారతీయులు మరియు దేశమున కేసులకు కధికముగ సహాయము చేయబడుదురు. భారతీయుల సంఖ్య దక్షిణాఫ్రికాలో చాల తగ్గిపోవునట్లుల వారి కారికమున నొత్తిడిని కలిగింపవలెనని డాక్టరు వలనుగారు చేసిన సూచన యీ రీతిగా కొనసాగవలెను.

దక్షిణాఫ్రికా ఎప్పటికైనను పాశ్చాత్యుల దేశమే అనుసిద్ధాంతమును భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధు లంగీకరింపవలెను. అట్లు మిగిలియున్న భారతీయులు పాశ్చాత్యులతో సమానమగు స్థితికి రాగలుగుటకు పాశ్చాత్యులనుండి నాగరికత సభ్యసింహుకాలమునందు భారతీయులను పాశ్చాత్యుల ప్రత్యేకస్థలములందుంచుటకు భారతీయు లై చిక్కుముగా నంగీకరింపవలెను. పాశ్చాత్యనాగరికతను భారతీయులకు నేర్పుట కగు వ్యయమును రెండు దేశముల ప్రభుత్వములు భరింపవలెను.

దక్షిణాఫ్రికావారి టిట్టిమన తరమున సదుపాయము గా వింపించుటకు నాణిజ్యవిషయమున దక్షిణాఫ్రికావారికి భారతీయుల తత్వధికమున సదుపాయము చేయవలెను. బ్రాండ్, నైను, బొమ్మ మున్నగు దక్షిణాఫ్రికాసామగ్రిలను భారతదేశమున విక్రయించుటకు భారతదేశమువారు దక్షిణాఫ్రికావారికి స్వేచ్ఛావ్యాపార (ఫ్రీట్రేడు) సౌకర్యములను కలుగజేయవలెను. దక్షిణాఫ్రికాలోనుండు భారతీయులకు హక్కులేనన నుండినవో వానిని కాపాడుటకు ఒకకమిషనరును దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు నియమించుటకు అనుమతించబడును.

“ఇప్పుడు దక్షిణాఫ్రికా కెట్టి సంపూర్ణస్వపరిపాలనాధికారముకలదో అట్టిఅధికారము భారతదేశమునకుగూడ లభించిన సమీపము దక్షిణాఫ్రికాలోనుండు భారతీయులకుగూడ నియోజక స్వాతంత్ర్య మియ్యబడును గాని శాసనసభలో పాశ్చాత్యుల సంఖ్యకంటె భారతీయుల సంఖ్య మెప్పుగానుండగూడదు.” అనునవి ఒడంబడికలోని నిబంధనలని తెలియుచున్నదని హిందూపత్రికావితేరి జనవరి నెల 28 వ తేదీన డర్బనునుండి తంతి వార్త (కేబులు) నంపెను.

సాధువునిర్మించు దేవాలయమును పడగొట్టుట

గంగానదీ తీరమున శిరసాయ ఘట్టమునందు ఒక సాధువు అనుజ్ఞసాందకనే ఒక భవనమును కట్టించుచుండుటచే మునిసిపలు బోర్డువారు కేసుజేసిరి. ముద్దాయి అగు సాధువు మాడుకోజులలో తానే నూతనభవనమును తీసివేయుచున్నాను. కాని అది దేవాలయమగుటచే పురజనులు పడగొట్టుట కంగీకరింపకున్నారు. కేసు యెట్లు అభివృద్ధియగునాయని ఆందోళనగ నున్నది.

ఉత్తరదేశ ప్రతిపంతు

బొంబాయి, జన 29:—భారత కేంద్ర ప్రతినిధుల ముఖ్యులు భాండేష్, బీరారు, ఉత్తర గుజరాతు రాష్ట్రములందు ప్రతిపంతులుగూర్చి పరిక్షింపగ 1925-26 సం॥ ప్రతిపండించువారికి యేమియు నష్టములేకుండ అప్పుడు పోయెదనియు, వారికి ఆర్థికయిబ్బంది యేమియులేకుండ గడవెననియు, పండించు రయితలకే స్వయముగ మార్చెట్టు వ్యవహారములు తెలుసుననియు విశేషమయ్యెను. సంఘమువారు యీ వత్సరము వ్యవసాయపరిశ్రమకు యెక్కువ వసతులను సమకూర్చిరి.

అఖిలభారత శుద్ధి సభ వార్షిక సమావేశము

శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత

క్రొంద జరిగినది

భారతశుద్ధిసభ వార్షిక సమావేశము శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద యీ నెల 29 వ తేదీన ఢిల్లీనగరమున పరాదా గ్రాండ్సులో జరిగినది. “హిందువులును మహమ్మదీయులును రాజకీయములందు మతవిభేదములను విస్మరింపవలెను. ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపవలెను. ఆర్యావర్తమున నివసించు సోదరుల పరిచయము నధికముగా గడించుటకే నేను భారతశాసనసభ కథ్యర్థిగా నిలచితిరి. హిందూమతమునందు చాల సంస్కరణములను సమీకరణమును పవిత్రీకరణమును గూడ నవసరమైయున్నవి. వీనిని సాధించుటయే ఆర్యసమాజము వారి ముఖ్యోద్దేశముగానున్నది. ఇతర మతముల వారికి నొప్పికలిగించునట్టి పద్ధతులలో శుద్ధిసంఘటనములను సాగించుటకును దోరతనమువారికి తోడ్పడుటకును హిందువులు హిందూమతమునొక సానుగా తీసుకొనరాదు. అట్లుగానుండ హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ మర ప్రచారమును సాగించి తమతమ మతములలో నైకమత్యమును కలిగించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు.” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిచిరి.

అసభలో శ్రీమంతులు పురపాలకులు 5000 మందియుండిరి. పెక్కుమంది యువనృసింబిరి.

“హిందూసనాతన ధర్మానుబంధములను సనాతనులు శుద్ధియుగమున కెంతమాత్రమును ప్రతిపాదుకూడరు. ఆర్యసమాజమువారివలె సనాతనులుగూడ అన్యమతములవారిని హిందూమతమున చేర్చుకొన గోరుచున్నాడు” అని సనాతనపక్ష ప్రతినిధియగు పండిత లేఖరాంశర్మగారు నొక్కిచెప్పిరి.

1. ఇతరమతముల వారికి బాహుళ్యముగా హిందూ మతదీక్ష నియ్యవలెను.
2. శుద్ధిసభనిధికి కనీసము రెండులక్షలరూపాయలు కావలెను గాన హిందువులందరును శక్తివంతన లేకుండ ధనసహాయము చేయవలెను. అనుతిర్మానము లామోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కాంగ్రెసు సంఘసభ

కార్యనిర్వాహకుల నియోజనము

ఈనెల 30-వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాహోరులో బ్రాహ్మణులలో లాలాదునించుదుగారి అధ్యక్షతక్రింద రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. శ్రద్ధాసందన్యాసు హత్యుగూర్చిన తీర్మానమును మొదలు నందరునులేచి అమోదింబిరి. వీనా దేశమునకు నేనలనుపంపుట అక్రమముగావున నావిషయమున అసమ్మతిని తెలుపుటకు దేశమునందంతటను సభలను చేయుటకు భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి కిదిదము నేర్పరచవలెను అను తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను.

లాలా దునిచందు, డాక్టరు సత్యపాలుగార్లును యితర కార్యనిర్వాహకోద్యోగులును ఎన్నికలకు నిలువనంగీకరింపలేదు. మొత్తము 18 మంది ఎన్నికలలో పాల్గొన లేదు. పండిత సంతానగారు అధ్యక్షుడుగను, లాలా విశ్వనాథుగారు జనరలు శక్రబరీగాను, రాయబాడ హంసరాజు, లాలా బోధరాజు, సర్దార్ శార్దూలసింగు, సిర్దాదీగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమునకు 24 గరు ఎన్నుకొనబడిరి. భారతకాంగ్రెసుసంఘమునందు చిపుడు సభ్యులుగా నున్న వారే మరల నెన్నుకొనబడిరి. లాలా త్రిలోకచందుగారి స్థానమున లాలా ముసందలాలుగా రెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

నేతగాండ్ రాయబారవర్తము

నేతపనివాండ్ రాయబారవర్తము సభ్యులు డిశంబరులో ఇండియాకు వచ్చి బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, బరోడా పూనా, మదరాసు, బెంగళూరు, కలకత్తా, ఢాల్లిలింగ, జమషుదుపూరు, కాశీరగరములు జూచి కాన్పూరు వచ్చిరి. అప్పట్నాలుగురోజులండి మిల్లు అధికారులచేతను పనివాండ్చేతను సన్మానము బడసిరి. పనివాండ్ శుపన్యాయుడు తాము ప్రభుత్వమువారితోగాని ధనికుల పరిశ్రమాధికారులచేగాని పంపబడలేదనియు ఇండియాలో పనివాండ్ పరిస్థితులు జూడ కా ర్మికసంఘములే పంపబడితిమనియు చెప్పిరి. ఇండియాలో పనివాండ్ అక్షరజ్ఞానకూన్యతకై ప్రభుత్వమువారిని నిందించిరి. వారు 28 తేదీ రాత్రి కాన్పూరు విడిచి ఆగ్రాపోయిరి. ఫిబ్రవరి 26 వ తేదీన బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండు బోయెదరు.

శుద్ధి తల్లిగు ఉద్యమమువలన ప్రమాదము లేదు

మాలానాగారి ప్రబోధము

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత సూచనలు

లాహోరు, జనవరి 29:— నేడు జరిగిన బహిరంగసభలో అహమ్మదీయసంఘ నాయకుడగు మాలానా మహమ్మదాలి గారు (ఎం. ఎ) హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతగూర్చి ఢిల్లీముగ నుపన్యసించిరి. చాలకాలమువరకు భారతదేశమున హిందువులు మహమ్మదీయులు సఖ్యతగ నుండవలెను. తల్లిగు ఉద్యమముగాని శుద్ధిఉద్యమముగాని ఉభయమతములలో దేనిని పూర్తిగ విడిచి పెట్టజాలవు. ఉభయమతములందు మత ఆర్థికవిషయముల విట్టితప్ప వేరేమియులేదు. న్యాయమును అనుకూల పోటీయుండుట ఉభయమతములకు అభివృద్ధిదాయకము కాని, పరస్పర నైషమ్యములను అనూయను పెంపొందించుపోటీవలన లాభములేదు. స్వల్పతగవులుండుట సహజము కాని ప్రతివారును తమసంఘముయొక్క కట్టుదిట్టములలో నుండినవో స్వల్పతగవులవలన అట్లే ప్రమాదముండదు.

నాయకులమైన ప్రతికలమైన త్రివిధముగ భాగ్యత గలదు. మొదటిది మహమ్మదీయులు తమసంఘమువారిలోను, హిందువులు స్వసంఘమువారిలోను తప్పుడు చర్యలను నిందించి నవరించుచుండవలెను రెండవది స్వల్పవిషయములను అతిశయోక్తులచే పెంపొందించి ప్రజాగ్రహమునరేకై తత్తేయరాదు. ప్రత్యేకవ్యవస్థల చర్యలను సంఘమున కారోపించరాదు. ఆర్యసమాజనాయకులలో నొకనిహత్య అవకాశముగ గొని మహమ్మదీయసంఘముంతయు యీ నేరమునకు నిందార్థమునట్లుగ హిందువుల నుద్దేశింపజేయరాదు. ప్రత్యేక వ్యవస్థల చర్యలన్నియు ఇస్లాముమతము ననుసరించినదేయని నిందించుట అంతకన్న తప్పు. నాయకులు మొన్న జరిగిన హత్యకు సరియగు కారణముల నెరిగి వానిని తొలగింప యత్నించుట మూడవ ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇకముందు ఇట్టి దురాగతములు జరుగకుండ యత్నించవలెను.

హిందువులు మహమ్మదీయులు అన్యోన్యస్నేహభావముతో నుండవలెనని ఒకరిమతముపై వేరొకరికి గౌరవముండవలెననియు మరియు ఇస్లాము మతముయొక్క సత్యమును బోధమహమ్మదుశీవితముగూర్చి మహమ్మదీయులకు హిందూమతముల నల్లనే తెలివెననియు చెప్పి ఉపన్యాసములు ముగించిరి. అ.ప్రె.

దేశ సేవయే నిజమైన దైవభక్తి

ఇతరదేశముల ఉన్నతస్థితిని మనహిందూదేశ హీనపక్షము గమనింపవలయును. ఈదినకు నినదేశములలో మనిషి 15 సంవత్సరకదాయము.

1. అమెరికా	రూ 750
2. జర్మనీ	705
3. ఇంగ్లాండు	600
4. న్యూజిలాండు	570
5. ఫ్రాంసు	495
6. ఆస్ట్రేలియా	480
7. కెనడా	435
8. ఆస్ట్రేలియా హాంకేరి	405
9. ఇటలీ	345
10. రష్య	135
11. హిందూదేశము	80

మనభారతదేశము పౌరపడవలయునా? మనబీదసాచులు నృధికిరావలయునా? వనదారిద్ర్యదశ అడుగంటవలయునా? మనముకష్టపడి సంపాదించినద్రవ్యము ఇతరదేశములపాలుగాకుండ నుండవలయునా? కడుపులు, ఈతిబాధలు, డొడ్డాగలులేకుండ సుఖింపవలయునా? స్వేచ్ఛలుకావలయునా అన్న, భారతీయులు వడికివేసినబట్టలు ధరించుటయే వైశేష్యమొకగమలకు మందు.

గాంధీమహాత్ముడు నుడివినట్లు అందరు ఖడ్గధరించి వీధలను రక్షింపవలయును. తన్మూలమునదేశధనమును గౌరవమును కాపాడవలయును.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి.

నంగరాష్ట్రపు కారాగృహముల విచారణసంఘమువారు కలకత్తాలో కారాగృహకోద్యోగులను కైదిలను విచారించుచున్నారు. ఫిబ్రవరి 7 తేదీవరకు విచారణ కలకత్తాలో జరుగును. పిమ్మట మైమెనుసింగు, డక్క, మిష్నూరు, హుగ్లీ బర్హంగ్లరు, రాజసాహి నగరములందు వీరు విచారణసభిచేదరు.

‘చినావై భారత సైనికుల సంపదలు’

చెన్నపురిపాఠశాల ప్రభుత్వచర్యల నిరసించుట

శ్రీయుతులు సత్యమూర్తి, సాంబమూర్తి ప్రభృతుల గంభీరోపన్యాసములు

చినా స్వాతంత్ర్యముపట్ల భారతీయులసానుభూతి

తెలకు ఘట్టమందు గొప్పసభ

“చినా దేశ మొనర్చు స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమందు భారత సైనికదళముల సుపయోగించుట భారతీయ ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధమనియు, భారతీయులు స్వేచ్ఛకై పోరునల్లుచున్న చినాదేశీయుల పట్ల సంపూర్ణ సానుభూతి దెల్పుచున్నా” రనియు ప్రకటించుటకై నిన్నటి సాయంత్రము తిరువల్లిక్కేణి తెలకు ఘట్టమునందు శ్రీమాన్ యస్. సత్యమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరగజడెను. వేలకొలది ప్రజలు సభ కరుదెంచిరి. శ్రీయుతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, యస్. సింగారవేలుశెట్టి, ఓ. కందసామిశెట్టి, సి. యస్. గోవిందరాజులు మొదలగువారలు గంభీరోపన్యాసము లొసంగిరి. శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రి గారు సత్యమూర్తిగారిని సభ కధ్యక్షులుగ నుపపాదించిరి.

తీర్మానము

సభలోనిదిగవ తీర్మాన మేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను. “చినా దేశీయులు తమ ఆర్థిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై ఒనరించుచున్న పోరాటమందు చెన్నపురి పాఠశాల ఈ సమావేశము భారతీయుల సానుభూతిని ప్రకటించుచున్నది. చినా దేశముపై భారతీయ సైన్యముల సంపుట గూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారి చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచు, గొప్ప ఆసియా జాతిని కృంభింపజేయునట్లు భారతవర్షపు సంపద ఉపయోగించబడుటకు తన పరాధనానలమును ప్రకటించుచున్నది.

భారతదేశమున కెట్టిభాగ్యత లేనట్టియు, ఎట్టి సానుభూతిగారి లేని సంగ్రామమందు భారతీయ సైనికదళముల సుపయోగించుచున్నందులకు తమ నిరసనమును ప్రకటించవలె నని భారత శాసనసభలందరి ప్రజాప్రతినిధుల సెలెరను కోరుచున్నది.

ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును చర్చించుటకై భారత శాసనసభయందును, చెన్నపురి శాసనసభయందును శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు సత్యమూర్తిగారు గావించిన యుపసాదనలకు రాజప్రతినిధి, మద్రాసు గవర్నరుగారు సమ్మతి నిరాకరించి నందులకు, వారి అన్యాయపురు చర్యను తీవ్రముగ నిరసించు చున్నార.

ప్రచారము, నిరసనము మొదలగు సక్రమవిధానములవ్వారా భారతీయు లెల్లగు ప్రభుత్వ విధానమందు తాము పాల్గొనుట లేదని ప్రకటించునట్లు కోరుచు చినాదేశమునందలి సైనికపనులకై భారతదేశమునకు తెచ్చిన ఒక్కొక్కసైనికునిగారి ఒక్కొక్క భారతీయ సివిలుఉక్కోగినిగారి, ఒక్కొక్కరూప్యముగారి ఒక్కొక్క రైలురోడ్డుగారి ఒక్కొక్క నావ హామీగారి ఉపయోగించబడుటకు సమ్మతి నొసంగ నిరాకరించుచున్నదని ప్రకటించుచున్నది.

పై తీర్మానమును రాజప్రతినిధిగారికిని చైనా ప్రభుత్వమున కంపబడుటకై అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకంప బడుటకు ఈ సభాధ్యక్షున కధికార మొనంగుచున్నార.”

అధ్యక్షులు

శ్రీమాన్ యస్. సత్యమూర్తిగారు మామూలు పద్ధతిని వీడి నిన్నటి దినము తమ ఉపన్యాసమును వ్రాసికొని వచ్చి చదివిరి. ఒనను ఉపన్యాసము సభ్యులెల్లరచే మహోత్సాహము తో నాలకింపబడెను.

రాజప్రతినిధి కృత్రిమవాదము

“ఇతర సభలలోనలె గాక నేడు కమంగడు ప్రధానము గు అంతర్జాతీయ సమస్యపై మన అభిప్రాయమును వెల్లడించుటకును, చినా దేశ స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుటకై భారతీయ సైన్యముల సంపుటను భారతప్రభుత్వమువారి విధానమును మన మెంతమాత్ర మంగీకరింపజాల మనియు తమ దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరు నల్లుచున్న చినా దేశీయులకు మన సంపూర్ణ సానుభూతిని ప్రకటించుటకు నేటిని సమావేశమైనారమని పల్లుచు అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. చైనా దేశమునకు భారతవర్షము సామీప్యముం దుండుటవలనను, శ్రీమముగ నేనల సంపుట కనుకూలములుండుటచేతను భారతీయ సైనికదళములతో గూడ్డ కే వల ము ఆత్మసంరక్షణమునకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న యాపారాధనలందు భారత ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడ నం గీ క రించిరి” అనుచు రాజప్రతినిధిగారు 1927 జనవరి 24 వ తేదీ భారత శాసనసభయం దొసంగిన ఉపన్యాసములో నుడివియుండిరి. ఇయ్యది కేనలము కృత్రిమమును, నిరాధారమును, విశ్వాసార్హమగువాదము. బ్రిటిషు లేబరు కాన్సిలువారి విషయమై “చిలీసుసంధి” సమయమున గారి లేక వాసింగ్టును కాన్ఫరెన్సుయందుగాని అధికారమందుండిన ప్రభుత్వముల ప్రస్తుత కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము తనవాగ్దానముల నధికముగ చెల్లించునని తలంపరాదని” హెచ్చరించుచున్నది.

“బ్రిటిషులేబరు కాన్సిలు హెచ్చరిక”

“కేనలము సానుభూతివాక్యములతో బాటు చినాదేశీయులకు విదేశీయ సైనికదళములు, యుద్ధనావలు, విమానములు మొదలగు వానిని వెనుకకు పంపుట వత్తిరుపు లొసంగబడిన అట్టి సానుభూతి నిజమైనదేయని పరిగణింపబడుటగలదు. ఈయుద్ధవిధికరము లుండునంతవరకు సంగ్రామవిపత్తుగలదనియే తలంపవలెను. మంగాయ్, హంకో, సామిక్, మొదలగువధలు తిరిగి జరుగుటకును అనకాకము గలదు. భారతప్రభుత్వమువారితో డా. టు తో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

వారు గైకొనుచున్న ప్రస్తుతవర్ష చినా స్వాతంత్ర్యమును గోరు మిత్రుల సందియములను, బ్రిటిషి బలపరచుచున్నది” అనుచు బ్రిటిషు లేబరు కాన్సిలు సమగ్ర శూన్యగ్రహేచ్ఛరిక నొసంగినది. మరియు “కాంటును జాతీయప్రభుత్వము చినా ప్రజాస్వామ్యమునకై కృషి నల్లుచున్నదనియు చినాదేశ కార్మికుల కష్టములకు సానుభూతి నహించు. ప్రభుత్వ మది యొక్కటి మాత్రమే యనియు అందుచే బ్రిటిషు కార్మికపక్షము కాంటును ప్రభుత్వమునకు చేదోడుపాగనన్నదనియు, చినాదేశముస్వాతంత్ర్యమును గడించినగాని ఇంగ్లండు చినాదేశములకుగల సంబంధములు శాశ్వతముగ నెలకొల్పబడజాలవనియు బ్రిటిషులేబరు కాన్సిలు విశ్వసించు చున్నది. అందులకై “1. చినాదేశమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల దేశముగను 2. కాంటునుప్రభుత్వమును చినాదేశపు జాతీయ ప్రభుత్వముగను అంగీకరించుటయొకచినాదేశమునందు బ్రిటిషు ప్రజలకు ప్రస్తుతముండెడి ప్రత్యేకశాకర్యములను తొలగించుటయందు 4. అసమములగు సంఘటనోద్ధరి జాతీయ ప్రభుత్వము తో నూతన సంఘటనకై రాయ బారములు సల్పుటయు, (5) సాయములను సైనికదళములను చినాదేశమునుండియు, చినాసముద్రతీరములనుండి యుద్ధనావలను వెనుకకు పంపుటయు, (6) బ్రిటిషు, చినాదేశముల శ్రేణు యూనియను కార్మికోద్యమములకు మధ్య సన్నిహితసహకారమును సాపించుటయు” అను నీయూరుదరతుల నంగీకరించుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు న్యాయమని నమ్ముచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ హివిధానము నంగీకరింపనలెనవరకు భారతవైస్రాయలు చినాదేశమున కాత్మ సంరక్షణ కార్యములకై మాత్రమే పంపబడుచున్నవని చెప్పెడికారణము కృత్రిమమని చెప్పటకు మనకు హక్కుగలదు. భారత ప్రభుత్వము 22-వ సెక్షను కేవలము ఆర్థికవిషయము నుమాత్రమే సూచించుటలేదు. భారతదేశము తనకుసంబంధము లేని యుద్ధములందు సామ్యనకండుటకై ఈసెక్షను ఉద్దేశింపబడినది. చినాపై ఈయుద్ధముతో భారతవర్షమున కెట్టిసంబంధమునలేదు. మీదుమిక్కిలి భారతదేశము చినావారిపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నది. కాదు! ముమ్మాటికిగాదు! చినాదేశమునకు భారతవైస్రాయలసంపుటకు నిజముగకారణ మేమనిన భారతవర్షము బానిసజాతి. భారతసైనికులు ద్రవ్యాస్త్రకీర్తి పనిశేయువారు భారతవర్షము స్వేచ్ఛాసమన్వితయైయుండిన ఆస్థ్రేలియా దేశ మొనర్చుటకు తననేలనుగూడ అంపుటకు నిరాకరించి యుండెడిది. (హర్షధ్వనులు)

రాజప్రతినిధిగారు తమనాదన పలుకెత్తుముగలనని నమ్మి యుండినచో శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు భారతశాసనసభ యందు ఈవిషయమును విచారించుటకై ఉపపాదన గావించి నపుడు రాజప్రతినిధిగారు తమ ప్రభుత్వప్రతినిధులద్వారా తమ వాదనను చెలివియుండెడి వారు కాని రాజప్రతినిధియు, చెన్నపురి గవర్నరును, అసెంబ్లీ యందును, చెన్నపురి శాసనసభయందును ఉపపాదనల రెంటిని త్రోసివేసిరి. ఈయుపపాదనలు ప్రజాహితకార్యములకు విపత్తులములు! చైనాదేశమున కీనేనలను శ్రీమముగ సంపులోపల నే ప్రభుత్వమువారు తమ నిజోద్దేశములను వెల్లిబుచ్చునవివచ్చెడియనసరమే ఈప్రజావిహితమునకు మహావేదనమని నే నూహించుటలో తప్పుగలదా? (వినుడు, వినుడు).

చినాదేశీయులు

స్వాతంత్ర్యప్రియులసానుభూతికి చినాదేశ మెంతయు పాత్రమై యున్నది. ఏమను, చినాదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి ఏమి? “సెంటరు బోరా” గారు నుడివినటల “చినాదేశముం దలి 40 ముఖ్యపట్టణములు, అనేకములగు గొప్ప రేవులును విదేశీయాధికారముక్రింద నున్నవి. చినాదేశము టూరిస్టుల 13 వేరేవురు జాతులవారిచే నిర్ణయింపబడుచున్నది. చైనాదేశముందలి విదేశీయుడు చైనాదేశపట్టణములకు లోనుగాడు. విదేశీయ యుద్ధకాకులు చినాదేశపు రేవులనుగాపాడుచుండును. జాతీయాభివృద్ధి కావశ్యకములకు సర్వవిషయములందును చినాదేశము విదేశీయాధికారమునకు లోబడియున్నది.”

చినా భారత దేశముల సంబంధము

కాని చైనాదేశము బాల్యావస్థను వీడుచున్నది. పాశ్చాత్యజాతుల ఆసంగతముల నిక నేమాత్రము సహింపజాలదు. (వీనుడు, వినుడు) ఆసియా జాతివార మగు మనకు చినాదేశస్వాతంత్ర్య మత్యంతప్రియతమము. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గల చినాదేశము ప్రాచ్యఖండమునందు పాశ్చాత్య దుర్మయ ప్రవాహము నరికట్టగలదు. కావున చినాదేశము సత్యస్వాతంత్ర్య సమేత యగుటకు మనమెల్లర మోహించుచున్నాము. చినాదేశమునకు భారతవైస్రాయు లేల పంపబడుచున్నవో కారణముల నెరుంగుటకై నను మనప్రయత్నములన్నియు విఫలములగుటచే భారతప్రభుత్వపు చైదమునందు భారతీయులు సైనికముగ తమ తోడ్పాటు నేమాత్రము నొసంగుటలేదని ప్రకటించుచున్నాము ఇట్టిసభలు దేశమందెల్లడల జరుగునని విశ్వసించుచున్నాను. భారతవర్షము, చినాదేశము రెండును గొప్ప ఆసియాజాతులు. ఆసియా ఖండము యొక్క భావ్యున్నది చినా భారతదేశములపైనే ఆధారపడియున్నది. ఇదియుగాక చినాకును భారతదేశమున కాధ్యాత్మికసంబంధము గలదు? చినాదేశమంద తృణసంఖ్యాకుల మతగురువులు బుద్ధుడేవుని భారతవర్షమే చినాకొసంగెను. మనమును, చైనా ప్రజ లిరువురమును సమానముగ యుభాకోపియను అధికారముక్రింద నున్నాము. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకుగాను చినాదేశము స్వేచ్ఛను గడించవలెననియు, చినా భారతదేశము లు రెండునుగలసి దేశబంధుచి తరంజనుని స్వప్నాశయ మగు ఆసియాదేశ సమైక్యమును సానగించి ఆసియాఖండమునకు ప్రపంచము దుత్తపస్తానము నొసంగగలవు.

భారతీయుల సందేశము

“మీపై భారతవైస్రాయు లుపయోగించబడుటకు మేమన మానితులమైయున్నాము. ఈవిషయములో మేమునిస్సహాయులము. మమ్ములకు తునింపుడు. మీ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమందు జయలక్ష్మిని నరింతురని కోరుచున్నాము” అని చినాప్రజలకు తెలుపునపుడు మీ ఎల్లర యభిప్రాయములనుగూడ ప్రకటించుచుంటినని విశ్వసించుచున్నాను” అని పల్కిరి (హర్షధ్వనులు).

శ్రీ ఓ. కందసామి శెట్టిగారు

తీర్మానము నుపపాదించుచు చినా దేశము విదేశీయుల హస్తములందెట్లు ఇక్కటుల పాలగుచున్నదియు వివరించినచో చినాదేశము తన నిద్రనుండి మేల్కొంచి స్వాతంత్ర్యోదయము. తో నుజ్జుతలగుచున్నదనియు విదేశజాల బారినండి విముక్తి బడయగోరుచున్నదనియు, భారతదేశమును ఇట్టిస్థితియందే యున్నదనియు, భారతీయుల నేక కారణములచే చినావారితో సానుభూతి గనబరచుచున్నారనియు, భారతవర్షము చినాప్రజలకు బుద్ధుని ఒకంగననియు, మహమ్మదీయులను చినాదేశమందు పెక్కిం ద్రుగలరనియు, చినా భారతదేశముల ఆశయములు రెండును ఒకటియేయనియు, ఇరువురు నొకేవిగోధి నెరుగొనవలెననియు అట్టివో భారతదేశపు సైనికదళములు చినాదేశముపై దండెత్తుటకు ప్రభుత్వమువారుబంపుటచిత్తును ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధమనని పల్కిరి. ప్రభుత్వమువారివాదన కేవలము బూటకము. వారు ప్రజాభిప్రాయము నాచివేయ జూచుచున్నారు. అసెంబ్లీయందు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాస

య్యంగారు ఈవిషయమును చర్చించుటకై ఉపపాదన గావింప రాజప్రతినిధిగా రీయుపపాదన కనుకతినిసంగుటకు నిరాకరించిరి. (అనూనము) ఇట్టి పరాభవములను సమీపగలరా? ఇటు లుండియు (ప్రజాప్రతినిధుల మన చెప్పకొనువారు కొందరు (కారు కారుకేకలు) సర్వోన్నతమయ్యలకు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ చర్యలను సమర్థింపబూనిరి. (అనూనము) అనూన మను కేకలు) వీరిని మనమిప్పుడు పరిగణింప నక్కరలేదు. చీనా దేశీయులకు తోడ్పడుటలో మనలను మనమే సంరక్షించు కొనుచున్నాము. వారికి తోడ్పడుట మన విధులకధర్మము." అనిపట్టిరి.

యము. సింగార వేలు శెట్టిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు కమ్యూనిష్టు పక్షమువారి కీతిర్మానము చాలప్రియము మనియు ఈయభిప్రాయమును ప్రభుత్వమున వారేమోచించిరినియు బట్టిరి. కేవల కమ్యూనిష్టు న్యాయములను తీర్మానములను ఎట్టి ప్రయోజనము లేదని యు, త్యాగములేనిది ఎట్టిపనినిగోని సాధింపలేమనియు బట్టిరి. ముఖ్యముగ విద్యార్థులకు తాముక సందేశముదెల్పిన మనిరి. ఏనాటికైన భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము రావలెనని విద్యార్థులవలననే గలుగవలెననిరి. చైనాదేశమందలి స్వాతంత్ర్య సంరంభమిప్పుడు విద్యార్థుల ఉద్యమమువలననే ఆధారపడి యున్నదనిరి. ఈజిప్టు, బెర్లిన్, మొదలగుదేశము లన్నియు విద్యార్థుల ప్రయత్నములవల్లనే విద్యార్థుల త్యాగమువలననే స్వాతంత్ర్యమును బడసెననిరి. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము గడించవలె నని భారతీయ విద్యార్థులను దేశమునకై ప్రాముఖ్యతవల్లించుటకు సిద్ధముగ ముందవలెననిరి. (వినుడు, వినుడు) "ఆంగ్లేయులు చైనావారిపై యుద్ధము మొదలిడిరా ప్రపంచ మహాయుద్ధము జరుగగలదు. బ్రిటిషువారు చైనాదేశము నాక్రమించుకొనుటయు వారిపై దాడివెడలుటయు అక్రమముని ప్రపంచమునకు మన యభిప్రాయమును ప్రకటించవలెను. చైనాకు సమీప మందే రష్యాదేశముగలదు. 1400 లక్షల ప్రజలు పరాధీన దేశములకు స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చి సామభూతి జూపుటకు సంకల్పించియున్నారు. కాన బ్రిటిషువారు కన్నులు మూసుకొని చైనాపై దాడివెడలుట తేనుముగావని హెచ్చరిక గా విందుచున్నాను. చైనావారు సాయుధులై యుద్ధముజేయక పోయినను బ్రిటిషువారిపై ఆర్థిక బహిష్కరణ ఆయుధమును ప్రయోగించిన బ్రిటిషువారి పని ముగియుననిరి. భారతీయులకును సర్వప్రపంచమునకును గాంధీ మహాత్ముని సంగిన దివ్య సందేశ విడియేయని బట్టిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు

అధ్యక్షులు శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు నా డటు కరుణించుట సంతోషావహమని బులుసు సాంబమూర్తి గారిని ఉపన్యసింపవలసినదిగ గోరిరి. సాంబమూర్తిగా యప న్యాసవేదికకై కేతించినవెంటనే హృదయము సభ్యులనుండి బయల్పడెను. సభాసదులందు తమిళాంధ్ర మిశ్రమ ముండుట వలనను, దాదాపు సభ్యులందరును ఆంగ్ల భాషాపరిచితులగుటచే తను తా మానాడు ఆంగ్లముననే ముచ్చటించవలసివచ్చినదని ఉప న్యాసకులుదెల్పుచు ఆంగ్ల భాషయందు ఉత్తేజకరమును, భావ ప్రపూరితమును, శిశోకాంతం నిజాభిప్రాయ ప్రకటితమును అను గంభీరోప న్యాసము గావించిరి. ఉపన్యాసమాద్యంతము సభ్యుల హర్ష ధ్యానముల మారగొనెను.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమందు ఈవిషయముపై చట్ట సమ్యక్తము అభిప్రాయమును విపులీకరించెననియు, తీర్మాని ప్రాయముల కడమిక మితప్రసంగముగావించెననియు, తీర్మానోపపాదకులు (ఓ. కందసామిశెట్టిగారు) మరియు కొంతస్వేచ్ఛగ మాటాడిననియు, సింగారవేలు శెట్టిగారింకాక అనుగు మం దువైచి చీనావారికి కేవలము మనసానుభూతిని తెలుపుటతో సంతృప్తికెడక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, శాసనసంస్థలందు గవర్నరు, రాజప్రతినిధులయొక్కయు సభ్యులను ఖండించిననియు, బట్టిరి. "తీర్మాన మంతటితో ముగియలేదు. ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుచున్న విధానము పట్ల భారతీయు లెల్లరు తమ అసమ్యక్తిని వెల్లబెట్టి, తామివి ధానమందు భాగస్వాములముగామని సమస్యను వెల్లడి గా వింపజూపినదని తీర్మానము గోరుచున్నది. సభలు, ప్రచారము, నిరసనములు మొదలగు సక్రమవిధానములను తమఅసంతృప్తి ని, అసమ్యక్తిని ప్రకటించవలయునని కాంక్షించుచున్నది. కాని మన మెల్లర ముఠేషీంచునది ఇంతమాత్రమేగాదు. సింగారవేలు శెట్టిగారు యసమ్యక్తిని ప్రకటించుటకు కొన్ని సూచన లొసంగిరి. కాని అవి మిక్కిలి నిస్సారములని చెప్పవలెను. (సప్ర) ఆసూచన లావరణీయములగుట కెట్టి విధానము లవలంబింపవల యునో చెప్పియుండలేదు.

ధిల్లియందు మన నాయకు లివిషయమై ఎట్టి యభిప్రాయముల నొసంగెదరో, ప్రజలకేమిసందేశముల సంపెదరో, గుర్తుపాలముతో వింటిని. మువ్వర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులును, స్వత్యాగాదును ప్రసంగించియుండిరి. స్వత్యాగాదు భారతీయు లెల్లరు దేవాలయములు, మఠములు, చర్చీలందు ప్రార్థనలు సలుపవలెననిగోరిరి. చీనాకు భారతదేశము నంపమండై లుపట్టాలపై ప్రజలు ఆశ్రయపడవలసిన దని మహమ్మదజీగారు శల విచ్చిరి. నైరూపంశితుడు, శ్రీనివాసయ్యగారు చట్టసమ్యక్త మగు సిద్ధిగతులను కార్యక్రమమును విశదీకరించిరి. భారతజాతి కంతకును ప్రతినిధియును అభిలభ్యంత కాంగ్రెసు సంఘ మిశ రుణమున సమావేశమై ఈ ప్రభుత్వముపై నిపుడు చేరుగ అవలంబింపదగిన కార్యవిధానమును ఆలోచించుట తత్వసరము.

"ప్రభుత్వ పరిపాలన ససంభవము జేయవలెను"

భారతీయసేనాదళములను చీనావారిపై కంపుటకు భారతీయుల కేమాత్రమును ఇష్టముగాదు. మహమ్మదజీగారు చెప్పినటుల నిస్సహాయులమై లైలుపట్టాలకడముగ పడవలెనను సూచనతోనే నేకీభవింపజాలను. బ్రిటిషుప్రభుత్వ మిదేశమును పరిపాలించుట సంభవముగ నొనర్పవలెను. ఉపపాదకులు నుడివి నటుల చీనాస్వాతంత్ర్యముతోపాటు భారతవర్షమును స్వాతంత్ర్యము బడయవలెను. భారతవర్షము పరాధీన యగునంతదనుక చీనాదేశము స్వేచ్ఛావ్యవస్థికాజాలము (వినుడు, వినుడు) భారతీయ సైన్యములు, మందు సామగ్రిలు, ధనము సర్వమును చీనావారి స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట కుపయోగింపబడవలెను. కావున చీనమున కార్యవిధానములచే భారతప్రభుత్వము సహాయముగ జేయుట మిశ్రమ్యమై యున్నది. అందులకు తరుణముపు డాసన్నమైనది. ఈసభలు, ఈతీర్మానములు, ఈప్రచార మంతయు, రాగల మహాప్రయత్నములకు పునాదులుగాగలవు. రాబోవు కాంగ్రెసు చెప్పవురియందు జెరుపబోవనున్నారు. ఈయవకాశమును గోల్పోవజనదు. ఈ ప్రభుత్వముపై సివిలు శాసనాతిక్రమమును ప్రయోగింపవలెను. (వినుడు వినుడు) విద్యార్థులెల్ల రొకదినము ప్రభుత్వపాఠశాలల విడిచివచ్చినంత ప్రయోజనములేదు. అయ్యది మియాసమ్యక్తిని ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయును గాక. కాని మీ నిరసనమువెంట కావ్యాచరణము శ్రియ. విదేశప్రభుత్వమిదేశ మనందు వెలకొనియుండునంతవరకు మన సైన్యము, ధనము, సామగ్రిలు చీనావారిపైనే గాదు, భారత స్వాతంత్ర్యము నణచివేయుటకును గూడ ఉపయోగింపబడునని నమ్ముడు. (వినుడు, వినుడు) స్వాతంత్ర్యసమరమందు మనము మనసోదరులచేతనే, మన దేశీయ సైన్యముల చేతులతోనే యనువుల విడుట నిశ్చయము. (వినుడు, వినుడు), కావున నేడే మేల్కొలుపు ఆవశ్యకము. నేడు చైనాయందు పరిస్థితులే రేపటిదివలెను చచ్చువురివిధులందును గలుగకమానవు. (హర్ష ధ్వనులు) మిస్ట్రీగారు మారు నిలువబడిన మరుక్షణము ఫోర్టులోనుండి సైన్యములే మిమ్ముల గొప్పివేయును. కాని నిరాశ జెంద బు లేదు. నిస్సహాయులమని భీతికొంద నవసరములేదు. బుద్ధిచేపుని శిష్యులను కోట్లకొలది చీనాదేశీయులు నిరాయుధులై, సమర శీతగా మెరుంగనివారలై స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరు సల్పుచున్నారు. కాని వారు బుద్ధుడు బోధించిన అహింసాసూత్రములకు, సివిలు శాసనాతిక్రమమును నరచిరి. రష్యావారు చీనావారి కొసంగడి ఆయుధములను చీనాదేశమునుండి బ్రిటిషువారు తిరిమివేయబడెదరు. పశుబలముపై పశుబలమును, మారాయంత్రములపై మారాయంత్రములను చీనాదేశము ప్రయోగించుచున్నది.

బుద్ధుని సందేశము

కాని దౌర్జన్యరాహిత్యమును, అహింసాత్మకమును, రుధిరపిపాస నణచెదనట్టి బుద్ధ సందేశము బుద్ధుని జన్మసానమును భారతవర్షమునుండియే బయల్పడెదవలెను (వినుడు, వినుడు) ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి ఆయుధములకు మనదేహముల నాహుతిగజేయుటలో అత్యుత్సాహమును నిర్మితి, సాహసము, త్యాగము గలవని మనకు తెలుపవలసియున్నది. లక్షలకొలది భారతీయులు బ్రిటిషువారి ఆయుధములకు నరియై తమవులు దొంగసంతతి భారత స్వాతంత్ర్యమును గాంచగల్గెదరు. భారత రాజకీయ సమరము ఆధ్యాత్మికపరము. ఒక విజ్ఞానమునకు, వేరొక విజ్ఞానమునకు, ఒక ఆశయమునకు వేరొక ఆశయమునకు జరిగెడి సంగ్రామము, అట్టి సమర మిప్పుడు. ఆసియా ఖండమునకును, తదితర జాతులకును జరుగుచున్నది. కావున కేవలము మనదేశము బుద్ధుని జన్మసానముని ప్రశంసించుకొనుటతో తృప్తికెందరాదు. బుద్ధుని సందేశము, చీనాదేశమునకు, ప్రపంచమునకు వ్యాపించి మానవజాతి నుద్ధరించిన విషయము ఆతని జన్మభూమియగు భారతదేశమందే విస్ఫ

లముగాకుండునటుల జూడవలెను (వినుడు, వినుడు) ఆమహానీయుని దివ్యసందేశముచే మనము ప్రోత్సహింపబడవలెను.

నిస్సహాయులమను భ్రమవిడుడు

నిరాధారులము, నిస్సహాయులమను భ్రమను పారద్రోలుడు. ముప్పది మాడుకొట్ల భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమునకు కృతనిశ్చయమైనచో దేశమునకు స్వేచ్ఛామరణములే. చీనావారివలెనేమనమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సోరాడుచుంటు లేదు. భారతభూమియందుపాశ్చాత్యవిజ్ఞాననాగరికతలతో పోరుసల్పుచున్నాము. అందుచే ప్రపంచమందు సాధ్యమగు తావులందెల్ల స్వాతంత్ర్య శక్తి నాగత్రొక్కుటకు భారతసైన్యముల నంపెడి ఈ ప్రభుత్వమును మానవంతులమై ఎదిరించవలెను. అది నీవలన నావలన పడుగురాంగ్ల విద్యాధికులవలన అయ్యెడివని గాదు. దేశమందు ప్రజా సామాన్యమునకు ప్రబోధము గావించి స్వాతంత్ర్య భావోదయమున కియ్యది శుభసమయమని తెలియజెప్పవలెను. చీనామొక్కయు భారతవర్ష ముయొక్కయు స్వాతంత్ర్యోద్యమములు వెనువెంట నడచుచుండవలెను. చీనా దేశమందు మహా త్యాగము గావించబడుచుండ భారతవర్షమునకు సూతనాబోధనము నవినతేజము విస్తూర్త క్తిరాగలదు. 1921 సం॥నందు విలనసిల్లిన నిగోధకశక్తి త్యాగసంసిదృత, పదిమంతులగు విజృంభింపగలదు. అయ్యది తీవ్రమగు శాసనోల్లంఘనదూషమును దాల్చును. 1928 సం॥లో గాని 1929 సం॥లో నైనను తప్పక ఈ మహాద్యమము వచ్చితిమను.

కావున ఎంత శీఘ్రకాలములో కాంగ్రెసు ఈ శాసనోల్లంఘనకార్యక్రమమును దేశమున కొసంగి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారతయాశయ మని చాటునో అంత త్వరితగతినీ కార్యనిధి కాగలదు." కావున బుద్ధిచేపుని అహింసాత్మకత్యాగ సందేశమును దేశమంతయు వెదజల్లుడు. అదియే బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు భారతీయు లొసంగడి సమాధానమని పట్టిరి. (దీర్ఘ హర్ష ధ్వనులు.)

సి. యస్. గోవిందరాజు మొదలయ్యారుగారు మాట్లాడిన పిదప అధ్యక్షులకు నందనములతో సభ ముగింపబడినది.

70,000 పానుల మోసము

నవ్వుపోయిన సంస్థానాధీశుడు 1 లక్ష బహుమతి ప్రకటించుట

కలకత్తాలో సగలు పట్టువడుట

కలకత్తా, జన 29:—ఈ త్రైదేశములో నొక సంస్థానాధీశుని మోసగించి 70,000 పానులవిలువగల కలకత్తామోసగించి యెత్తుక పోయినకేసునందు కలకత్తా పోలీసువారు ఆమాత్రీ దీయుచున్నారు. ఈమహారాజుపెద్దమొత్తము బులుముజేయయత్నించుచుండెను. అందుకొరకు ఎ. జె. శోన్సన్ అనువానితో రాయబారము నడపుచుండెను. శోన్సన్ గారు ఆస్తి తిరగతుక్రింద రెల్లకల రూపాయిల చెక్కులను రెండింటిని రాజాగారికిచ్చెనట. శోన్సన్ గారిని ఎం. ఎస్. బక్ష్ యనువారిని అరెస్టుజేసిరి. వీరిద్దరుగలసి రాజాగారి ఏజంటు రెరువురిని వెంటగొని నగలపెట్టెతో గూడ కలకత్తాజేరిరి. అచ్చట ఆస్తిని విక్రయింపగలనని శోన్సన్ గారు చెప్పియుండిరి. ఆయనిచ్చిన చెక్కులను బ్యాంకులో పుచ్చుచో న న న న న న మహారాజాగారు వెంటనే నగలపెట్టెను తీసుకొనవలెనని తన సుమధ్యులకు చెల్లిపెను. దానిప్రకారము శోన్సన్ గారు నగలపెట్టెను వారికిచ్చి రేపీడుపుమ్మకొనెను. కాని పెట్టెనీట్లు సరిగా లేనందున వారాపెట్టెను పోలీసుస్టేషనుకు గోంపోయి విశ్చగా నగ లందులేవు. పోలీసువారు కార్యచేషను విధిలోనున్న శోన్సన్ గారి యిల్లు వెదకిరి. అందు చిన్నచిన్న నగలు కొంచె ముగపడెను.

పోయిననగల సమాచారము సరిగ చెల్లువువారికి ఒక లక్ష బహుమతి నిత్తునని మహారాజాగారు ప్రకటించిరి.

నగలు దొరకుట

కలకత్తా, జన 30:— సంస్థానాధీశుడు నగలగోల్పోయిన భరతపూరుమహారాజాగారు రినియు అవి చిత్రముగ దొరకిననియు స్టేట్సుమనుష్యత్రిక ప్రకటించుచున్నది. మహారా ఇంజనీరింగు వర్కుస్లందు పని చేర్చుకొనుచుండిన ఆంగ్లో ఇండియను ఫోర్టుహంటు అనువాడు నిన్న పత్రికలో శోన్సన్ అరెస్టువార్తవిని, ఆశోన్సన్ తనవద్ద రెండురోజులక్రిందట నొక చిన్న పెట్టె, ముఖ్యమయిన కాగితములున్నవిని జెప్పి దానియిచ్చినని చెల్లిపెను. ఆబాలుడు వెంటనే పనినడచి యింటికిజోయి తనమామతో తనకు తెలిసినవార్త తెరింగించెను. వారిరువురును ఆపెట్టెతో పోలీసుస్టేషనుకు బోయి కమిషనరు గారియెదుట పెట్టె విప్పగా అన్ని నగలు అందు దొరకినవి శోన్సన్ గారిని, బక్ష్ గారిని భరతపూరు తీసుకొని పోయెను. అచ్చట విచారింతురు.

కాకినాడ

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీరామాయణం భక్తియుతముగా కవి రచించినట్లు ప్రాచీనము, కథావిశేషముననో, శ్రీరామాయణముపాఠితమునననో, అవియన్నియు రుచిమందును. తులసిదాసు భక్తాగ్రగణ్యుడు, మహాకవి, మానవస్వభావమున విశేషముగ గనిపెట్టుటచే దనగ్రంథమును హృద్యముగను, నీతిదాయకముగను, చక్కనిమృదుమధురతలని హిందీభాషలో వ్రాసియుండెను.

ప్రపంచములో నెల్ల మత్స్యప్రజలను నూలుగ్రంథములలో చులసిదాసురామాయణ మొకటియైయుండు యాశ్చర్యముకాదు. తత్త్వవిదులును రసజ్ఞులును, ఆగ్రంథప్రాముఖ్యమును గుర్తించిరి. ఆసంగ్రహము హిందీతెలియని మనుజులు విని యానందించుట బహుఅపూర్వము. ఆంధ్రదేశమున నీతికావ్య యిప్పుటికి లేదు. విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులు మ-రా-రా-శ్రీ విజ్ఞాపురపు వెంకటరావు (వి. యే.) గారు తెనుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, బంగాలీ, పంజాబీ, ఓడ్రము, మరాఠీ భాషలలోఁ బ్రవీణులు. వీరు స్వతః, శ్రీరామభక్తులు. తులసిదాసురామాయణము నామాలాగ్రముగ బహునిపుణతతోఁ జెప్పగల యనమానప్రజాధురంధరులు.

శ్రీవెంకటరావుగారు కాకినాడ రామారావుపేటలో ని.మ-రా-రా-శ్రీ దివాన్ బహద్దూర్ దుర్రేజీ కేమగిరిరావు వంటివారి సత్తమలో శ్రీ విరియాల కామరాజు, కేమగిరి రాయ సోదరుల ప్రోత్సాహమున చులసిదాసు రామాయణమును సులభతైలి తెనుగున ప్రతితోహాయను విశేషాభిప్రాయములతోఁ జెప్పుచు, విశేషజనము నాకర్షించిరి. పాదుకాపూజిషేకము, సుగ్రీవపట్టాభిషేకము, శ్రీరామపట్టాభిషేకమును, అమితోత్సాహముతో ననేకభక్తజనులచే నలంకరింపఁబడిన మండరములోఁ గూడి విరియాలసోదరుల సత్సంకల్పమును కొనసాగఁ జేసిరి. అందుఁ గూడిన ఉద్యోగములు, న్యాయవాదులు, వర్తకులు మొదలగు పెద్దలును, బడిపిలును, శ్రీమంతులు, వివిధవృత్తుల వారును, రామకథావృత్తమును విధికోజులు గ్రోలి యమితానందముఁ జేంచిరి. కాకినాడ పట్టణములో మూలములనుండి సాయంత్రము 5 గంటలకు రామారావుపేటలోని సత్తమవద్దకుఁ జేరి భక్తిశ్రద్ధలతో వినుచుండ భక్తిరసము మూర్తీభవించెనా యనునట్లుండెను. శ్రీసీతారామల కనేకవిధములగఁ జేయునేను కనులపండువుగనుండెను. ముప్పదియేడవ రోజున (9-1-1927) రామ సంహారము, శ్రీరామపట్టాభిషేక పుకభ పట్టన శ్రీవెంకటాపు గారియొడఁద్రోలలు మావినభక్తిగౌరవములు కడువర్ణనీయములు. భక్తులచే నీయఁబడిన పద్యమాలలు, పుష్పమాలలు, పారితోషికములు, స్వర్ణరూపులు, రజతనాణెములు, శ్రీవెంకటాపు గారి ప్రోత్సాహము వేనోళ్లఁ గొనియాడెను. నాడు రామాయణకథయందలి ముఖ్యభాగములను బంగాలీ, ఓడ్రం, పంజాబీ, భాషలలోఁ జదివి చెప్పిరి. మరునాడుదయమున మెయిలుబండిమీద నారు విశాఖపట్టణమేగుటకై ప్రేమనుకుఁ బోవుతే, శ్రీరామారావుపేట బొందెలీసంఘమువారు (త్రు.త్రియ) మృదంగ గీతాధ్యనులతో నూరేగించిరి. శ్రీరామభక్తపరుడగు శివరామసింగగారి నేను బహుప్రశంసనీయము. శ్రీరాముడు వెంకటరావుపంతులుగారికి నాయురారోగ్యసంపదల నిచ్చి యాంధ్రదేశమున రామనామము నింటింట నుండునట్లులఁ చేయుఁగాక!

భారత తంతుకారక సంఘము

మణిలాలు కొఠారీగారు మహారాష్ట్రమున కేగుట

భారత తంతుకారక సంఘమునకు గ్రామమున సమకూర్చుటకు గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము మహారాష్ట్రమున సంచారము చేయుటకు మణిలాలు కొఠారీగారు 29 వ తేదీ రాత్రి అహమదాబాదునుండి బయలుదేరిరి. (అ. ప్రె.)

మన్సిం సమితి సభ

ధిల్లీ, జనవరి 30:—ధిల్లీయందలి మన్సిం సమితిని పునఃప్రభుత్వ జిన్నా గారి కింక సభను సమావేశపరచిరి. అన్ని ప్రజాసమితినిగూల సభనువచ్చియుండిరి. హిందూ-మహమ్మదీయ సంఘములను అధికముగనుండుటచేతను, త్వరలో రాయబరకమునవారు సంస్కరణముల విషయమై విచారణ సలహా సమితినికేరను అన్ని రాష్ట్రములందును మన్సిం సమితిసంఘముల నేర్పగునలయునని తీర్మానింపబడెను. మహమ్మదీయ హక్కులగు సంగఁగించుటకును, ఇతరసంఘములవారికిని మహమ్మదీయులగు అన్యోన్యమును వృద్ధిచేయుటకు సమితివారు ప్రయత్నింపవలయునని తీర్మానింపబడెను. మహమ్మదీయ నాయకుల సంకమలమై ఈవిధమున ఒక ప్రకటన గావింపబడవలయునని కూడ తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

వైకుంఠకాదశీ సిద్ధాంతము

నేను జనవరి ౬ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురించిన వైకుంఠకాదశీ విషయక విచారమును బ్రహ్మశ్రీ ప్రతాపగిరి నంగయ్యశాస్త్రిగారు చిత్తగించి యీనెల 12 తేదీన దానిని ఖండించునట్లు తోచునట్లుగా ఒకవాక్యమును ప్రచురించిరి. పాంచరాత్రాంతర్గత శ్రీప్రశ్న సంహితయందలి వచనము నువ హరించియున్నాను. అందు సూర్యోదయకాలమున వైకుంఠకాదశినాడు ఉత్తరద్వారమున విష్ణుసందర్శన మొనర్చుననునది గలదు. అది సామాన్యశాస్త్రమునీ శాస్త్రీగారు వ్రాసినారు. వరిన్ని ముద్రాన్ననివేదనమునకు ఉపకాలమును ఖండించి పిమ్మట ఉత్తరద్వారదర్శనము చేయవలయు నని యన్న విష్ణు సంహితావాక్యమును విశేషశాస్త్రమునీ దలంచి వ్రాసినారు. ఈ వాక్యమున ద్వారదర్శనమునకు కాలనిర్ణయము చేయలేదు. ముద్రాన్న కాలమే. దీనికాలమందు భోజ్యాసనమునకు యానమునకు గల కాలవిశేషము ఆగమశాస్త్రము వెలిగినవారికి విదితము గానిదికాదు. అది దాదాపు సూర్యోదయసమీపమునను. వీరు వ్రాసిన స్మృతిసారసముచ్చయమందలి విష్ణుగుప్తవాక్యము ప్రకారము ఉత్తమ విష్ణుదర్శనము చేయవలెనని భోజ్యాసనమునండియే ఉత్తరద్వారమును పొందించవలసియుండును. అందులో సూర్యోదయ అభము విష్ణుదర్శనమనియు గలదు గాన అభమదర్శనము కన్న ఉత్తమదర్శనము అందు గోరదగినది. ఈవాక్యమున్ను విశేషశాస్త్రమునీ శాస్త్రీగారి తాత్పర్యము. సామాన్యవిశేషశాస్త్రాలక్షణమును విరేఖల తీర్మానించువారిలో మాడుడు. ఆగమశాస్త్రప్రతిష్ఠిత ఫలములందు ఆగమ శాస్త్రము విశేషశాస్త్రముగాక సామాన్యశాస్త్రమునలయు ద్వారదర్శనమునకు కాలనిర్ణయము లేని విష్ణుసంహితావాక్యమున నేను చెప్పిన శ్రీప్రశ్న సంహితావాక్యమున కన్న విశేష శాస్త్రమునకు స్మృతిసారసముచ్చయము. అది అనేక స్మృతులలోని అంశములను సంగ్రహించి చేసిన గ్రంథముగనుండవలసింది గాన అది స్మృతులలో చేరును గాని ఆగమములలో చేరదు. అయిన అందు విస్తారమునుగూర్చి ఉత్తరద్వారదర్శనమును విధించియున్నది గాన దానినిన్ని ఆగమములతోపాటు ఈవాక్యమును గౌరవింపవలసినదేయును వింతగనవచ్చుది. “విద్యాస్థానంతు సర్వం ప్రతినియతనిజోపక్రియాంకే ప్రమాణం” అన్న చంద్రియ ఆగమములతోపాటు స్మృతిసారసముచ్చయము ఈవిషయమున పాటించదగదు. శాస్త్రమునకు అనకాక మెచట యని యడుగవచ్చును. ఆగమముతో గాక వేదవిధముగ ప్రతిష్ఠించిన ఫలములకు అని శాస్త్రవిశ్వాసము కొరకు దలంచిన ఉజ్జీయమును గాని వైఖానస పాంచరాత్రశాస్త్రములచే ఆరాధింపబడు ఆలయములకు శాస్త్రీగారు చెప్పిన విష్ణుగుప్తవాక్య మెంతమాత్రము అన్వయించజాలదు. అయితే విష్ణు సంహితావాక్యమే శ్రీప్రశ్న సంహితాతత్వము గాదని యడుగవచ్చును. శ్రీప్రశ్న సంహితలో ద్వారదర్శనమునకు కాలము విధించియున్నది. విష్ణుసంహితయందు ముద్రాన్న నివేదనకాలము దప్ప ద్వారదర్శనకాలము విధించియుండలేదు గాన శ్రీప్రశ్న సంహిత విశేషశాస్త్రము. విష్ణుసంహిత ద్వారదర్శనములో సామాన్యశాస్త్రమే నిలవినది. అనగా ఇతరశాస్త్రముచే విధింపబడు కాలమును నివేదింపమింజేసి శాస్త్రీకృతమత రెంటిని హద్దుకుని సమన్వయము చేసుకొనవలయును (సర్వశాఖా ప్రత్యయన్యాయము.) ఇట్లుగాక నేదో యొకటిపట్టి చేయవలసినదో శాస్త్రాధిపతిగము గలుగును. మర్యాదయున్నా గారు. ధనుస్సుతో సమానము మార్గశీర్ష మని ఇదివరకే చెలిపియున్నాను. సారాలాభములో చాందమాసము ముఖ్యమని శాస్త్రముల మర్యాద. ఈవిషయములను శాస్త్రీగారు త్వరచేత నో స్వాభిప్రాయ సిక్కిరణముకొరకొ గమనింపకపోయినది బోధ్యము. కాన మార్గశీర్షములో ముక్కోటి ఏకాదశి యని అప్పుడనుష్ఠించుటయే శాస్త్రస్థితిగాని పుష్కమిలో అనుకొనుట అశాస్త్రీయము. సర్వశాఖలు మార్గశీర్షములోనే చేసియున్నార గాని పుష్కమిలో చేయలేదు చూడుడి. ఇదియే చాలు వాదములోని న్యాయమును డెల్చుటకు.

వి. రామచంద్రాచార్యులు.

“భారతీయులకును బర్మీయులకును అన్యోన్య మేర్పడవలెను”

వారణాసి, జనవరి 29:—బర్మా సాంఘిక రాజకీయ ప్రచారకుడు మాంగ్ల మంగుటిగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ పు విద్యార్థుల సంఘమునం దుపన్యసించుచు జాతీయ స్వాతంత్ర్యము పొంద బర్మావారుకూడ భారతీయులవలెనే పాటుపడుచున్నారని చెప్పిరి. భారతీయులను బర్మావారును అన్యోన్యముగ మెలగుచుండవలయుననియు లేకున్న భారతదేశమున హిందువులను మహమ్మదీయులకును విభేదము లేర్పడుటచే ప్రభుత్వమువారికి బలము కలిగిన విధమున, బర్మీయులకు భారతీయులకు విభేదమేర్పడిన ప్రభుత్వమువారికి బలము అధికమై ప్రజలకే నష్టము కలుగునని మాంగ్ల మంగుటిగారు చెప్పిరి.

(అ. ప్రె.)

గజనవీమంత్రి వర్గము

అంత మొందవలెను

కలకత్తా మహమ్మదీయుల పట్టుదల
కలకత్తా, జనవరి 29:—గజనవీగారు మంత్రి పదవి నంగీకరించుటచే ఏర్పడిన పరిస్థితుల గురించి ఆలోచించుటకు స్వతంత్ర మహమ్మదీయ పక్షపు నాయకులగు అబ్దుల్ రూఫ్ గారి అధ్యక్షతన ఒకసభ జరుగునని ప్రకటింపబడెనుగాని, అల్ప సంఖ్యాకులు మాత్రమే సభకు వచ్చుటచే సభ ఆపుదల చేయబడెను.

కలకత్తాయందలి మహమ్మదీయులు రేపటి దినము ఉదయం కలకత్తా క్లబ్ కు ఊరేగింపుతో పోయెదరు. కలకత్తా క్లబ్ లో గౌ. గజనవీగారు బసజీయున్నారు. ఊరేగింపుతో వచ్చిన మహమ్మదీయులు కలకత్తా క్లబ్ నుండి మిర్జాపూర్ పార్కునందు గజనవీ మంత్రివర్గము పట్ల ఆసక్తులై తెలుపుటకై గొప్పసభ జరుగనని ముసల్మాను సత్రికా సంపాదకులగు మజీబూర్ రహిమానుగారు మరి రి మంది మహమ్మదీయ నాయకుల సంతకములతో కరపత్రములు ప్రకటింపబడినవి.

మహమ్మదీయుల ఊరేగింపు

కలకత్తా, జనవరి 30:—వెల్లి స్క్వేరునుండి మహమ్మదీయ యువకులు ఉత్సవముగ బయలుదేరి కలకత్తా క్లబ్ మీదుగా మిర్జాపూర్ పార్కువరకువచ్చి అచ్చట గొప్పసభ జరిపిరి. చక్రవర్తిగారితో కలిసి గజనవీగారు పనిచేయుకూడదనియు, యామంత్రివర్గమును అంతమొందింపటకై శాసనసభయందలి మహమ్మదీయులు పనిచేయవలయుననియు తీర్మానములు గా వింపబడెను.

పోలీసువారు మంత్రిగారిని కాపాలాకాయుట

కలకత్తా, జనవరి 30:—గౌ. గజనవీగారు చక్రవర్తి గారితో కలిసి మంత్రిపదవి నంగీకరించినది మొదలు నగరము నందలి మహమ్మదీయులు గజనవీగారి చర్యను ఆక్షేపించుచు సభలు జరుపుచుండిరి. కొంతమంది రాయబారులు గజనవీగారిని సందర్శించి రాజీనామా యివ్వవలయుననిగోర కలకత్తా క్లబ్బుకు వచ్చియుండిరి. గజనవీగారిని చూచుటకై కలకత్తా క్లబ్బుకు వచ్చిన వారు క్లబ్బుయెదుట ఆల్లరిచేసిరి. పోలీసువారి కివమయము తెలుపబడెను. ఒక పోలీసుసార్జెంటు కొంతమంది పోలీసువారితో క్లబ్బుమట్టుకాపలాకాయ నియమింపబడిరి. నేటిదినము గజనవీ మంత్రివర్గము నాక్షేపింప ప్రత్యేకముగ ఊరేగింపుజరుగనని తెలియగనే కాపాలాకాయ పోలీసువారి సంఖ్యఅధికముచేయబడెను. కాని ఇంతవరకు అపాయముగాని ప్రమాదముగాని జరుగలేదు. (అ. ప్రె.)

మహమ్మదీయులు సుప్రసూవాదిగారిని సందర్శించుట

మహమ్మదీయులు పలువురు నేటి దినము హెచ్. యస్. సుప్రసూవాదిగారిని సందర్శించిరి. ఈ సమయమున సుప్రసూవాదిగారు మహమ్మదీయులకు నాయకుడై గజనవీ మంత్రివర్గము సంతమొందింప పూనుకొనవలయునని రాయబారులు సుప్రసూవాదిగారిని కోరిరి. ఈవిషయమై ఆలోచించి రెండు మాడు దినములలో ప్రత్యక్షమొనగ సుప్రసూవాదిగారు వాగ్దానమొసగిరి. (అ. ప్రె.)

తంజావూరు వార్తలు

మాయవరం ఆరంటాంగి రైల్వేలైను

కుంభకోణం జనవరి, 30:—తంజావూరు జిల్లాబోర్డు సమావేశము నిన్నటిదినము సాయంకాలము జరిగెను. మాయవరం ఆరంటాంగి రైల్వేలైనును రైల్వేబోర్డువారు స్వాధీనపరచుకొనవలయునని ప్రభుత్వమువారు గావించిన నిర్ణయమును ఆక్షేపించుచు ఒక తీర్మానముగావింపబడెను. ఈరైల్వేలైనును రైల్వే బోర్డువారు తీసికొనిన అందులకు బదులుగ తంజావూరు వాగ్దానము. మాయవరం ట్రాంకువారు లైనులను జిల్లాబోర్డువారి కివ్వవలయునని తీర్మానింపబడెను.

వైనావారిపట్ల సానుభూతి

కుంభకోణం పురపంచమున నిన్న సాయంకాలమున, పంతులు అయ్యరుగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగెను. వైనావారి పట్లసానుభూతి చూపుచు, భారతనేలను వైనాకు పంపుటకు ఆక్షేపించుచు తీర్మానములు గావింపబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిగారికి లికనీరుమహారాజుగారు 29 వ తేదీ రాత్రి గొప్పవిందొసగిరి.

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరు

1. సాధారణముగ గుంటూరుజిల్లాలో వర్ష ములు బహుమృగ గురియును. ఈసంవత్సరము తొలుదొల్ల వర్షములు ప్రారంభించి పునాసకు కొన్ని తాలూకాలలో సుపయోగముగ నుండెను. వినుకొండ, వంగవోలు, పల్నాడు, కొంతకు సత్తెనపల్లి, నరసరావుపేట తాలూకాలలో పశువుల తరహా లేక ప్రజలు యిబ్బందిపడుచున్నారని ఇప్పటికి మారు నాల్గమాసములనుండి వానచినుకైనను లేదు. కుంటులు పులు పూర్తిగయెండియున్నవి. పైరుపంట బొత్తుగనీలేదు. రొక్కరువారికి సింధు కట్టుటకు ప్రజలకు యిష్టలే ఆధారము. పునాసపంట లేక, పైరుపంటలేక, ప్రజలేవిధమున శిక్షకట్టగలరే? ఈవిషయము పూర్తిగా జిల్లా పరిపాలనాధికారులు, యేమీ తాల్పకాలలో కలెక్టరుపూర్తిగా విజృంభించియుండెనో స్వయముగా సంఘాతముచేసి తెలుసుకొనవలెగాని తమతాజే గారుల రిపోర్టులపై సాధారణపడకూడదు. తహసీలుదారులు, విన్యాయనస్పెక్టరులు, తమనాకరీలకు భంగముచెప్పునని తలంక ప్రజలకష్టములను యున్న దున్నటుల రిపోర్టులను పంపలేదు.

2. ప్రజలు వారివారి గ్రామములలో బహిరంగసభలు రిపి వారివారి కష్టనిష్టలను తీర్మానముల మూలకముగ ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. తమండిన ప్రభుత్వశాకరులు ప్రభుత్వమువారికి తిన్నగ ప్రజలకష్టములను తెలియజేయరు. అంటు గల కారణములు లోకవిదితమే కదా? గుంటూరు తాలూకాలో మెట్టగ్రామములలో పంటపండి యుండలేదు. ఈ సత్తెనపల్లి నీటికలెక్టరు యిజిల్లాలో యెక్కువగ నుండవచ్చును. ఇప్పటికే కొన్ని గ్రామములలో నీళ్లులేక ప్రజలు తరగ్రామములకు నీటికై పోవుచున్నారు. ఇంకా నాల్గసములు జరుగవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు పల్లెగ్రామములలో నచ్చటచ్చట బావులు త్రవ్వించవలసియున్నది. జిబోర్లు, తాలూకాబోర్లు యెక్కువగ నీటివిషయమెట్లు వెచ్చించి చరిత్రలు మార్గమధ్యమున పెట్టింది ప్రజల తోడ్పడ ప్రారీతులు. బోర్లు పీపాలతో నీళ్లును తెప్పించివేంద్రలు రాధాపేట, మధ్యమధ్య, 10 మైళ్లకొక్కటి పెంచవలెను. పంచముల విషయమై బావుల త్రవ్వించి వారికి క్లిలి సహకారులుగ నుండవలెను.

3. గుంటూరులో నీవత్సరము నీటికాటకము తప్పక క్లు సూచనలపైకే కనబడుచున్నది. వెంగళియపాలెం నీటి ప్లయి యాసంవత్సరము చాలకుండును. అప్పుడే నీరురారుట క్కువగ నున్నది. తిరుబండారముల ధరగతులు యెక్కువగ న్నయి, యెండలు తీక్షణముగ నున్నయి. రాత్రిపూట ంచెము చల్లగ నున్నయి. ఆరులైటపడుకొనుటకు తగిన నీరులేదు. దేర్బడుచున్నయి. కలెక్టరు కళలు స్ఫుటముగ బడుచున్నవి. కామధాన్యముల ధరలు పెరగినవి. ధా

న్యము ధర పెరగుచున్నది. చొప్ప లేనేలేదు. పరిగడ్డి ధర పెరిగినది. మెట్టతాలూకాలలో చొప్పపంట లేనందున యివి మమపరిశితు లేర్పడినవి.

4. కలెక్టరు సమయమున పరిపాలకులు ప్రజలకు తోడ్పడుట పరమ ధర్మము. ప్రజలు తేమముగ నుండి భాగ్యవంతులుగ నున్నపుడే పరిపాలనము సాధ్యముగ నున్నదని యెన్నదగును. ప్రజలు తిండిలేక గ్రామముల విడచి పల్లపు గ్రామములపై ఆధారపడియున్నపుడు, పల్లపు తాలూకాలు మాత్రము యెం పికాలము భరింపగలవు. ఈమధున నేను నరసరావుపేట తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములకు పోయి చూచినపుడు గొడ్డపక్క 400 లేక 500 ప్రజలు గుంపులుగ వారి వారి సంతకములతో కెల్లకొండ కాపురము చేయుచుంటు చూచి "ఎప్పుడు కేసుమండిరి?" అని నేనువారిని ప్రశ్నించితిని. అంత వారు తూర్పు గ్రామములకు పోవుచుంటిమి. బ్రతుకు పోవు చుంటిమి. పంటలు పండలేదు. మాలివాల్ చేసుకొని బ్రతుకు పోవుచుంటిమి చెప్పిరి. ఈభాగ నివారణోపాయములు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే అమలించి యెక్కువ సాయు అప్పు తెచ్చియైన యి భాగను నివారింది ప్రజల పన్నులకు పాత్రలు గల కేమోదాయకము, పరమ ధర్మము!

5. "కృష్ణా రిజర్వాయరు" ప్రాజెక్టు విషయము యీత రూమున ప్రభుత్వమువారు చేపట్టిన రెండవవిధముల యీ కలెక్టరు తరుమగలదు. ప్రస్తుతము చీవజనులు కడుపునిండుగతిండి తిని బ్రతుక బాలురు. రెండవది యెచ్చటచూచిన మెట్టతాలూకాలో నీరులిది పచ్చనిచేలచే నిండి లక్ష్మినిగోరుచుండును. కాశ్వత్తుముగ గుంటూరు, కృష్ణా, కొంతవరకు నెల్లూరుజిల్లాల యందు జలముతోండవూడుచుండును! ఎప్పుడును పంటలుపండు చుండును. ప్రభుత్వమువారికి మితిలేనిలాభము కాశ్వత్తుముగవచ్చు చుండును. ఇట్టిగొప్పపని యీయేమి ప్రారంభించిన యీకలెక్టరు మెట్టజిల్లాలనుండి తరమబడును. కృష్ణానదినుండి నీరుయెక్కువ గ సముద్రమునపడి నిరుపయోగ మగుచున్నది. మనజిల్లానాయకులు శాసనసభలయందు యిట్టిశాశ్వతమైన సౌఖ్యమొనగవలల చేపట్టవలెనని తీర్మానములంది ప్రభుత్వమువారికి వారికర్తవ్యమును గుర్తించునట్లు ప్రయత్నిం ప్రార్థితులు.

చట్టి నరసింహారావు

తేలు మండు

వెల నీసా 1-కి 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0
తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధన రములవెంట పెద్దనరమువగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టి నచోటును బండపారునట్లులుచేసిన, బాధతగ్గును. ఈద్రావకము ననేములు పరిశీలించిరి. ఇది మిగులసూక్ష్మ గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుమీదా గల సీసాలలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న, తాము బాధపడక నితరులకు పూర్వము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది. అమ్మ తాంబూలం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పూరచంద్రదయము.

బంగారముతో చేయబడినది. బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము. వ్యాధులపాలిటి వజ్రాయుధము. మేహములు, క్షయ, పాండువు, పురాణజ్వరములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, పాలుమారిక, క్యాస, కాస, అశీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, తగిలోగము, కుక్కనష్టము, కుసుమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్తవ్యాధులను ఖండించుటయే గాక, కాంతిని, బలమును పుష్టిని, వీర్యవృద్ధిని గలిగించు అద్వితీయమయిన భౌవధరాజము. తలం 1-కి రు. 12-0-0 20 మాత్రల నీసా రు. 2-8-0 8851
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-8-0 క్యాంబరును క్యాట్టానును ఉచితము.
పి. శి. పి. అండు కంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

మీరవును ఉపయోగించుము.
ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాంతరేపకము, 30,000 వైద్యులవైద్యునిభిన్ను నాను. పెన్సిల్వ, పారిస్
జీను ముట్టును, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కులు.
To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

పులిసరుకు (31-1-27)

ఇరువదిగజములు (సీన్), ధరలు
కారికామల్లులు—22 X 22 ముంగిసూరు (2) రు 8-6. సరాసరి రకము రు 7-6.
కారికామల్లులు—22 X 22 వేరు రకములు (2) రు 7-14-0. సరాసరిరకము రు 6-14-0.
తెలుపుముల్లు—1708 (సెట్) రు 12-4-0 గ్లాస్ 9000 (సెట్) రు 12-9-0 ఎత్. ఎత్. 73 రు 8-2-0. ఇ. సి. 73 రు 8-4-0, 881888. రు 13-4-0; 8973 రు 7-10-0 1702 రు 10-2, ఆర్. 73 రు 7-10-0; Z. 73 రు 10-12; Z Z. 73 రు 8-0-0. 7563 రు 7-10; G. A. 83 రు 7-0. G. G. 83 రు 7-12;
వైట్ మరటిండులు H. K. 62 రు 14-8.
నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) —ట్రాక్ — రు 4-6-0 చలువ(కొంగ)రు 7-8; చలువ(ఎనిటి క్లెట్)రు 12-0 సవరను 40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నక్షత్రము రు 9-10-0 60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) అడకతెర రు 16-8-0; నెమలి రు 15-4; గడ్డిబుంకి రు 8-6-0, ఎద్దు గడియారము రు 8-8-0; పెన్సిల్ రు 8-4-0. 60 నెంబరు జపాను (పది పానులకట్టు) — నీలంచేప రు 16-6-0.

లోహములు
ఇనుము:— చెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బాదవకు ధర 81-0, రు 82.
ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిప్ మాన్) రు 232, రాగిరేకు రు 255;
టిన్ రేకు:—(80 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి రు 22-0.

కలాయి పెంకురేకు: — 24" గేజి 6" 7" 15-6-0 8" 9" 10" రు 15-6-0.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—
సార్వే ఆపుమార్కు రు 13-8-0, 14-0-0. నెమలి రు 11-4-0 "చార్ మిని" సంచి 1-కి రు 8-2-0.

చక్కెర
(రెడి) రు 84-12-0. మార్చి రు 84-10-0. నాయ్దా ధరలు ఫిబ్రవరి రు 84-12-0; ఏప్రిల్ రు 84-15.

వేరు సెనగపప్పులు
మార్కెట్ ధరలు:— "మిషిన్" రు 52, 52-8. సాదాపాను రు

వేరు సెనగనూనె
"గానుగ" రు 127. "నెన్" రు 118.

ఆముదము
(గ్రామధర) రు 107.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టిక్కి
ఎడ్డుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రతులు) రు 0 14 0 రు 0 14 6
" (తేలిక) రు 1 1 6 రు 1 2 3
" బెంగళూరు (8 1/2 మొదలు 10) రు 0 14 0 రు 0 15 6
" " (తేలికైనరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 3
" (విజయనగరం 7 1/2 8) రు 0 14 9 రు 0 15 8
" (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 1 0 3 రు 1 0 5
గేడతోలు రు 0 10 8 రు 0 10 9
గేడమాడతోలు రు 1 1 6 రు 1 2 0
ఆవుమాడతోలు రు 1 13 6 రు 1 14 6
మేకతోలు రు 2 7 0 రు 2 14 0
గొట్టతోలు రు 2 10 0 రు 3 1 6

పదునుచేయని పచ్చితోలు
బెంగళూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 185 0 0
బెజవాడ మేకతోలు " రు 160 0 0 రు 170 0 0
బెంగళూరు గొట్టతోలు " రు 130 0 0 రు 170 0 9
బెజవాడ గొట్టతోలు " రు 130 0 0 రు 180 0 0
ఆవారముపట్ట బాదవ 1-కి రు 26 0 0 రు 33 0 0
కొన్నంపట్ట " రు 20 0 0 రు 23 0 6
కరకాపట్ట " రు 30 0 0 రు 45 0 9

వృత్తాంతలేఖలు

పోలవరం ఏజెన్సీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జనవరి 28:—ఈ సంవత్సరము వర్షములు సకాలములో లేక మెట్ట సస్యములు చాలవరకు నష్టపడినవి. పల్లపు పైర్లు నీటియందడిచే పూరాపంట పండకపోవుటయేగాక కొన్నిచోట్ల యెండిపోయినవి. ఈమధ్యకరిగిన అకాలవర్షములచే పనలమీద ను నూర్చుదుమీరను గల బొన్న వులన మొదలగు సస్యములు కొంత నష్టపడినవి. పప్పుసస్యములు పూర్తిగాపోయినవి. ఆహారపదార్థములకు ధరలు పెరిగిపోయినవి. యేజికోసీగో కడుపు పొడ యీసంవత్సరము యెక్కువగాయింనునేమోయని ప్రజలు భయపడుచున్నారు.

పోలవరం యూనియన్ బోర్డు

డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రామస్థలను రావించి యొకసభ చేసెను. అందు శ్రీపాద సుబ్బారాయుడు కాన్పులుగారు తమకు యూనియన్ అసనసరమనియు పన్నునిచ్చుకొనలేమనియు చెప్పి ప్రజల అసమ్మతినిదెప్పిరి. మరికొందరు యెన్నికయు, నియోజకమునుగాని, డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి తృప్తియపంపును ఖండించిరి. వారు ప్రజల వాదనల గుర్తించనందున గ్రామస్థులు సభవిడిచిపోయిరి. అంతట స్టేషన్ బోర్డు నొకదానిని యేర్పరచి గ్రామంలో యిద్దరు ముగ్గురను ప్రోత్సాహపరచి బోర్డు పూర్తి చేసిరి.

జిల్లా కలెక్టరు నిరంకుశత్వము

యూనియను తమ గ్రామంలో పెట్టుట అసనసరమనియు పన్నునిచ్చుకోలేమనియు ప్రజలు, శ్రీపాద సుబ్బారాయుడు కాన్పులుగారి నాయకత్వముక్రింద జిల్లా కలెక్టరును మహాజనులతో సమీపింపగా అర్జీపుచ్చుకొననియు, తమమాటలు వినననియు చెప్పి వెడలిపోయెను.

కారొనేషను సత్రము

ప్రజలవల్ల విరివిగా చందాలు వసూలుచేసి యీసత్రం కట్టించిరి. బోర్డులో చేర్చి అడ్డెలు వసూలు చేయుచుండిరి. డబ్బుపోయినప్పటికీ ప్రజలకు చాలా ఆఘాతముగా యుండేది. సుమారు 7, 8 మాసములనుండి యిండియా బోర్డువారి ఆఫీసు పెట్టిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరువారు కాపురముంటూ యున్నారు. అందుచే మిగిలియున్న భాగములో పీరికివారయిన యేజికో సీప్రజలు బాటసారులు అందు బసచేయుటకు భయపడుచున్నారు. ప్రజలు బసలు కుదురక చరిగాలిలో పంజలపాలై బాధపడుచున్నారు. కాసనసభ్యులు యీసంగతి కనుగొనుదుగాక.

గోళ్ళనువార్డు

ఇదివరలో గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చుటకు విరివిగా చందాలు వసూలుపర్చినారు. చాలడబ్బు పండిస్తుపాకలు అలంకారములకు వ్యర్థము చేసినారు. మిగిలిన ధనముతో ఆసుపత్రి వార్డుబకటి కట్టించి దానికి పైనామధేయం పెట్టినారు. దీనిని జిల్లాకలెక్టరుగారు 24-1-27 తేదీని తెరచినారు.

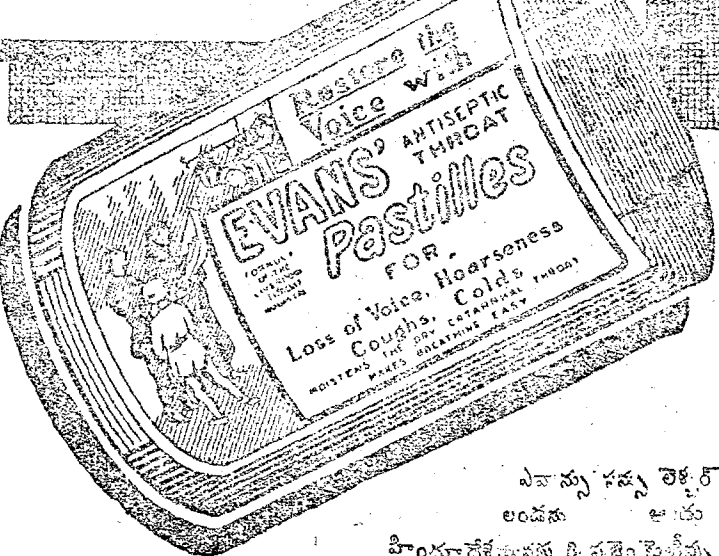
పోలవరంలో ఆందోళన

కడచిన పెట్టెంబరునెలలో భద్రాచలంలో సమావేశమైన యేజికోసీజిల్లాబోర్డుసభలో పోలవరం గ్రామం తేది 1-4-27 నుండి యూనియనుగా మార్చుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ విషయమునుగూర్చి బోర్డుమెంబర్లు గ్రామస్థులను యెన్నడూ సంప్రదించలేదు. తీర్మానముయిన తరువాతమాడ ఆసంగతి వారికి తెలియపరచనూలేదు. గ్రామస్థులు తెలుసుకొని దర్జిలాను అర్జీలుయిచ్చినప్పటికీ అవి బుట్టవాఖలయినవి. జనవరి 28 తేది సాయంత్రము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు గ్రామస్థులను నోటికు మూలముగా ను ట్టుకుములముగానూ వర్తమానము చేయగా పలువురు పెళ్లి తమయసమ్మతిని వెలిబుచ్చి బోర్డువారి ఆక్రమణకర్మను ఖండించి తమభాధలను దెప్పిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరువారు ఆమాటలన్నియు విసుగుచలతో పెడచెవుల దెట్టి గవర్నరుమెంటు ఆర్డరుననుసరించి తాము మెంబర్ల కెన్నుకొన నతననియు చెప్పగా మేము యెన్నుకోమనియు అధికారులే ఆపనిమాడ వారిబోక్యము లేకుండ చేసుకోవద్దననియు చెప్పి యీ ఆందోళన యొక్కసాదీ నెడలిపోయిరి. అప్పుడు జిల్లా

మీరు మీకుకలిగేడి బిలుబుల
విషయములో ఉవేక్ష చేయకుడు!
తైల్యము శరీరమునకు హానికరము. అందువలన వెంటనే దానిని నివారించుకొనవలెను. తేనియెడల అపాయము సంభవించవచ్చును. ఇవాన్సు యాంటిసెప్టిక్ ఫ్రోట్ పాస్టిల్స్ తైల్యమును, గొంతు నొప్పిని రాకుండ కాపాడుటలో అద్వితీయమైనది. ప్రతి నెడ్యుడును (డాక్టరు) ఇవి బాగుగా పనిచేయునని తెలియగలను.

యాంటిసెప్టిక్ (ఫ్రోట్ పాస్టిల్స్)
ఒకాదనందు, కెవల్ ములందను దొరకను.

ఏవాన్సు కస్టు తక్కిన అందుకంటే లిమిటెడ్.
లండను ఆరు లివర్పూల్.
హిందూచేరునను రిప్రజెంటేటివు యాఫ్. డిల్లీయు. బిన్ మేకా.
బొమ్మరాళ్ళు కెంజరు 318, బొంబాయి.

కలెక్టరు గ్రామంలోనే మకాంచేసినందున వారి వ్యర్థభూదా వెల్లి తమభాధలను దెబ్బచూ అర్జీని దాఖలుచేయ బోగా కలెక్టరు అర్జీ తీసుకొననని నిరాకరించి గ్రామం బాగుపడుననియు గవర్నరుమెంటు విరాళములు విరివిగా నొసంగుదుననియు బుజ్జించిరి. గ్రామస్థులు చెప్పుకొను సంగతులమాడ వినినయీదుట తమ ఆర్జీలోని అంశములు ఆలోచించి తమ సత్తరువులు చేయవలసినవిధి కలెక్టరు గుర్తించలేదు. అంతట గ్రామస్థులు యొకబహిరంగసభ గావించి బోర్డుగారియొక్కయు గవర్నరుమెంటువారియొక్కయు నిరంకుశత్వమును ఖండించుమా యీ అంశము కాసనసభ్యులు ముందు కాసనసభలో చర్చకు తీసుకు రావలసినదిగా కోరుమా తీర్మానము గావించిరి.

బె జి వా డ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సోత్ ఇండియా ఛాంఫియన్ టోర్న మెంటు

జనవరి 28:—బెజవాడ పట్టణమునందున్న ఆంధ్రాకింఖానా ఆవరణలో దాదాపు కలరిగజాలవంటి ఆడబడుచున్న టెన్నిసు, బాడ్మింటన్, కాలిబంతి, మస్తీ, ఈత పంజెములు నిన్నటి సాయంత్రము సమాప్తిచెందినవి. వివిధమైన పంజెములలో గెలిచిన వారికి బహుమతుల నొసంగుటకును, వారి నభినందించుటకును నిన్న సాయంత్రము ఆటల ప్రదేశముననే గొప్పసభ జరిగినది. జిల్లాకలెక్టరు యాఫ్. డబ్బు. స్ట్రావాన్సు, ఐ.సి.యస్. గారు అగ్రాసవాధిపత్యమును వహించిరి. వారి సత్కీలకము బహుమతులనిచ్చెను. సభకు పూర్వము క్రెండ్స్ గంపెనీవారు, ఫోటో గ్రాఫరు టీసీ. గెలిచినవారికి బహుమతుల నొసంగిన పిమ్మట అగ్రాసవాధిపతిగారు కమిటీవారిని, ఆటలలో పాల్గొనినవారిని అభినందించుచు ముచ్చటించిరి. ఆంధ్రదేశములో అందరును సమావేశమగుటకు తగినస్థలము బెజవాడపట్టణము ఒక్కటియేయని గట్టిగా తెలియజెప్పిరి. బెజవాడనుగూర్చి చక్కగ బహుమంది తెలుసుకొనవలక సోయినందుకు వారు చింతించిరి. బెజవాడలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందుకు కూడదని ఆంధ్రోత్సవదేయచున్న గుంటూరు మున్నగు పట్టణములవారి యత్నమును నిరసించిరి. బెజవాడయొక్క శీతోష్ణస్థితి చక్కగనున్నదనిరి. బెజవాడ మహాపట్టణముగాక యని దీవించిరి. ఎల్లరకు పంజనము లర్పించుటతో సభ ముగించబడినది. శ్రీయత నారు మంచి నారాయణమూర్తిగారిని టెన్నిస్ ఆటలో వారికిగల నైపుణ్యమును ఇంగ్లాండులో ప్రదర్శించుటకై పంపుటయును, బెజవాడ ఆంధ్రా కింఖానా ఆవరణలో టెన్నిసుకోర్టులకు ఆరాయుల నేర్పరుపుటయును, ఈ ప్రదేశముననే క్రికెటు ఆట

నభివృద్ధికి తెచ్చుటయును ఈ కమిటీవారి ముఖ్యోద్దేశము యున్నది. ఈయన్దేశ్యములు నెరవేరుటకై శ్రీబళ్లారి రాఘుచార్యులవారు ధనసహాయము చేయుట కుద్యుక్తులైయున్నారు వినుచున్నాము.

శ్రీ త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవములు

శ్రీ విజయవాడ త్యాగరాజభక్త బృందమువారు పూలు ప్రకారం శ్రీ త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవములు త్యాగరాజులవారి నిత్యాదివసుల పువ్వు బుగ (22-1-27) లు లగాయతు రి గోజాలు విజయవాడ అరంజిత్ సత్రము దు అతివైభవముగా జరిపి పుగవాసులను పొరుగురి అతిధుల ఆరంభమున నోలూడించిరి. ఈ ఉత్సవములు జరుపుట యీ సంవత్సరం పురజనులను ప్రోత్సాహపరుచుటలో శ్రీతులు పోలూరి వెంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు, దామాధనరావుపంతులుగారు మిగుల కృషిచేసినారు, గానదాస్యములను రప్పించుట, సంగీతసభల నేర్పరుచుట కార్యములలో సంగీతవిద్వాన్ హనుపల్లి రామకృష్ణమిగుల శ్రద్ధవహించి కార్యం నిర్విఘ్నముగా కొనసాగి భోజనసతికి చోడవరపు దేవప్రాజుపంతులుగారు మును యిచ్చి భక్తబృందమువారికి తోడ్పడినారు. బెజవాడ వర్తక సంఘమువారును, న్యాయవాద ఇతర గృహస్థులును వారివారి కత్త్యుహసార విరాళముగానకళయందు వారికి గల అభిమానమును వెల్లడించి విజయవాడ ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు నీటిపాడ్డకు కాలములోనే శ్రీ త్యాగరాజులవారి మందిర నిరావారి ఛాత్రావ్రతిష్ఠయున్న జరుగగల ఏర్పాటులు ఆలోచించుచున్నారు.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన వీర్యమును టకు లోక ప్రసిద్ధిచెందినది. స్వప్న మందుగాని మాత్రే కాని వీర్యము స్థితముననున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయుటకు, సపుంసకత్వమును తొలగించి యావన మొగను, గాను కయినను కెండుగంటలలో నరము, బలము నిచ్చు ధారకులును అనుభవించునట్లు చేసి సంక్రమంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడు 20 మాత్రలు నీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరే

ఆర్యవైద్యశ్రమం,
1159-1027 13, బైరాగిమఠం వీధి, మదరా

నెల్లూరుజిల్లాలో క్రొత్తరైల్వే యావశ్యకత

కఠిన్మనసి

(పాలపాటి పాపిరెడ్డిగారు)

నెల్లూరుజిల్లాలో క్రొత్తరైల్వే యొక్క యావశ్యకతను బహిష్కరించు చాలాకాలమునుండి జిల్లాబోర్డువల్లనేమి, ప్రభుత్వమువారివల్లనేమి, ప్రజలవల్లనేమి, విచారించబడుచున్నది.

ఈ జిల్లా తూర్పుతీరమున తూర్పుతాలూకా లగు ముప్పా, నెల్లూరు, కోల్లూరు, కావలి, కందుకూరుతాలూకా లుండగా దేశవాదముండి మదరాసునకు రైలుమార్గము నిర్మింపబడియున్నది. తూర్పుతాలూకాల ప్రజలకు చాలాభివృద్ధియై నున్నది. పశ్చిమతాలూకాలవారికి ఎటు రైలును వెళ్లవలె నున్నది. 50 లేక 60 మైళ్లకన్న పెక్కుదూరము పోవలెను. గ్రామము సరియైనది. ప్రభుత్వమువారివలన వ్యాపారమున పీడయే అంతరాయము గలుగుచున్నది.

రైలు కీపరిశీలనలు నిండదుర్యుతముగా నున్నవి. రైలు ప్రాంతములలో ధాన్యము పుట్టి 1 కి 100 లు వెలగలిగి పప్పులు యావశ్యము తాలూకాలలో 70 రూపాయలకు సహిముఖియై కుండుట ఎట్టివిపరీతమో కనుగొనడు. ఇదిగాక గ్రామ ప్రాంతములనుండి దిగుమతికాగిన సరకులకు యెచ్చటివెల ప్రాంతములనుండి చెప్పబడదు. ఈవిధవ్యవస్థలవల్ల రైలు ప్రాంతములకు తమధాన్యములకు మంచివెలురొకడు తాము కొనవలసిన సరకులు బాప్తివెలు పెట్టకాలకు ప్రసంగిపోవుచున్నాడు. మొదల లాచించువా రెవరు? వీరుగరింపబడుచున్న మెయ్యది? మానవసృష్టి పరిహారోక్తి యెట్లు?

తూర్పుతాలూకాలకుండా దేశవాదముండి రుద్రాసున రైలువేసిరింపబడియున్నది ఆవిధముననేపశ్చిమతాలూకాలకు, రావూరు, ఆత్మనూరు, ఉదయగిరి, కనిగిరి, తాలూకాలలో నొక క్రొత్తరైల్వే నిర్మింపబడవలెను. కాట్వాడినుండి ప్రాంతాలమీదుగా, గూడూరికి ఒక ఆయోమార్గము (మీటర్ గేజ్) వేయబడియున్నది. కాట్వాడిలో బయలుదేరిన బండి గూడూరులో ఆగిపోవుచున్నది. అలైను గూడూరులో ఆగి పోకుండా గూడూరునుండి, రావూరు, పెనుకొండ, కలువూరు, అనంతనగరం, ఉదయగిరి, పామూరు గుండా కంభం ప్రాంతము కలిపిన చాలమేలుగానుండును. దేశవాదముండి కంభం మీదుగా గుంటుల్ల పోవుమార్గము (మీటర్ గేజ్)లో నీ నిత్యరైలు కంభంమీద కలయగలదు. కాట్వాడినుండి గూడూరుకు యిప్పుడు ప్రాంతమార్గముండనేయున్నది. ఇప్పుడు మొదలుకొని కంభంవరకు (మీటర్ గేజ్) వేయవలసి

గులభముగా కాగలదు. ఒక్కపెన్నానది గరం ప్రక్క పనులన్నియు నిరంతరము చాలా అనుము, చాకగను నెరవేరగలవు. గూడూరునుండి కంభంవరకు 150 మైళ్లదూరముకంటె బాప్తిరేదు. ఈనూట మైళ్ల క్రొత్తమార్గము వేసినప్పుడు కాట్వాడిలో చేరిన బండి సరాసరి కంభము వచ్చి పడు. యీ మార్గము వేయించినచో సరియైన ప్రయోజనముని ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టగలదు. మని యున్నది. యీయున్నది యెందువలన విస్తారమున తాలూకాలో కలప, పెనిగొండల భూసాయములకు యెక్కువయ్యెను. కలువాయి అల్లము తమల పనులు, బొన్నలు, కాయధాన్యములు తరగేమునికి ముఖ్యము యొసమతిపానము. అనంతనగరం నది, వింజమూరితమలపాపల యొసమతియు ఉదయమునకు రాగులు బొన్నల యొసమతియు నెన్న

ది. మోపాడు రిజర్వాయరుక్రింద వడ్లు విశేషముగా ముతి కాగలవు. చింతలేమి క్యాటిలుఫారము అభివృద్ధి చెందుగలదు. ప్రయాణికులు మదరాసు పోవలసిన గూడూరు గరంకి పెద్దబండ్లు (బాడ్ గేజ్) ఎక్కి సుఖముగా పోగలరు. దీన్ని లైనులకన్న ముఖ్యమయినదని నాయభిప్రాయము. నెల్లూరుజిల్లాబోర్డువారు 1913 లో రైలువేయు సుద్దేశ్యముతో, లుసెస్సుకోదానిని నిర్మించిరి. ఆ సెస్సుక్రింద, వసులు యికపైకము యెచ్చటికి ఘనము 7 లేక 8 లక్షలరూపాయల న్నవలు. గతసంవత్సరముందు జిల్లాబోర్డువారు కావలినుండి ఉరుగిమీదుగా పశ్చిమమునకు వెయ్యవలయుననియు, పడు

ర్నాలకు వెయ్యవలయుననియు ఒకటి రెండు

లైనులను నూచించి తమకున్న స్వల్పగన మాప్రయత్నమునకు చాలవని విమంచుకొనిరి. విరమించుకొనకపోయినను ఆరెండులైనులలో యేలై నయినను ప్రజలకంతగా మేలుకలుగజోదు. యేలైన, పడుగుపాటినుంచి దోర్నాలకు రైలువ్రంజే రైలు మయ్యుప్కల పదిమైళ్లలో నుండు వారికి అందుబాజేగాని, రావూరు, ఉదయగిరి, పామూరు ప్రజలగతియేమి? యెట్లు ఆలోచించినను పడవరతాలూకా లన్నిటినుండా ఒకలైనుపోవుటవల్ల పశ్చిమతాలూకాల ప్రజలందరకు అందుబాటుగో నుండగలదని నా యాశయము. మరి యొక మార్గము రచి. టి. సి. గత సంవత్సరమున ప్రభుత్వము వారు మదరాసునుండి కాళహస్తి పామూరుమీదుగా కంభమునకు ప్రత్యేకరైల్వే నిర్మించెదరని వింటిమి. అదియును మా పశ్చిమ తాలూకా వాసుల కంభంకి అందుబాటులో నుండునెగాని నేనిప్పుడీవ్యాసమున నూచించినమార్గమునకంటె ఎక్కువ డబ్బుఖర్చు అగుట కాస్పదమును. ఫలితము మాత్రము రెండు లైనులయందును ఒకలైనుని నాయభిప్రాయము.

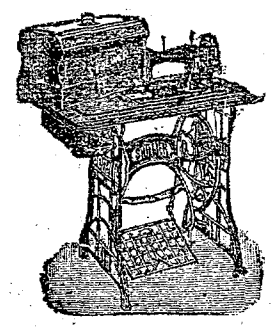
యీ క్రొత్తరైలు పడినప్పుడు యీ జిల్లాలో పశ్చిమమున నొకటియు తూర్పున నొకటియు రెండు రైల్వేలైనులు యేర్పడును. అప్పుడు జిల్లాబోర్డువారు తాము నేకరించిన రైలు సెస్సు ఖర్చుపెట్టి అచ్చటవృద్ధులనగా (1 కావలి ఉదయగిరి 2 పడుగుపాడు దోర్నాలు 6 యాదాయపాశం కలువాయి) యీ మూడు చిన్నలైనులచేత తూర్పులైనును పడమరలైనును సందించవచ్చును.

ఆంధ్రుల నిరంతరప్రయత్నములవలన, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువేయారినది. దైవవ్యయన్నచో సచిరకాలముననే ఆంధ్రజిల్లాలన్నియు నొక ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నేర్పడగలవు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకుతేనే, ఆంధ్రరాష్ట్రమునకును, ప్రధాననగరము దేశవాద కాక తప్పదు. దేశవాదము వెళ్లదలచిన మా పడవరతాలూకాల ప్రజల కీ నూతన మార్గ మెంతయో సహాయకారి కాగలదు.

ఇప్పుడు దేశమునం దెటుంచినను, "అన్నమో రామ చంద్రా" యను ఆర్థరామములే వినవచ్చుచున్నవి. యెవడేవత యిచ్చా వివరమెనర్చుచున్నది. యిట్టి కఠిన్మనసులో కఠిన్మనసులు (ఫామికో వర్మన్) లేట్టుట ప్రభుత్వమువారి కనీస ధర్మమైయున్నది. వెనుక మదరాసు గవర్నరు, బ్రిటిష్ గూడు దోరగారు సముద్రతీరమున నుపకారమును (త్రెవిన్చి బీచనాదల ను పోషించినరీతిని, ప్రకృతము మద్రాసు గవర్నరుగారగు, పునతనమించిన, శ్రీ గోవత్ ప్రభువుగారు గూడూరు మొదలు కంభంవరకు నీ క్రొత్త రైలుమార్గమును వేయించి, కఠిన్మనసు కట్టకట్టలేకను, తినుటకన్నములేకను, మాడుచున్న బీచకుటుంబములయొ ముట్టియందలి పడమరతాలూకా ప్రజలయొక్కయు దుష్టతలను పాధ్యమునంత త్వరలో నంతరింప జేయుదురు గాక.

యెవడేవత యిప్పుడే తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. ముందు వైత్రై వైకాళములలో (యే-పెయి-మేయి) పరిశీలనలేట్లుండనో యూహింపబాలము. ప్రభుత్వమువారు రెండుమందగా పని ప్రారంభించుదురో అంతమేలు. కాలాతీతమైన బీచలెక్కడు సంకటములకు గురియయ్యెదరు.

స్తోవరు కుట్టు మిషనులు రొఖధర 120/-

ఇది జర్మనీయందు తయారు చేయబడినది. విశేషకాలము వరకు పనిచేయగలవు. ప్రతిపట్టుమందును యేజుట్టుకావలెను. సి. హెచ్. శోభనాచలం అండ్ సన్స్ చిలకలపూడిపొన్న, మచిలీపట్నం. రేవుల విషయాలను మాడ మేము అమర్చుచున్నాము.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు ఆరోగ్యము, విశ్వరము, ధనము వీటినే నూనవుడెప్పుడు కాక్షించును. వీటిని సంపాదించుటకు మమిరేయకట్టపడనవసరములేదు. అయితే 150 పుటలు గల

కొ మ శాస్త్ర ము ను

చదివినచాలును. ఒకకార్డు వ్రాసిన మీకు యినాముగా తపాత్ ఖర్చులేక పంపబడును. 219

అంతకన్నిగ్రహపార్శ్వ, 25, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంచీ: మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

చెన్న పురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ జనవరి 31-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు.			
దనియాలు బా 1-కి రు 63 0 0	మొదలు	70 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి ,, న 42 గలవి రు	12 4 0	14 12 0	
నెల్లూరివి ,, డిటో ,,	15 8 0	16 0 0	
డిల్లి ,, డిటో ,,	16 4 0	16 8 0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0	
సువ్వులు ,, ,,	22 0 0	25 0 0	
2. ధాన్యము పప్పులు.			
కందులు బస్తా-1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0	
సెనగలు ,, డిటో ,,	13 0 0	15 0 0	
పెసలు ,, డిటో ,,	15 0 0	16 0 0	
మినుములు ,, డిటో ,,	16 8 0	18 0 0	
ఉలలు ,, ర 165	9 0 0	9 12 0	
3. నూనెవస్తువులు.			
సువ్వులనూనె బా 1-కి ,,	153 0 0	156 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పుబా-1-కి ,,	48 0 0	52 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	45 0 0	47 0 0	
వేరు సెనగనూనెగానగబా-1-కి రు 127	మిషకానూనె	118 0 0	
ఆముదము బా-1-కి ,,	107 0 0	108 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి ,,	64 0 0	65 0 0	
కురపసుపు ,, ,,	15 0 0	30 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	115 0 0	126 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఱుగు 1-కి	రు 40,45		
కాళహస్తిపాయకట్టు ,, ,,	50,55		
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	81 8 0	5 6 00	
5. ఇనుము.			
పట్టారకం బా 1-కి ,,	83 0 0	85 0 0	
చదరం ,,	81 0 0	82 0 0	
రవుండు ,,	80 0 0	85 0 0	
6. నూలు.			
పుట్లూరు యేనుగ నెం 20 పెట్టె 1-కి ,,	3 12 0		
నూళయేనుగ నెం 20 ,,	6 4 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ ,,	6 4 0		
నెం 24 ,, లాకి ,,	6 4 0		
నెం 60 ,, కారం ,,	9 2 0		
నెం 12½ జమ్మరు ,,	4 12 0		
నెం 40 ,,	8 12 0		
నెం 44 ,,	4 11 0		
నెం 14½ పాండినే ,,	5 0 0		
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,,	4 12 8		
నెం 20½ న్యూకాటన్ ,,	6 1 2		
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు ,,	5 8 0		
నెం 12½ ,,	5 3 0		
నెం 14½ ,,	5 8 0		
నెం 12½ చూళ ,,	5 0 0		
నెం 16½ ,,	5 6 0		
7. దూది.			
బోండావెట్టు బాచుమ 1-కి	రు 800 0 0		
పల్నాడుదూది ,,	145 0 0		
8. లోహములు.			
శెండి 100 కులంగికు ,,	64 14 0	65 0 0	
బంగారు, తులము 1-కి ,,	21 0 0	21 2 0	
సవరము 1-కి ,,	18 10 0		
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	232 0 0	238 0 0	
బాగ్ డిటో ,,	255 0 0	256 0 0	

ఆంధ్ర పత్రిక

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదాని
అమృతాంజనం డిబ్బో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

వనోద్యోగ భార నిఘంటువు.

మాదికలయొక్క 35000 సంస్కృత శబ్దములను తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు 3-4-0 లు.
ఇందు ను సుప్రసిద్ధులు తుదికి భస్మములు చేయు యూనాని ఆయుర్వేద విధానములు కలవు.
తు 1-కి రు. 500 కిమ్మతుల భస్మములు కూడ కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 2-0-0
రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

చదువుడు!

యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది అత్యుత్తమైన వాషింగ్ ద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కాపాడుచు, వారి
యొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధ్యము పెంచుచును. పుట్టుకయందు గలనుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మృదువును.
రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత
మెదడును ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచనను గలిగించును.
జేసకు వలయంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యుత్తమ
గుణమును గుఱించి చాల గొప్పగా వాగడియున్నాడు.

ఈ దిగువ తెలుగుబడిన యోగ్యతావత్రికను చదువుడు.

దివాక చందు భండారి, అమృతేశ్వర పం. బుసుండి ప్రాసినద:-

“మీ కామినియా నూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగు
టకు, అందముగా నుండటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా
4 బడ్డను దయచేసి పంపుడు.

వీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

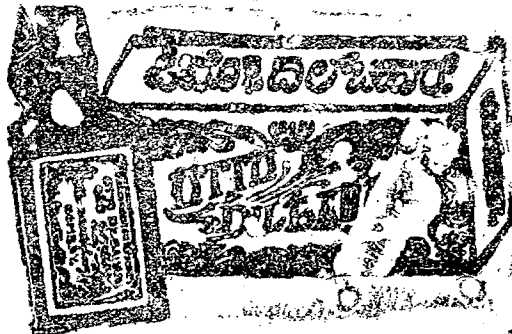
1 బుడ్డి ధర రు 1-0-0 పోస్టజుర్య 0-6-0 ప్రత్యేకము
2 ” ” 2-10-0 0-12-0 ”

మోక్షరీతి:- కామినియా నూనె ప్రతి దినమునందును, (గాన
మునందును నుండు నాగరిక మై యుండు ప్రతిదినమునందును తప్పక దొర
కును, కొందరు విర్రకులు తెలియనివిర్రకులు గల తక్కువరకము నిచ్చి
“ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదును. అందులో బాటికి గొప్ప
లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని న్యూపారతంత్రమును
మీరు కొనుటకును, ఎప్పుడైనా కామినియా నూనె తప్ప
ను లేదయ్యు చాడుగుడ దని శీరపరచుకొనుడు.

అత్తరుల లన్నిటికి రాజవంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాషివా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా
ప్రశంసించబడినది. చేతి దుమలయందు కొన్ని
చక్కలను జేసిన కొత్తగా గోసిన ఘమ్ములవలె
మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును.
దీనిని దిశసారి వాడుడు.
తరువాత మీ చెప్పులను దీనినే వాడుదురు.

1 బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అదా 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంపిట్ బుడ్డి 1-కి
” ” ” 1-4-0; ” ” 0-5-0 ” ధర అ. 0-2-0

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
235, జమ్నా మసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

నూ మందులు:- ధాదా అండు కోలో అమ్మ బదును

రవిబంద్

హిందూ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ (18-10-26)

బొంబాయి జీవభూమికంపెని లిమిటెడ్; స్థాపితము
అన్నివిధములైన నటుపంటి జీవభూమికంపెని
మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు

(1) తక్కువ (ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ
(3) అటోమేటిక్ బాల్ ఫో ఫీల్డ్. (4) ధారాశ్రమై
తులు, (5) దయగల నిర్మాహకము, (6) తనదని నిరూ
తక్షణమే సామ్యము చెల్లించెదరు.

వివరమును నీదిగువవారికి ప్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, k

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారకి, హస్తలాఘవము, ఆంగ్ల
జాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతలైద్యము, యంత్రములు,
శేక తమాషాలు, వినోదవిద్యలు మనుష్యుని వాయముచేయ
మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీ
రేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట
లగు విచిత్రములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. నెల రు
చమత్కార గణితము:- (టెక్స్టుబుక్ క

వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర వినోద
గణితములు, సహస్యము, చిత్తుప్రశ్నలు, యుక్తి తవ
లెక్కలు, గణితోపాధానము గలవు. జ్ఞానము మనోబల
ఇచ్చు రసవంతపు లెక్కలున్నవి. (ప్రతివానిదగ్గర నుండ
పుస్తకము. నెల రూ. 1 వి. పి. చ
6 కి రు 5. 12 కి రూ 9. పోస్టిజి యనాం.)
(పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంట

1926 - 1927 సం॥ రమున
చెన్న పురి పందెవ:

గింధి

2 వ ఎక్స్ట్రా మీటింగ్

(5 దినములు)

రెండవ దినము, బుధ

2-2-1927

8 పందెములుండును

ప్రధమ పం

మధ్యాహ్నము

గంటలలో వీరైవర్యమును గట్టిపరచి సంసా
ను, స్వప్నములను నష్టమును నిర్మి
రతిరంజన్-వీర్య ప్రభవక
తెలుసు పోగొట్టుకొనిన పుం
తొలగించును 3-0-0. ఆకొక శ్రీ
అమృతరత్నాకరము